

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI ȘI
SPORTULUI**

**Raport
privind starea
învățământului preuniversitar
din România**

2011

București

Cuprins

CAP. 1. SINTEZA ANALIZEI ASUPRA STĂRII SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN ROMÂNIA – 2011	3
CAP.2. ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ	14
CAP. 3. STADIUL APLICĂRII LEGII EDUCAȚIEI NAȚIONALE NR. 1/2011....	89
CAP. 4. PROIECTE FINANȚATE DIN FONDURI EUROPENE, DERULATE DE CĂTRE MECTS	121
CAP. 5. REZULTATE ȘI ACȚIUNI RELEVANTE DESFĂȘURATE ÎN ANUL ȘCOLAR 2010 – 2011	146
CAP. 6. PRIORITĂȚI ȘI DIRECȚII DE ACȚIUNE PENTRU PERIOADA 2011 – 2012	166

CAP. 1. SINTEZA ANALIZEI ASUPRA STĂRII SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN ROMÂNIA - 2011

ANSAMBLUL SISTEMULUI DE EDUCAȚIE

Resurse umane

- *În anul școlar 2010/2011, ponderea cadrelor didactice calificate a crescut în cazul majorității nivelurilor de învățământ*

La majoritatea nivelurilor de învățământ, în anul de referință s-a înregistrat o tendință pozitivă a ponderii personalului didactic calificat. Cea mai importantă creștere s-a înregistrat în învățământul gimnazial; învățământul preșcolar a rămas cu ponderea cea mai mare a cadrelor didactice necalificate. Diferențele pe medii de rezidență a ponderii personalului calificat s-au ameliorat, dar se mențin încă în defavoarea mediului rural.

- *Ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă și a personalului didactic feminin nu a înregistrat diferențe semnificative față de anul școlar precedent.*

În anul școlar 2010/2011 nu s-au înregistrat schimbări semnificative în ceea ce privește ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă, cu excepția învățământului postliceal. Învățământul preșcolar și primar au continuat să înregistreze cele mai ridicate valori ale acestui indicator. Se mențin diferențe pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural.

Aproximativ trei pătrimi din personalul didactic angajat în sistemul de învățământ este reprezentat de femei, ponderea personalului didactic feminin fiind în creștere cu 0,5 p.p. în comparație cu anul precedent. Există, în continuare, diferențe pe medii de rezidență. Astfel, la nivelul învățământului primar, gimnazial și liceal, cadrele didactice de sex feminin sunt cu aproximativ 6% mai numeroase în mediul urban, în comparație cu mediul rural.

- *Corelarea numărului de elevi cu necesarul de resurse umane s-a realizat și în acest an școlar. Astfel, numărul angajaților din învățământ a scăzut față de anul precedent cu peste 20.000 de persoane.*

În anul școlar 2010/2011, scăderea înregistrată în cazul personalului didactic a fost de aproximativ 14.369 persoane față de anul precedent. Pe niveluri de educație, cele mai ample scăderi de personal didactic s-au înregistrat în învățământul primar și gimnazial. De asemenea, învățământul profesional a pierdut majoritatea personalului didactic și nedidactic, ca urmare a măsurii de preluare la nivelul liceului a locurilor de la Școlile de Arte și Meserii (SAM).

Scăderea personalului didactic a fost ușor mai accentuată în mediul rural, în comparație cu mediul urban. Cu excepția învățământului liceal, personalul didactic din mediul rural s-a diminuat la nivelul tuturor celorlalte niveluri de învățământ preuniversitar.

- ***În anul 2010/2011, raportul elevi per cadru didactic se înscrie pe traiectoria optimizării, în comparație cu anul școlar precedent.***

În perspectiva acestui indicator, România înregistrează un raport apropiat mediei europene. Cu excepția învățământului liceal și profesional, unde indicatorul are o valoare relativ constantă, numărul de elevi ce revin la un cadru didactic a înregistrat valori ușor mai ridicate în anul 2010/2011, în comparație cu anul școlar precedent. În învățământul gimnazial din mediul rural continuă să existe cel mai redus raport elevi/profesor: 10 elevi la 1 profesor.

Participarea la educație

- ***Populația în vârstă de școlarizare (3-23 ani) s-a redus în perioada 2003-2010, concomitent cu numărul de copii/tineri cuprinși în sistemul de educație. În anul școlar 2010/2011 s-a accentuat tendința descendentă înregistrată în ultimii ani.***

Populația în vârstă de școlarizare (3-23 ani) s-a redus în perioada 2003-2010 cu peste 800.000 persoane, concomitent cu reducerea semnificativă a numărului de copii/tineri cuprinși în sistemul de educație: de la 3.847.459 elevi în anul 2003/2004 la 3.353.907 elevi în 2010/2011, accentuându-se tendința descendentă înregistrată în ultimii ani.

Învățământul preșcolar și cel liceal au înregistrat o creștere a efectivelor de elevi, în timp ce în cazul tuturor celorlalte niveluri de învățământ preșcolar, evoluția este una negativă. Cele mai importante scăderi ale efectivelor de elevi au fost înregistrate în învățământul primar și gimnazial.

- ***Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ are valoarea de 77%***

După tendința continuu ascendentă înregistrată până în anul școlar 2007/2008, rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ ISCED 1-6 (raportat la populația de 2-23 ani) și-a continuat scăderea în anul de referință, atingând valoarea de 77%. Astfel, acest indicator scade pentru al treilea an consecutiv (cu 1,7 p.p. față de anul anterior).

- ***În ultimii ani, durata medie de frecvență a școlii s-a menținut constantă. În medie, o persoană parcurge 16,3 ani în sistemul educațional românesc.***

Durata medie de frecvență a învățământului a înregistrat o tendință continuu ascendentă până în anul școlar 2007/2008; în următoarea perioadă valoarea acestui indicator s-a menținut constantă la 16,3 ani. Dacă se exclude învățământul preșcolar, durata medie de frecvență a învățământului pentru un copil în vârstă de 6 ani este, în perioada de referință, de 14 ani, valoare apropiată de cea înregistrată în anii precedenți. Fetele au, în medie, o speranță de viață școlară cu 0,4 ani mai mare, în comparație cu băieții.

- ***Rata specifică de cuprindere școlară pentru tinerii de 18 ani a scăzut semnificativ în comparație cu anul precedent.***

În anul școlar 2010/2011 s-a înregistrat o reducere importantă a ratei de cuprindere școlară a populației de 18 ani, care a ajuns la valoarea de 71,5%. O tendință descendentă s-a înregistrat și în cazul grupei de vârstă 23-24 ani, corespunzătoare finalului de învățământ superior. În ultimii zece ani, valoarea indicatorului a fost cu 2-10% mai mare în cazul fetelor decât al băieților pentru toate grupele de vârstă luate în considerare.

Rezultatele educației pe piața muncii

- ***La nivelul anului 2010 a continuat tendința de creștere a ponderii populației care a absolvit o formă de învățământ, din totalul populației active. Datele evidențiază că, în totalul populației active, sunt tot mai puține persoane fără studii.***

Pe medii de rezidență, se remarcă continuarea tendinței de diminuare a ponderii populației active din mediul rural cu nivel scăzut de educație (fără studii sau cu studii primare), în anul 2010 valoarea indicatorului scăzând cu mai mult de jumătate în comparație cu 2003. Cu toate acestea, diferențele în favoarea mediului urban continuă să fie importante. Acestea se păstrează și în cazul populației cu studii gimnaziale.

Începând din 2003, dar în special din 2004, s-a înregistrat o creștere a ponderii persoanelor active din mediul rural cu studii profesionale, situație influențată de dezvoltarea rețelei SAM în mediul rural, după aplicarea măsurii de extindere a duratei învățământului obligatoriu.

- ***În anul 2010, rata de ocupare a tinerilor a înregistrat o ușoară creștere comparativ cu anul precedent, atingând valoarea de 24,3%. Această valoare este cu peste 4 puncte procentuale mai scăzută în comparație cu anul 2003, situație ce se explică în principal prin creșterea constantă, în acest interval, a numărului tinerilor cuprinși în sistemul de educație.***

Comparativ cu anul anterior, în 2010 s-a înregistrat o scădere accentuată a ratei de ocupare a populației cu nivel universitar de învățământ (cu 9 puncte procentuale), concomitent cu ușoară creștere a ratei de ocupare a populației cu studii liceale, postliceale sau profesionale. Astfel, valoarea ratei de ocupare a absolvenților învățământului superior a fost de 44,6%.

S-au menținut diferențe importante ale ratei de ocupare pe medii de rezidență, aceasta fiind cu peste 14 puncte procentuale mai ridicată în mediul rural, în comparație cu mediul urban. Această diferență este generată atât de specificul pieței muncii din mediul rural (rată de ocupare mai ridicată în agricultură, în general, pe terenul propriu), cât și de proporția mai mare a tinerilor din mediul urban cuprinși în sistemul de educație. Se remarcă, de asemenea, faptul că fetele au o rată de ocupare cu aproape 8 puncte procentuale mai redusă în comparație cu băieții.

- ***Tinerii din grupa de vârstă 15-24 ani continuă să se confrunte cu cele mai mari dificultăți de inserție profesională, comparativ cu celelalte grupe de vârstă.***

Rata șomajului la tineri a crescut cu peste 2 puncte procentuale în comparație cu anul precedent, atingând 22,1% – valoare ușor mai mare față de media UE (20,4%). Este important de menționat că această situație a fost înregistrată în trimestrul al III-lea al anului 2010, când efectele negative ale crizei economice au afectat în mod semnificativ piața muncii și, implicit, persoanele tinere aflate în căutarea unui loc de muncă.

Cea mai ridicată rată a șomajului s-a înregistrat în cazul absolvenților de învățământ profesional din mediul urban (32,6%). Un trend accentuat pozitiv înregistrează rata șomajului în cazul persoanelor cu studii primare și gimnaziale din mediul rural. Acest aspect poate indica, pentru tinerii din zonele rurale, părăsirea timpurie a sistemului educațional și angajarea pe piața muncii.

- ***La un an după finalizarea studiilor, persoanele de 25-34 de ani au o rată de inserție pe piața muncii de 33,6%.***

Conform anchetei *Accesul tinerilor pe piața forței de muncă* – modul complementar la *Ancheta forței de muncă în gospodăria (AMIGO)*, 2009, INS – rata de inserție pe piața muncii a înregistrat cele mai ridicate valori în cazul absolvenților de învățământ superior. Dintre aceștia, peste 60% lucrau deja la un an de la încheierea studiilor.

Rata de inserție a persoanelor de 25-34 de ani care au părăsit sistemul de educație a fost de 33,6% la un an de la încetarea studiilor. Pe locul secund se află absolvenții de învățământ postliceal și de maiștri, cu o rată de inserție de aproape 50%. Absolvenții de liceu sau cei de învățământ profesional ating rate de inserție ceva mai scăzute, aproximativ 34% din fiecare categorie având un loc de muncă la 1 an după absolvire. Cele mai scăzute rate de inserție se regăsesc la persoanele cu nivel scăzut de educație (absolvenți de gimnaziu, de învățământ primar sau cei care nu au absolvit nici o formă de învățământ). În cazul acestora, șansele de integrare pe piața muncii sunt foarte scăzute, doar 14,6% dintre aceștia având un loc de muncă, la un an după părăsirea sistemului de educație.

Pe medii de rezidență, absolvenții din mediul urban prezintă un avantaj semnificativ în raport cu cei din mediul rural. Pe sexe, se constată valori ale ratei de inserție constant mai ridicate la băieți, comparativ cu fetele, indiferent de nivelul de instruire absolvit.

- ***În raport cu țintele europene 2020 în domeniul educației și formării profesionale, România nu a înregistrat progrese semnificative în acest an.***

În anul 2010, participarea la educația terțiară a populației cu vârste între 30-34 de ani a fost de 18,1%. Cu o rată de participare a adulților la educație și formare de 1,3%, România se situează pe ultimele locuri între țările europene la acest indicator.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Resurse umane

- ***Efectivele de cadre didactice din învățământul preșcolar au scăzut în anul școlar 2010/2011.***

În anul școlar 2010/2011, învățământul preșcolar a cuprins aproximativ 37.353 educatoare, ceea ce reprezintă 16,7% din totalul cadrelor didactice din sistemul educațional românesc.

Efectivele de cadre didactice de la acest nivel de educație au scăzut în ultimii ani; în anul 2010/2011 scăderea a fost de aproape 1.000 de cadre didactice față de anul școlar anterior. În anul școlar de referință a crescut foarte puțin procentul cadrelor didactice calificate, concomitent cu scăderea ușoară a procentului cadrelor didactice cu timp integral de lucru.

Raportul copii la un cadru didactic a fost în ușoară creștere față de anii anteriori, ajungându-se la valoarea înregistrată la începutul anilor 2000 (18 copii la un cadru didactic). Această creștere a fost determinată de scăderea efectivelor de personal didactic, concomitent cu creșterea efectivelor de preșcolari.

Participarea la educație

- ***În anul școlar 2010/2011, efectivele de copii preșcolari au crescut în mediul urban și au scăzut în mediul rural.***

În anul școlar 2010/2011, în învățământul preșcolar au fost cuprinși 673.736 copii, efectivele fiind în creștere cu 7.613 copii față de anul anterior. Creșterea a fost relevantă în mediul urban (11.258 copii). La polul opus, în mediul rural s-a înregistrat o scădere cu aproximativ 3.645 copii preșcolari – pe fondul scăderii demografiei la grupa de vârstă 3-6 ani la acest nivel.

- ***Aproape 80% dintre copiii de 3-6 ani au fost cuprinși în grădiniță în anul 2010/2011. Aproximativ 92% dintre copiii înscriși la școală în acest an au fost anterior la grădiniță.***

În anul școlar 2010/2011 se înregistrează cea mai crescută rată brută de cuprindere în învățământul preșcolar: 78,8%.

Diferența dintre cele două medii de rezidență privind participarea la educația preșcolară s-a redus treptat în ultimii ani, dar are încă valori de peste 4 puncte procentuale. Tendința pozitivă este mai evidentă în mediul rural, unde, pentru anul școlar de referință, s-a înregistrat cea mai crescută rată de cuprindere. Rata brută de cuprindere are valori ușor mai ridicate pentru populația preșcolară feminină, dar tendința generală este de reducere a diferenței dintre cele două sexe.

Proporția elevilor intrați pentru prima oară în clasa I care au frecventat grădinița a continuat să crească în ultimii ani, având valoarea de 92%. Tendința ascendentă se înregistrează atât pe cele două medii de rezidență, cât și pe sexe.

- ***Un copil petrece în medie 3,1 ani în grădiniță.***

În ultimii trei ani școlari, durata medie de frecvență a învățământului preșcolar a avut o valoare constantă (3,1 ani), ușor peste durata oficială de frecvență a învățământului preșcolar.

Copiii din mediul urban petrec mai mult timp în învățământul preșcolar (3,2 ani) decât copiii din mediul rural (3 ani). Diferența pe medii de rezidență este determinată de faptul că, în urban, mai mulți copii încep grădinița mai devreme de vârsta de 3 ani și au debutul școlar mai târziu de vârsta de 6 ani.

- ***În 2010/2011 a crescut semnificativ participarea la învățământul preșcolar a copiilor de 3 ani. O proporție semnificativă dintre copiii de 6 ani sunt în grădiniță; concomitent, o pondere din ce în ce mai redusă dintre aceștia sunt înscriși în clasa I.***

În anul școlar 2010/2011 rata specifică de cuprindere în învățământul preșcolar a crescut semnificativ pentru vârsta de 3 ani, cu peste 3,5 puncte procentuale față de anul școlar anterior. Astfel, peste două treimi dintre copiii de 3 ani (66,6%) au fost cuprinși în grădinițe.

Se remarcă ponderea semnificativă a copiilor de 6 ani care frecventează grădinița. Astfel, în anul școlar 2010/2011, 78,4% dintre copiii de 6 ani au fost înscriși în grădiniță și numai 19% în învățământul primar – în condițiile prevederii legislative a debutului școlar de la 6 ani (la nivelul anului școlar de referință). Introducerea clasei pregătitoare de la această vârstă și, respectiv, implementarea unor redimensionări curriculare corespunzătoare – începând cu anul școlar 2012/2013 – pot constitui un răspuns pozitiv la tendința părinților de a amâna vârsta debutului școlar.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR ȘI GIMNAZIAL

Resurse umane

- **În contextul eficientizării corelației dintre numărul de elevi și necesarul de personal didactic, în 2010/2011 s-a înregistrat o scădere cu peste 10.000 cadre didactice față de anul școlar anterior.**

În anul școlar 2010/2011, învățământul primar a cuprins 47.560 cadre didactice, iar cel gimnazial, 77.445 cadre didactice – ceea ce reprezintă 56% din totalul cadrelor didactice din sistemul educațional românesc. Efectivele de cadre didactice din învățământul primar și gimnazial au scăzut în ultimii ani; în anul 2010/2011 scăderea a fost de 10.226 cadre didactice față de anul școlar anterior.

În anul școlar de referință a continuat tendința de creștere a ponderii cadrelor didactice calificate, care a ajuns la aproximativ 99% în primar și 98% în gimnazial – cele mai mari valori din ultimii zece ani.

Ponderea cadrelor didactice cu timp integral de lucru (normă întreagă) este relativ constantă în ciclul primar și în ușoară scădere la gimnaziu, cu diferențe semnificative pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural.

Raportul copii la un cadru didactic a înregistrat o creștere față de anii anteriori: 18 elevi la un cadru didactic în ciclul primar și 12 elevi la un cadru didactic în ciclul gimnazial. S-au păstrat diferențele pe medii de rezidență, raportul elevi / profesor fiind mai mare în urban față de rural la ambele niveluri de educație.

Participarea la educație

- **În anul școlar 2010/2011, efectivele de elevi au scăzut accentuat atât în ciclul primar, cât și în cel gimnazial, cu aproape 30.000 elevi față de anul anterior. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în învățământul primar din mediul rural.**

Anul școlar 2010/2011 a cuprins 828.853 elevi în învățământul primar și 862.588 elevi în învățământul gimnazial. Pentru ambele niveluri de educație, efectivele de elevi au fost în scădere accentuată față de anul anterior, cu 28.235 elevi: 16.826 elevi în primar și 11.409 elevi în gimnazial.

- **Rata de cuprindere în învățământul primar și gimnazial a fost de aproape 98% în anul 2010/2011. S-au păstrat diferențele semnificative pe medii de rezidență, în special la nivelul învățământului gimnazial, în defavoarea mediului rural.**

În ultimii ani, rata de participare la educația de nivel primar și gimnazial s-a apropiat de valoarea de 100%. În anul școlar 2010/2011, valoarea indicatorului a fost de 97,5%, în ușoară scădere față de anul anterior.

Pe medii de rezidență, diferențele privind participarea la învățământul primar și gimnazial s-au accentuat, în defavoarea mediului rural. Astfel, în timp ce în mediul urban valoarea indicatorului a crescut ușor în ultimii zece ani, în mediul rural rata a avut o tendință constant descendentă.

Rata brută de cuprindere are valori ușor mai ridicate pentru populația feminină, cu aproximativ 1,5 puncte procentuale față de populația masculină.

- ***În perioada 2003-2010, rata brută de cuprindere școlară în învățământul obligatoriu de 10 ani s-a situat în jurul valorii de 96%.***

Perioada 2003-2010 marchează tendințe relativ constante privind participarea la învățământul obligatoriu de 10 ani. Rata brută de cuprindere pentru anul școlar 2010/2011 a fost de 95,8%.

În ultimii ani a crescut semnificativ rata brută de cuprindere în învățământul secundar superior, de la peste 80% în 2003/2004 la aproape 90% pentru 2010/2011. Măsura de creștere a cifrei de școlarizare în învățământul liceal, ca urmare a preluării locurilor din cadrul SAM-urilor (începând cu anul 2009/2010), nu a produs modificări substanțiale la nivelul acestui indicator.

- ***La nivelul anului școlar 2010/2011, un elev a petrecut în medie 7,4 ani în învățământul primar și gimnazial. În medie, elevii din rural petrec cu aproximativ 1 an mai puțin în învățământul primar și gimnazial, comparativ cu cei din urban.***

În ultimii trei ani școlari, durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial s-a menținut constantă, la valoarea de 7,4 ani. S-au păstrat disparități importante între mediile de rezidență, durata fiind de 7,8 ani de învățământ în mediul urban și de 6,7 ani în mediul rural.

Astfel, pentru anul școlar 2010/2011, datele evidențiază faptul că, în medie, un elev din mediul urban a urmat învățământul primar cu 0,4 ani mai mult, iar învățământul gimnazial cu 0,7 ani mai mult decât un elev din mediul rural.

- ***În anul școlar 2010/2011, ratele specifice de cuprindere pe vârste s-au menținut la un nivel apropiat de cele înregistrate în anul școlar anterior. S-a continuat tendința ultimilor ani de scădere a ponderii elevilor de 6 ani înscriși în învățământul primar.***

Datele statistice evidențiază reducerea continuă a ratei specifice de cuprindere în învățământul primar la vârsta de 6 ani (de la aproape 42% în anul 2003/2004 la 19% în 2010/2011). Acest aspect arată că tot mai puțini părinți optează pentru înscrierea copiilor în clasa I la 6 ani.

Există o serie de diferențe pe medii de rezidență și pe sexe. Astfel, mai mulți părinți din rural decât din urban își înscriu copiii la școală la 6 ani; mai multe fete decât băieți își fac debutul școlar la această vârstă.

De asemenea, se păstrează ponderea relativ ridicată a elevilor care depășesc grupele oficiale de vârstă corespunzătoare învățământului primar (peste 10 ani), respectiv gimnazial (peste 14 ani). Aceasta se datorează în primul rând debutului școlar întârziat, dar și fenomenului repetenției.

- ***În anul școlar 2010/2011, rata abandonului școlar la nivelul învățământului primar și gimnazial a fost de 1,5%. Rata abandonului școlar continuă să fie mai mare în școlile rurale, în special la nivel gimnazial.***

Anul 2009/2010 a continuat tendința de reducere a ratei anuale a abandonului școlar, înregistrată în ultimii trei ani școlari. Cele mai importante scăderi ale abandonului școlar s-au înregistrat în mediul

rural, respectiv la nivelul ciclului gimnazial. Aceste date sunt, cel mai probabil, efectul de durată al programelor educaționale implementate în școlile rurale, la nivel național sau prin intervenții punctuale, locale.

Cu toate acestea, valorile cele mai mari ale abandonului școlar continuă să se înregistreze în școlile din mediul rural, la nivel gimnazial, respectiv la populația școlară masculină.

- ***Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial a fost de 89,1% în anul școlar 2009/2010. Diferențele pe medii de rezidență rămân semnificative.***

Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial a înregistrat în anul școlar 2009/2010 o ușoară scădere față de anul școlar anterior. Aproape 11% dintre elevii de 14 ani nu au absolvit gimnaziul, cauzele fiind variate: debut școlar întârziat, repetenție, abandon școlar, situație școlară neîncheiată.

În ultimii ani, rata de absolvire a învățământului gimnazial s-a menținut constant mai ridicată în cazul fetelor decât în cazul băieților, dar tinde să se diminueze.

Rata de absolvire s-a ameliorat ușor față de anul anterior, dar continuă să înregistreze diferențe îngrijorătoare pe medii de rezidență. Astfel, în anul școlar 2009/2010, această diferență a fost de 24 p.p. în defavoarea mediului rural (101,9% în mediul urban și 77,9% în mediul rural).

Rezultatele elevilor la evaluările naționale

- ***Evaluarea Națională la sfârșitul clasei a IV-a. Ponderea cea mai importantă a elevilor care au performat peste trei sferturi dintre sarcinile de lucru s-a înregistrat la științe (55,04%) și la matematică (53,25%). La limba maternă cei mai mulți dintre elevi (aproape 40%) au performat între jumătate și trei sferturi dintre sarcinile de lucru.***

Evaluarea națională a elevilor aflați la finalul clasei a IV-a, administrată în mai 2009, a cuprins testare la următoarele discipline: limba maternă (română și maghiară), matematică și științe ale naturii. Au fost testați 2530 elevi la limba maternă, 2522 elevi la matematică și 2529 elevi la științe ale naturii.

Datele evidențiază că rezultatele elevilor din mediul urban au fost superioare celor din mediul rural, la toate disciplinele testate. Nu s-au înregistrat diferențe semnificative între fete și băieți.

La Științe ale naturii rezultatele s-au îmbunătățit față de anii trecuți: aproape 6% dintre elevii eșantați au rezolvat mai puțin de un sfert dintre sarcinile primite; aproape 9% au performat între un sfert și o jumătate dintre sarcini; 30% au performat între jumătate și trei sferturi; 55% dintre elevi au rezolvat peste trei sferturi dintre sarcini.

La Matematică rezultatele au fost următoarele: 7% dintre elevi au performat mai puțin de un sfert dintre sarcini, 13% au performat între un sfert și o jumătate dintre sarcini; 26% au rezolvat între jumătate și trei sferturi; aproximativ 53% au rezolvat peste trei sferturi dintre sarcini. Performanțele superioare au fost mai frecvente la această disciplină de studiu: aproape 22% dintre elevi au performat peste 90% dintre sarcini la matematică – comparativ cu 16,9% la științe și 4,9% la limba maternă.

La Limba maternă ponderile elevilor care au performat sub trei sferturi dintre sarcinile de lucru sunt semnificativ mai mari decât la matematică și științe. Astfel, rezultatele au fost următoarele: aproape 14% dintre elevii eșantionați au rezolvat sub un sfert dintre sarcini; 22% au performat între un sfert și o jumătate dintre sarcini; aproape 40% au rezolvat între jumătate și trei sferturi; aproape 25% au rezolvat peste 75% dintre sarcini. Față de evaluarea anterioară (anul 2007) se evidențiază creșterea ponderii elevilor care au performat peste un sfert dintre sarcini.

- ***Evaluarea Națională la clasa a VIII-a. Pe ansamblu, rezultatele la evaluarea națională din anul 2010-2011 evidențiază discrepanțe importante pe medii de rezidență, dar și pe sexe. Aproape un sfert dintre elevii din mediul rural au obținut medii sub 5. Diferențele pe sexe situează fetele în avantaj cu aproape 10 puncte procentuale față de băieți.***

La evaluarea națională de la finalul clasei a VIII-a din anul școlar 2009/2010, peste 40% dintre elevi au obținut medii între 5-7, situând astfel maximul curbei de distribuție a notelor la un nivel relativ scăzut. Doar 9,3% dintre elevi au obținut medii de 9 și 10, iar 18,2% dintre elevii testați nu au reușit să obțină medii peste 5. Foarte puțini elevi (0,2%) au obținut note de 10, aceștia fiind în mare parte fete, respectiv elevi din mediul urban. De remarcat este faptul că nici un elev din mediul rural nu a obținut media 10.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL ȘI PROFESIONAL

Resurse umane

- ***Efectivele de cadre didactice din învățământul liceal s-au menținut relativ constante de-a lungul intervalului analizat, în timp ce acelea corespunzătoare celui profesional au înregistrat o reducere accentuată începând cu anul școlar 2009/2010, anul intrării în lichidare a unităților de tip SAM.***

Numărul cadrelor didactice din învățământul liceal a înregistrat o scădere ușoară în ultimii ani, ajungând la valoarea de 59.725 în 2010/2011. Majoritatea cadrelor didactice sunt cuprinse în liceele din mediul urban. Învățământul profesional a înregistrat o reducere continuă și puternică a efectivelor de personal didactic începând cu anul școlar 2009/2010, ajungându-se la numai 116 persoane în 2010/2011.

Ponderea personalului didactic calificat a crescut de-a lungul ultimilor ani atât la nivelul învățământului liceal, cât și al celui profesional. În anul școlar 2010/2011, ponderile corespunzătoare au ajuns la 99,4% personal calificat la liceu și 96,6% la învățământul profesional. Ponderea personalului didactic feminin a fost de 68% în învățământul liceal și de peste 50% în cel profesional.

Numărul de elevi ce revine la un cadru didactic pe ansamblul învățământului liceal și profesional s-a menținut la valori constante în ultimii ani. În anul școlar 2010/2011, valoarea acestui indicator a fost de 16 elevi/cadru didactic.

Participarea la educație

- ***Rata de cuprindere școlară în învățământul liceal și profesional a păstrat trendul ascendent înregistrat în anii anteriori, ajungând la 96,5% în 2010/2011; valorile indicatorului sunt mult mai mari la nivelul mediului urban.***

Analiza ratei brute de cuprindere în învățământul secundar superior din ultimii ani evidențiază creșterea continuă a participării la nivelul liceului, concomitent cu scăderea continuă a ratei în cazul SAM-urilor. Datele statistice evidențiază diferențe semnificative pe medii de rezidență: participarea la învățământul secundar superior este net mai mare în cazul elevilor din urban, decât a celor din rural. De-a lungul ultimilor ani această diferență a scăzut semnificativ, dar păstrează totuși proporții îngrijorătoare (28,4 p.p. în 2010/2011).

La nivelul învățământului liceal, evoluția ratei de cuprindere s-a înscris într-un trend puternic ascendent, de la aproape 55% în 2003/2004 la peste 90% în 2010/2011. Analiza evoluției valorilor indicatorului relevă un decalaj în favoarea fetelor (care însă s-a redus foarte mult în ultimii ani) și diferențe semnificative în favoarea mediului urban (majoritatea liceelor funcționând în orașe).

În ceea ce privește cuprinderea în învățământul profesional, măsura de preluare a locurilor din cadrul SAM-urilor la liceu, începând cu anul școlar 2009/2010, a condus la diminuarea ratei de cuprindere în acest nivel de studiu până la 7,8% în anul școlar 2010/2011.

- ***La nivelul anului școlar 2010/2011, un elev a petrecut în medie 2,8 ani în învățământul liceal.***

Durata medie de frecvență a învățământului liceal a ajuns în 2010/2011 la 2,8 ani, în creștere semnificativă (de 0,8 ani) în ultimii trei ani școlari. Durata de frecvență a învățământului profesional s-a redus la 0,1 ani, ca urmare a măsurilor de restructurare a acestei rute de formare.

- ***Tranziția de la învățământul gimnazial la cel liceal a crescut semnificativ în ultimii doi ani școlari.***

Rata de tranziție de la învățământul gimnazial la învățământul liceal a înregistrat, de-a lungul intervalului analizat, o tendință ascendentă, ajungând la valoarea de 93% la nivelul anului școlar 2010/2011. Analiza valorilor ratei de tranziție relevă o situație mai bună în cazul fetelor la nivelul liceului, iar în cazul băieților – la nivelul învățământului profesional.

- ***În anul școlar 2009/2010, rata abandonului școlar la nivelul învățământului liceal a continuat să scadă.***

În învățământul liceal, rata abandonului școlar a atins cea mai redusă valoare din ultimii ani, ajungând la 2,2% în anul școlar 2009/2010. La nivelul învățământului profesional, indicatorul s-a menținut la un nivel ridicat, similar cu cel înregistrat în anii anteriori – peste 8%.

Rata de abandon înregistrată la nivelul învățământului liceal a fost mai mare în cazul băieților, comparativ cu fetele; în învățământul profesional, abandonul este mai ridicat în cazul fetelor.

Rezultatele elevilor la evaluările naționale

- ***În anul școlar 2009/2010, rata de promovare a examenului de bacalaureat a elevilor înscriși în clasa finală de liceu a înregistrat valoarea de 51,9%. Pe genuri, analiza valorilor indicatorilor relevă în continuare o situație mai bună a populației școlare feminine.***

În 2009/2010, rata de absolvire a învățământului liceal (cu și fără examen de bacalaureat) a fost de 79,9%. Datele evidențiază diferențe pe sexe, în avantajul fetelor. În ceea ce privește rata de absolvire a învățământului profesional, ecartul dintre fete și băieți a atins în 2009/2010 aproape 20 p.p. în favoarea populației masculine.

Aproximativ trei sferturi (76,5%) dintre elevii care au susținut bacalaureatul au promovat acest examen. Rata de promovare a fost semnificativ mai ridicată în cazul fetelor, comparativ cu băieții, precum și în mediul urban, comparativ cu școlile rurale.

Analiza mediilor obținute de absolvenții declarați admiși la sesiunea I a examenului de bacalaureat 2011 evidențiază per total o distribuție relativ uniformă. Aproximativ o treime dintre absolvenți au obținut note în intervalul 6-6,99, iar o pondere relativ asemănătoare s-a poziționat în eșalonul de mijloc, cu medii între 7-7,99. O pondere de 13% dintre absolvenți au reușit să obțină medii peste 9. Mediile obținute sunt semnificativ mai ridicate în cazul fetelor, respectiv al elevilor din mediul urban.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL POSTLICEAL ȘI DE MAIȘTRI

Participarea la educație

- ***În anul școlar 2010/2011, efectivele de elevi ai școlilor postliceale și de maiștri au fost în creștere.***

Participarea la învățământul post-secundar confirmă în anul de referință tendința anilor anteriori de creștere a participării în învățământul postliceal și de maiștri. Astfel, rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri continuă tendința ascendentă a ultimilor ani și a înregistrat o valoare record pentru perioada de referință de 7,1%.

Această evoluție confirmă faptul că învățământul terțiar non-universitar câștigă din ce în ce mai multă popularitate în rândul absolvenților de liceu, datorită accesului mai facil pe piața forței de muncă și a pregătirii mai specializate pe care o oferă.

- ***Abandonul școlar a scăzut semnificativ în anul școlar 2009/2010 în învățământul postliceal.***

În anul școlar 2009/2010 abandonul școlar la nivelul învățământului postliceal a înregistrat o tendință descendentă, indicând o creștere constantă a participării la acest nivel de educație. Însoțită de o creștere semnificativă a ratei brute de cuprindere, indicatorul pare să arate o lărgire a relevanței acestui nivel de educație pentru beneficiari.

Rezultate

- ***Rata de absolvire a învățământului postliceal a crescut ușor în anul școlar 2009/2010.***

Rata de absolvire a învățământului postliceal și de maiștri a atins valoarea de 5,7%, raportată la populația în vârstă de 21 de ani. Această rată relativ redusă de absolvire se datorează faptului că, potrivit datelor prezentate în raport, majoritatea persoanelor care frecventează această formă de

învățământ o fac începând cu vârsta de 21 de ani și absolvă mai târziu decât vârsta teoretică folosită în calcule.

CAP.2. ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ

Prezentul raport analizează situația înregistrată în sistemul de învățământ preuniversitar în anul școlar 2010/2011 și evoluția în perioada 2003/2004 – 2010/2011. Analiza de tip statistic utilizează indicatorii de bază incluși în SNIE - Sistemul Național de Indicatori pentru Educație. SNIE este compatibil cu sistemele internaționale de indicatori (Sistemul Statistic European Eurostat, sistemul OECD, sistemul UNESCO, sistemul Banca Mondială) și include o parte a indicatorilor-țintă specifici obiectivelor europene comune în domeniul educației și formării profesionale.

Setul de indicatori a fost calculat atât pe ansamblul sistemului, cât și pentru fiecare nivel de educație în parte (preșcolar, primar, gimnazial, liceal, profesional și postliceal). Raportul de față prezintă situația înregistrată în cazul învățământului preuniversitar și are în vedere următoarele dimensiuni: resursele umane; participarea la educație; rezultatele elevilor și rezultatele educației pe piața muncii.

La calcularea indicatorilor au fost utilizate datele primare oficiale referitoare la educație, oferite de Institutul Național de Statistică. În cazul indicatorilor care utilizează informații culese la începutul anului școlar (*indicatori de intrare*), analiza a fost realizată având ca reper anul școlar 2010/2011. Pentru indicatorii care utilizează informații culese la final de an școlar (*indicatori de ieșire*), analiza a fost realizată având ca reper anul școlar 2009/2010, datele pentru 2010/2011 nefiind disponibile la momentul realizării analizei.

ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ

	A. Ansamblul sistemului de învățământ	B. Învățământul preșcolar	C. Învățământul primar și gimnazial	D. Învățământul liceal și profesional (SAM)	E. Învățământul post-liceal și de maiștri
I. Resursele umane ale sistemului de învățământ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea personalului didactic calificat 2. Ponderea personalului didactic cu normă întreagă 3. Ponderea personalului didactic feminin 4. Numărul de copii ce revine la un cadru didactic 				
II. Participarea la educație și eficiența internă a sistemului de învățământ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ 2. Durata medie de frecvență a învățământului 3. Speranța de viață școlară 4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste și sexe 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar 2. Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar 3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste în învățământul preșcolar 4. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecvențat învățământul preșcolar 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul primar și gimnazial 2. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial 3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste 4. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul liceal /profesional 2. Durata medie de frecvență a învățământului liceal /profesional 3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste 4. Rata de tranziție în învățământul liceal /profesional 5. Rata abandonului școlar în învățământul liceal /profesional 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul postliceal și de maiștri 2. Durata medie de frecvență 3. Rata specifică de cuprindere pe vârste 4. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri
III. Rezultate	<p>Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație 2. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație 3. Rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație 4. Rata șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație 5. Rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii <p>Ținte europene 2020 în domeniul educației și formării profesionale</p>		<p>Rezultatele elevilor la evaluări și testări naționale și internaționale</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rata de absolvire în învățământul primar și gimnazial 2. Rezultatele elevilor la evaluarea la clasa a IV-a 3. Rezultatele elevilor la evaluarea la clasa a VIII-a 	<p>Rezultatele elevilor la evaluări și testări naționale și internaționale</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rata de absolvire în învățământul liceal /profesional 2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat 	<p>Rezultatele elevilor la evaluări și testări naționale și internaționale</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rata de absolvire în învățământul postliceal și de maiștri

Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane - Evoluția efectivelor de personal din învățământ

În perioada de referință continuă să scadă atât numărul personalului angajat în învățământ, cât și cel al personalului didactic. Situația este convergentă cu evoluția efectivelor de elevi.

Repere europene

În anul 2009, la nivelul învățământului preșcolar, Marea Britanie, Spania, Italia și Polonia înregistrează cele mai importante creșteri ale personalului didactic la nivel european în timp în sistemul educațional din Franța se înregistrează cea mai mare scădere a valorii acestui indicator. La nivel secundar există cele mai importante scăderi ale personalului didactic în sistemele de educație din Europa.

Sursa: Eurostat, 2011.

În anul școlar 2010/2011, numărul angajaților din învățământul preuniversitar a scăzut față de anul precedent cu peste 20.500 de persoane. Această evoluție negativă s-a înregistrat la nivelul tuturor categoriilor de personal, însă este vizibilă în special în cazul personalului didactic (-14369 persoane) și a personalului de întreținere și operațional (-4048 persoane).

Pe niveluri de educație, învățământul primar și gimnazial a avut cea mai importantă evoluție negativă. De asemenea, învățământul profesional pierde majoritatea personalului în comparație cu anii precedenți, prin desființarea Școlilor de Arte și Meserii. Învățământul post-liceal este singurul care are o creștere de aproximativ 10 % în comparație cu anul precedent, această tendință fiind în mod direct corelată cu evoluția elevilor înscriși în acest nivel de învățământ.

La nivel general, ponderea personalului didactic în total personal din învățământ a crescut ușor, reprezentând aproximativ 72% din totalul angajaților din învățământ. De asemenea se mențin diferențele pe niveluri de educație: cadrele didactice din învățământul primar și gimnazial au o pondere de peste 77% în total personal din învățământ, în timp ce în cazul celorlalte niveluri valoarea indicatorului nu depășește 67%.

Cu toate acestea, efectivele de personal didactic au înregistrat o scădere importantă de peste 5 puncte procentuale, ceea ce în cifre absolute înseamnă că în anul școlar 2010/2011 există cu peste 14.000 de cadre didactice mai puțin, în comparație cu anul precedent.

Evoluția negativă cea mai importantă o observăm în cazul învățământului primar și gimnazial (cu 10.226 mai puține cadre didactice). De asemenea, desființarea SAM se reflectă și în numărul foarte redus de cadre didactice care sunt înregistrate în învățământul profesional, scăderea față de anul anterior fiind de 2687 cadre didactice. Scădere se înregistrează și în cazul învățământului preșcolar (-969 cadre didactice) și al celui liceal (-649 cadre didactice).

Se poate observa o corelație a acestui indicator cu evoluția numărului de elevi înscriși în sistemul de învățământ, după cum va fi indicat în capitolul următor. Excepțiile sunt înregistrate în învățământul preșcolar și liceal, unde numărul copiilor/ elevilor înscriși a crescut, chiar dacă numărul personalului didactic a fost în scădere ușoară.

Analiza pe medii de rezidență a evoluției numărului cadrelor didactice indică faptul că tendința de scădere este ușor mai accentuată în mediul rural (-7,1 p.p.) în comparație cu mediul urban (-5.3 p.p.). În anul de referință, cu excepția învățământului liceal, personalul didactic din mediul rural s-a redus în cazul tuturor nivelurilor de învățământ preuniversitar.

**Definirea
indicatorului/
Note metodologice**

Informațiile privind efectivele personalului didactic provin din sursă INS.

Conform metodologiei actuale de culegere a datelor este dificilă a defalcare strictă a personalului didactic din învățământul liceal, profesional și postliceal.

Această situație generează o serie de dificultăți în calcularea unor indicatori referitori la resursele umane (de exemplu, numărul de elevi per cadru didactic pe nivele de educație).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane - Evoluția efectivelor de personal din învățământ

1. Structura efectivelor personalului din învățământ, anul școlar 2010/2011

Nivel învățământ	Personal Didactic	Personal didactic auxiliar	Personal administrativ	Personal întreținere și operațional	Total personal	% personal didactic
Preșcolar	37353	1538	1651	15350	55892	66,08
Primar și gimnazial	125005	8585	3801	24890	162281	77,01
Liceal	59609	8829	3577	17086	89101	66,09
Profesional	116	36	8	29	189	61,03
Postliceal și de maiștri	1124	169	317	118	1728	65,04
Total	223207	19157	9354	57473	309191	72,19

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2011.

2. Numărul de cadre didactice pe niveluri de învățământ și medii de rezidență în perioada 2003-2011

		Preșcolar	Primar de masă	Special primar	Gimnazial de masă	Special gimnazial	Liceu	Profesional (SAM)	Postliceal
2003/2004	Total	34585	55415	2121	88750	4224	58925	5782	1333
	Urban	18717	22965	1867	42778	3635	54999	4425	1324
	Rural	15868	32450	254	45972	589	3926	1357	9
2004/2005	Total	35288	54932	2167	89119	3950	62192	6290	1066
	Urban	19646	22561	1925	41835	3464	57807	4761	1060
	Rural	15642	32371	242	47284	486	4385	1529	6
2005/2006	Total	35755	53523	2298	84928	3740	61914	6234	1099
	Urban	19977	22898	2098	40167	3413	57410	4662	1093
	Rural	15778	30625	200	44761	327	4504	1572	6
2006/2007	Total	36555	52918	2569	82458	3565	62048	5643	888
	Urban	20289	22907	2368	39117	3350	58543	3889	883
	Rural	16266	30011	201	43341	306	3505	1754	5
2007/2008	Total	37348	52115	2435	80706	3716	61620	5939	1006
	Urban	21119	22637	2275	38327	3423	58287	3838	1000
	Rural	16229	29478	160	42379	293	3333	2101	6
2008/2009	Total	38253	51696	2373	80681	3810	60647	5129	864
	Urban	21905	22497	2227	37633	3528	57167	3090	856
	Rural	16348	29199	146	43048	282	3480	2039	8
2009/2010	Total	38322	49817	2455	79059	3900	60255	2803	965
	Urban	22202	22012	2294	36642	3656	56077	1745	960
	Rural	16120	27805	161	42417	244	4178	1058	5
2010/2011	Total	37353	45291	2269	73511	3934	59609	116	1124
	Urban	22032	20166	2143	33474	3675	55095	111	1112
	Rural	15321	25125	126	40037	259	4514	5	12

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

1. Ponderea personalului didactic calificat

În comparație cu anii precedenți, continuă tendințele pozitive în ceea ce privește creșterea ponderii personalului didactic calificat, cu excepția învățământului liceal și post-liceal. De asemenea, se reduc ușor diferențele pe medii de rezidență, cu excepția învățământului primar.

Repere europene

Deși nu există date recente privind nivelul de calificare al personalului didactic în statele europene, diferite studii indică faptul că politicile naționale din majoritatea statelor din Europa au ca prioritate sprijinirea cadrelor didactice pentru a răspunde cerințelor din ce în ce mai variate legate de cunoașterea profundă a domeniului, pentru a dezvolta competențe pedagogice avansate, pentru utilizarea noilor tehnologii ale informației. Există o legătură strânsă între formarea inițială de calitate, atractivitatea și statutul profesiei didactice, pe de o parte, și calitatea serviciilor educaționale oferite elevilor și studenților, pe de altă parte, astfel încât se așteaptă ca în viitor toate cadrele didactice să aibă un nivel de studii de nivel Master.

Sursa: ETUCE "Teacher Education in Europe", 2008.

Învățământul preșcolar rămâne nivelul cu ponderea cea mai ridicată a personalului didactic necalificat (4,6%), chiar dacă în perioada de referință continuă tendința ascendentă din anii școlari precedenți. Per ansamblu, creșterea este însă mai redusă, de aproximativ 0,2 p.p. Din păcate, dacă în anul școlar precedent în cazul mediului rural se înregistra o creștere cu 1,5 p.p. a personalului didactic calificat, în perioada de referință a acestui raport creșterea este semnificativ mai redusă, de numai 0,1 p.p. Diferența față de mediul urban, ca și în anul precedent, este de 3,8 p.p., ceea ce indică necesitatea continuării programelor de calificare de tipul celor organizate prin Proiectul pentru Învățământ Rural.

Și în cazul învățământului primar de masă ponderea cadrelor didactice calificate a crescut în perioada de referință cu 0,3 p.p. Această evoluție este datorată în principal creșterii înregistrate în mediul urban, unde numai 0,6% din personalul didactic este necalificat.

În învățământul liceal și postliceal ponderea personalului didactic calificat înregistrează o evoluție negativă, determinată, în special, de reorganizarea învățământului profesional și desființării SAM.

Surprinzător, în cazul învățământului postliceal diferența față de anul precedent este înregistrată în cazul mediului urban, în timp ce în mediul rural nu există personal necalificat.

Cea mai importantă creștere în perioada de referință, de 0,7 p.p., se observă în învățământul gimnazial de masă. Astfel, în cazul acestui nivel, sub 1% din personalul didactic din mediul urban este necalificat, în timp ce în mediul rural ponderea acestuia este de 3,2%. Această evoluție se explică atât prin participarea cadrelor didactice necalificate la programe de calificare, cât și prin schimbările înregistrate în procesul de selecție a cadrelor didactice.

Cu excepția învățământului primar, diferențele pe medii de rezidență în învățământul preuniversitar se mențin sau se reduc ușor. Prin programele specifice de calificare pentru personalul din zonele rurale, derulate din Fonduri Structurale, este de așteptat o diminuare mai accentuată a ecarterului dintre mediul urban și rural.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Acest indicator reprezintă numărul cadrelor didactice calificate, ca expresie procentuală din numărul total al cadrelor didactice.

Indicatorul determină potențialul de resurse umane din sistemul de educație și reflectă calitatea procesului instructiv-educativ.

În funcție de valorile înregistrate poate fi evaluată oportunitatea inițierii unor noi politici de personal la nivel de sistem sau a unor politici corective.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

1. Ponderea personalului didactic calificat

1. Ponderea cadrelor didactice calificate, pe niveluri de învățământ, în perioada 2003-2011

		Preșcolar	Primar de masă	Gimnazial de masă	Liceu	Profesional (SAM)	Postliceal
2003/2004	Total	93,9	96,0	90,8	97,9	88,7	95,9
	Urban	97,4	98,3	96,7	98,1	90,2	96,0
	Rural	89,7	94,3	85,4	95,1	83,9	77,8
2004/2005	Total	94,7	96,2	91,4	97,8	91,7	97,7
	Urban	97,3	98,4	96,8	98,0	94,6	97,6
	Rural	91,5	94,7	86,6	95,5	82,8	100,0
2005/2006	Total	94,0	96,2	92,2	98,2	91,1	96,9
	Urban	96,6	98,3	96,8	98,4	93,3	96,9
	Rural	90,7	94,7	88,1	95,6	84,6	100,0
2006/2007	Total	93,7	96,6	92,9	98,0	90,8	98,1
	Urban	96,2	98,0	97,1	98,1	93,5	98,1
	Rural	90,6	95,5	89,2	95,3	84,8	100,0
2007/2008	Total	93,5	97,1	94,2	98,4	92,6	97,9
	Urban	96,0	98,8	97,7	98,5	93,7	97,9
	Rural	90,2	95,9	91,0	96,4	90,6	100
2008/2009	Total	94,6	97,7	96,3	99,1	92,5	99,0
	Urban	96,8	98,8	98,3	99,1	93,8	99,0
	Rural	91,7	96,9	93,5	97,8	90,5	100,0
2009/2010	Total	95,4	98,5	97,1	99,5	96,0	98,9
	Urban	97,0	98,9	98,6	99,5	95,5	98,9
	Rural	93,2	98,1	95,7	99,1	97,0	100,0
2010/2011	Total	95,6	98,8	97,8	99,4	96,6	96,4
	Urban	97,1	99,4	99,1	99,5	99,1	96,3
	Rural	93,3	98,3	96,8	98,7	40,0	100,0

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

2. Ponderea personalului didactic cu timp integral de lucru (normă întreagă)

În anul școlar 2010/2011 nu s-au înregistrat schimbări semnificative în ceea ce privește ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă, cu excepția învățământului postliceal. Învățământul preșcolar, primar și superior continuă să înregistreze cele mai ridicate valori ale acestui indicator, menținându-se diferențele pe medii de rezidență.

Repere europene

În anul 2009, la nivelul învățământului secundar, Estonia, Olanda, Marea Britanie, Irlanda, Polonia, Austria și Germania înregistrează cele mai mari ponderi ale personalului didactic cu timp parțial de lucru. Sistemele educaționale din Cipru, Bulgaria și Malta au ponderea cea mai scăzută a acestei categorii de personal.

Sursa: EUROSTAT, 2011.

În perioada de referință ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă în învățământul preșcolar a continuat să aibă cea mai ridicată valoare, comparativ cu celelalte niveluri de învățământ (98,8%), în ușoară scădere față de anul precedent.

Ponderi ridicate de personal cu timp integral de lucru se înregistrează și în învățământul primar de masă (95,1%), unde se observă o creștere de 1,4 p.p. în comparație cu anul precedent.

La polul opus se situează învățământul postliceal, unde se înregistrează cea mai scăzută pondere a cadrelor didactice cu timp integral de lucru (66,4%). Cu toate acestea, în cazul acestui nivel există o importantă creștere în comparație cu anul precedent, de aproape 5 p.p.

O pondere mai scăzută a personalului cu normă întreagă se constată în învățământul gimnazial (67,9%) și liceal (82,4%), în ambele cazuri înregistrându-se o scădere a valorii acestui indicator cu aproximativ 2 p.p. în comparație cu anul anterior.

O analiză pe medii de rezidență indică faptul că, exceptând învățământul preșcolar și primar, există diferențe semnificative ale valorii acestui indicator pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural. Astfel, în cazul învățământului gimnazial de masă ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă este cu aproape 9 p.p. mai ridicată în mediul urban în comparație cu mediul rural. O diferență de peste 6 p.p. se înregistrează și în cazul învățământului liceal, situație apropiată de cea înregistrată în anul școlar precedent.

La nivelul învățământului profesional și postliceal diferențele sunt mai dificil de estimat datorită dezechilibrului între numărul de unități școlare de acest nivel existente în mediul urban în comparație cu mediul rural. Este de remarcat și faptul că ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă în învățământul profesional continuă să fie mai ridicată în mediul rural în comparație cu cel urban (69,4% față de 100%).

În condițiile reducerilor salariale din sectorul public, este de așteptat ca în perioada următoare politicile în domeniul resurselor umane din învățământ să stimuleze angajarea personalului cu normă întreagă. Va fi oferit în acest fel, în special cadrelor didactice aflate la început de carieră, un sprijin necesar.

*Definirea indicatorului/
Note metodologice*

Indicatorul pondere personal cu normă întreagă reflectă numărul cadrelor didactice cu timp integral de lucru, ca expresie procentuală din numărul total al cadrelor didactice. Indicatorul se utilizează pentru a evidenția nivelul de ocupare al cadrelor didactice din sistem și este foarte important pentru analiza oportunității introducerii unor restructurări de personal la nivel de sistem sau pentru anumite niveluri de învățământ.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

2. Ponderea personalului didactic cu timp integral de lucru (normă întreagă)

1. Ponderea cadrelor didactice cu timp integral de lucru (normă întreagă) pe niveluri de învățământ, 2003-2011

		Preșcolar	Primar de masă	Special primar	Gimnazial de masă	Special gimnazial	Liceu	Profesional (SAM)	Postliceal
2003/2004	Total	99,6	96,6	96,1	78,5	92,2	88,5	80,7	55,7
	Urban	99,8	97,0	96,3	80,1	92,0	88,7	80,3	55,7
	Rural	99,4	96,4	95,3	77,1	93,2	86,3	82,0	44,4
2004/2005	Total	99,5	95,7	96,8	75,5	93,0	87,9	79,9	58,1
	Urban	99,5	96,1	96,6	77,6	92,8	88,1	80,1	58,3
	Rural	99,4	95,5	98,3	73,7	94,2	85,4	79,3	16,7
2005/2006	Total	99,5	96,3	96,4	76,1	92,6	88,3	79,0	48,3
	Urban	99,7	97,0	96,1	77,7	92,7	88,5	78,1	48,5
	Rural	99,3	95,8	99,5	74,7	91,4	86,5	81,5	16,7
2006/2007	Total	99,3	95,7	96,3	74,0	91,6	87,6	80,9	54,8
	Urban	99,2	96,6	96,1	76,0	91,5	87,7	82,3	55,1
	Rural	99,5	95,1	99,0	72,1	91,8	85,0	77,9	0,0
2007/2008	Total	99,3	94,5	95,0	73,1	90,4	87,7	78,3	50,6
	Urban	99,3	95,6	94,9	76,9	90,6	87,8	76,8	50,7
	Rural	99,4	93,7	96,9	69,7	88,1	85,2	81,0	33,3
2008/2009	Total	99,4	93,8	96,0	71,7	91,6	85,6	77,9	65,6
	Urban	99,5	95,0	95,7	76,0	91,6	85,8	76,7	65,9
	Rural	99,4	92,8	100,0	68,0	91,5	81,6	79,6	37,5
2009/2010	Total	99,1	93,7	96,3	70,2	91,3	84,4	70,3	61,7
	Urban	98,9	94,7	96,4	75,0	91,2	84,8	69,6	62,0
	Rural	99,4	92,9	95,7	66,1	93,4	79,7	71,5	0,0
2010/2011	Total	98,8	95,1	96,6	67,9	92,2	82,4	70,7	66,4
	Urban	98,5	96,2	96,5	72,7	92,1	82,9	69,4	66,8
	Rural	99,2	94,2	97,6	63,9	93,4	76,5	100,0	25,0

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

2. Ponderea personalului didactic cu normă parțială de lucru în învățământul secundar, date comparative – 2009

Germania	Marea Britanie	Ungaria	Estonia	Olanda	Polonia	Irlanda	Austria	Bulgaria	Franța	Italia	Spania	România
43,3	40,1	20,2	69,7	48,8	42,7	29,0	26,0	5,9	9,7	9,8	9,6	12,9

Sursa: EUROSTAT, 2011

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

3. Ponderea personalului didactic de sex feminin

Cu excepția învățământului superior, cadrele didactice de sex feminin sunt majoritare în cazul tuturor nivelurilor de învățământ. Și în cazul acestui nivel se observă o apropiere a valorilor indicatorului pe sexe.

Repere europene

La nivelul învățământului primar, Danemarca, Luxemburg, Spania și Finlanda au cea mai mică

proporție a femeilor în învățământul primar (sub 80%), în timp ce în state precum Cehia, Ungaria sau Slovenia valoarea acestui indicator depășește 95%.

În cazul învățământului gimnazial proporția cadrelor didactice femei este în medie în jur de 70%, în timp ce la nivelul învățământului secundar superior distribuția pe sexe se echilibrează.

Sursa: EUROSTAT, 2011.

În sistemul de educație de nivel preuniversitar, cadrele didactice de sex feminin reprezintă aproape trei pătrimi din totalul personalului didactic. În comparație cu anul precedent, ponderea personalului feminin a crescut cu aproximativ 0,6 p.p.

Cele mai multe cadre didactice femei profesază în învățământul preșcolar (unde au o pondere de 99,6%), primar de masă (86,7%), precum și în învățământul special primar și special gimnazial (87,9% respectiv 81,6%).

În învățământul gimnazial, liceal și post-liceal femeile reprezintă aproximativ două treimi din totalul personalului didactic, în timp ce ponderile cele mai scăzute se înregistrează în învățământul profesional (50,9%).

Cele mai importante diferențe în comparație cu anul precedent pot fi identificate în cazul învățământului postliceal, unde se înregistrează o creștere de 1,4 p.p. și primar de masă – 0,7 p.p. De asemenea, o evoluție a acestui indicator se înregistrează și în cazul învățământului primar special, în timp ce în învățământul liceal creșterea este mică – 0,3 p.p.

Nivelul preșcolar este singurul în care ponderea femeilor a scăzut ușor în perioada de referință.

În cazul acestui indicator există, în continuare, diferențe pe medii de rezidență. Astfel, cadrele didactice de sex feminin sunt cu aproximativ 6% mai numeroase în mediul urban, în comparație cu mediul rural, în învățământul primar, gimnazial și liceal.

În cazul învățământului preșcolar și a celui special primar și gimnazial aceste diferențe sunt mai reduse (sub 3 p.p.). În comparație cu anii precedenți se observă faptul că aceste diferențe pe medii se păstrează relativ constante.

La nivelul anului școlar 2010/2011, după cum am indicat deja, nu se înregistrează diferențe semnificative pe sexe în ceea ce privește nivelul de calificare sau norma de lucru a personalului didactic. Este totuși necesară analiza sistematică a unor indicatori suplimentari (de exemplu, ponderea femeilor cu funcții de conducere în învățământul preuniversitar), din perspectiva egalității de gen.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul ponderea cadrelor didactice femei reflectă numărul cadrelor didactice femei exprimat ca raport procentual din numărul total de cadre didactice într-un anumit an școlar. Indicatorul se utilizează pentru a evidenția echilibrul sau dezechilibrul în distribuția cadrelor didactice pe sexe, atât pentru întregul sistem cât și la diferite niveluri de învățământ.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

3. Ponderea personalului didactic de sex feminin

1. Ponderea personalului feminin în total personalului didactic

		Preșcolar	Primar de masă	Special primar	Gimnazial de masă	Special gimnazial	Liceu	Profesional (SAM)	Postliceal
2003-2004	Total	99,8	86,8	89,0	68,0	78,1	64,1	52,1	66,5
	Urban	99,8	91,9	89,8	72,3	79,7	64,6	54,5	66,7
	Rural	99,8	83,2	83,1	63,9	68,4	56,7	44,2	33,3
2004-2005	Total	99,8	86,4	88,4	67,7	78,5	64,9	52,5	71,1
	Urban	99,9	91,7	89,1	72,0	79,3	65,5	54,8	71,2
	Rural	99,7	82,7	82,6	63,9	72,6	57,9	45,5	50,0
2005-2006	Total	99,8	86,7	88,3	67,6	78,2	67,6	55,6	72,1
	Urban	99,8	91,5	88,5	71,7	78,7	68,2	57,9	72,2
	Rural	99,7	83,1	86,5	64,0	73,1	60,4	48,7	50,0
2006/2007	Total	99,7	86,6	89,0	67,7	78,5	66,1	55,0	74,8
	Urban	99,8	91,6	89,2	71,4	79,0	66,4	57,0	75,2
	Rural	99,7	82,8	86,6	64,3	73,8	60,2	50,7	0,0
2007/2008	Total	99,7	85,9	87,3	68,0	78,4	66,7	57,6	67,6
	Urban	99,8	90,4	87,5	71,4	78,6	67,1	58,7	67,9
	Rural	99,6	82,4	85,0	65,0	75,8	60,2	55,5	16,7
2008-2009	Total	99,7	85,7	89,3	67,7	80,0	67,3	57,3	69,9
	Urban	99,8	90,2	89,4	70,9	80,1	67,8	57,8	70,2
	Rural	99,6	82,2	86,3	64,9	78,4	60,1	56,4	37,5
2009-2010	Total	99,7	86,0	88,6	67,7	80,8	67,8	58,3	68,4
	Urban	99,8	90,1	88,6	70,7	80,9	68,3	59,2	68,5
	Rural	99,6	82,8	88,8	65,0	78,3	60,5	56,8	40,0
2010-2011	Total	99,6	86,7	87,9	68,1	81,6	68,1	50,9	69,9
	Urban	99,8	90,9	87,9	71,3	81,9	68,5	51,4	69,9
	Rural	99,5	83,4	87,3	65,5	77,2	62,5	40,0	75,0

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

2. Ponderea personalului didactic feminin în învățământul primar și secundar, date comparative, 2009

	R. Cehă	Slovenia	Belgia	Marea Britanie	Ungaria	Spania	Portugalia	Polonia	Slovacia	Finlanda	Bulgaria	Germania	Italia	Franta	România
ISCED 1	97,6	97,5	80,6	80,8	96,1	74,3	79,6	83,7	89,2	78,5	93,7	85,0	94,0	82,6	85,9
ISCED 2	74,1	78,8	61,3	62,6	78,5	56,7	71,1	74,2	78,0	71,4	81,3	62,4	70,8	63,9	68,3
ISCED 3	58,5	65,4	60,2	63,4	64,8	49,4	67,7	66,6	71,5	58,2	76,9	48,6	59,9	59,8	66,5
ISCED 5-6	48,0	36,6	42,9	42,6	37,6	38,9	43,4	42,9	43,5	50,5	47,3	38,7	35,6	37,8	44,2

Sursa: EUROSTAT, 2011.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

4. Numărul de elevi ce revine la un cadru didactic

Numărul elevilor ce revine la un cadru didactic a crescut ușor în comparație cu anul anterior în cazul învățământului preșcolar, primar și gimnazial.

Repere europene

*Numărul preșcolărilor/elevilor care revin la un cadru didactic a avut o tendință descendentă în cazul majorității statelor europene în ultimii ani, situație determinată în primul rând de evoluțiile demografice și de creșterea a numărului personalului didactic specializat /de sprijin. La nivel european, Portugalia, Lituania, Danemarca, Malta și Lichtenstein sunt sistemele de educație care au valorile cele mai scăzute ale acestui indicator în cazul învățământului primar și secundar (ISCED 1-3). România înregistrează un raport apropiat mediei europene în cazul învățământului gimnazial și unul mai ridicat în cazul învățământului primar și secundar superior.
Sursa: Eurostat, 2011.*

Raportul elevi per cadru didactic a înregistrat în anul 2010/2011 valori ușor mai ridicate în comparație cu anul școlar precedent, cu excepția învățământului liceal și profesional, unde indicatorul are o valoare relativ constantă.

Această evoluție se explică, în primul rând, prin măsurile succesive de raționalizare a rețelei și de desființare/comasare a unităților care funcționau cu un număr redus de elevi. Cel mai scăzut raport (12 elevi/cadru didactic) continuă să existe în cazul învățământului gimnazial, în timp ce în învățământul preșcolar și primar acesta înregistrează cea mai ridicată valoare (18 elevi/cadru didactic).

Mediul de rezidență continuă să fie un important factor de diferențiere al acestui indicator, cu excepția învățământului liceal și profesional.

Cele mai mari discrepanțe se constată în învățământul preșcolar, unde media este sensibil mai ridicată în mediul rural (20 copii/cadru didactic, față de 17 în urban) și în învățământul primar, unde raportul se inversează în favoarea mediului urban (20 elevi/cadru didactic în urban față de 17 în rural).

Cel mai redus raport elevi/profesor din întreg sistemul de învățământ: 10 elevi la 1 profesor (aceeași valoare din anul școlar 2004/2005 și până în prezent) se înregistrează în învățământul gimnazial din mediul rural; în schimb, în învățământul gimnazial din mediul urban, numărul numărul elevilor ce revine la un cadru didactic a crescut ușor în ultimii trei ani (18, 19, respectiv 20 elevi/cadru didactic).

Această stare de fapt demonstrează că măsurile recente de raționalizare a rețelei nu au reușit încă să schimbe valorile acestui indicator. Acest aspect rămâne astfel o provocare pentru politicile curente de asigurare a calității și de stimulare a performanței unităților școlare, în special a celor situate în zone dezavantajate socio-economic sau care școlarizează un număr ridicat de elevi cu oportunități reduse.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul numărul de elevi ce revine la un cadru didactic reflectă raportul elevilor per cadru didactic într-un anumit an școlar. Indicatorul se utilizează pentru a măsura nivelul resurselor umane alocate în raport cu numărul elevilor. Valoarea raportului este evaluată în funcție de normele oficiale stabilite la nivel de sistem pentru fiecare nivel de învățământ.

Acest indicator este deosebit de important pentru politicile de salarizare și de formare a cadrelor didactice din sistem și, în general, oferă o imagine asupra resurselor alocate educației cât și a politicilor privind asigurarea calității.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

4. Numărul de elevi ce revine la un cadru didactic

1. Numărul de elevi per cadru didactic

		Preșcolar	Primar	Gimnazial	Liceal și profesional
2003/2004	Total	18	17	12	16
	Urban	16	19	13	16
	Rural	21	16	11	19
2004/2005	Total	18	17	11	16
	Urban	16	18	12	15
	Rural	21	16	10	19
2005/2006	Total	18	17	11	15
	Urban	16	18	12	15
	Rural	21	16	10	18
2006/2007	Total	18	17	11	16
	Urban	16	19	12	15
	Rural	20	16	10	18
2007/2008	Total	17	16	11	15
	Urban	16	18	12	15
	Rural	20	15	10	15
2008/2009	Total	17	16	11	15
	Urban	16	18	12	15
	Rural	19	15	10	15
2009/2010	Total	17	17	11	16
	Urban	16	19	12	16
	Rural	19	15	10	15
2010/2011	Total	18	18	12	16
	Urban	17	20	13	16
	Rural	20	17	10	16

Observație: Indicatorul s-a calculat prin raportarea numărului de elevi la numărul de cadre didactice (persoane fizice). Pentru învățământul secundar superior datele sunt estimate, indicatorul fiind calculat prin raportarea numărului de elevi din învățământul liceal și profesional (cumulat) la numărul personalului didactic din învățământul liceal și profesional (cumulat). În acest caz, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

2. Raportul elevi per cadru didactic, date comparative, 2009 (ISCED 1-3)

R. Cehă	Estonia	Belgia	Danemarca	Ungaria	Letonia	Lituania	Polonia	Slovacia	Olanda	Bulgaria	Germania	Franta	Marea Britanie	Portugalia	România
13,5	16,3	10,5	9,9	11,4	10,6	8,0	11,4	15,2	15,9	13,5	16,6	14,6	15,8	9,1	14,7

Sursa: Eurostat, 2011.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Participarea la educație Evoluția efectivelor de elevi

În anul școlar 2010/2011 scăderea numărului de elevi s-a accentuat, în sistemul de educație fiind cu aproape 50 mii de elevi mai puțin în comparație cu anul școlar 2009/2010.

Cu toate semnalele demografice pozitive înregistrate în ultimii ani, în special în cazul grupei de vârstă 0-4 ani, populația în vârstă de școlarizare (3-23 ani) s-a redus în perioada 2003-2010 cu peste 800 mii persoane. Concomitent, a avut loc și o reducere semnificativă a populației cuprinse în sistemul de educație, cu 493,5 mii elevi. Astfel putem observa continuarea și chiar accentuarea tendinței descendente înregistrată în ultimii ani.

Evoluțiile demografice se reflectă în mod diferit în funcție de nivelul de învățământ și de mediul de rezidență. Astfel, pe ansamblul populației școlare, învățământul preșcolar și cel liceal înregistrează creșteri ale efectivelor de elevi, în timp ce în cazul tuturor celorlalte niveluri evoluția este una negativă.

În învățământul preșcolar creșterea a fost de 7,6 mii copii în anul școlar 2010/2011, comparativ cu anul anterior.

Cele mai afectate de tendințele demografice negative continuă să fie efectivele de elevi din învățământul primar și gimnazial. În **învățământul primar**, reducerea populației școlare a fost în perioada 2003-2011 de 176,2 mii elevi pe ansamblu, respectiv de 55,1 mii în mediul urban și 121,0 mii în rural. În comparație cu anul precedent, reducerea numărului de elevi pe ansamblul nivelului primar este de 16,8 mii elevi. Aceeași tendință, dar mai accentuată, se constată și în **învățământul gimnazial**, numărul de elevi reducându-se în perioada 2003-2011 cu 253,6 mii de elevi pe ansamblu. Scăderea mai accentuată a fost înregistrată în mediul urban (- 170,8 mii elevi) în comparație cu mediul rural (-82,8 mii).

Ne așteptăm ca această tendință pe ansamblu a efectivelor școlare corespunzătoare învățământului primar și gimnazial să continue și în următorii ani, conform prognozelor demografice. Astfel, vor fi necesare noi măsuri de ajustare la nivel de sistem, în special în ceea ce privește resursele umane și structura rețelei școlare. Datele indică, de asemenea, o vulnerabilitate mai accentuată în cazul mediului rural.

La nivelul **învățământului liceal** – ca urmare a desființării SAM, reorganizării învățământului profesional, creșterii cererii de educație pentru profilele tehnologice, precum și ca efect al măsurii de prelungire a duratei învățământului obligatoriu la 10 ani – efectivele de elevi au înregistrat în general o tendință ascendentă, manifestată atât în mediul urban, cât și în rural. La nivelul liceului creșterea este de 108,6 mii elevi în perioada 2003-2011, respectiv de 28,9 mii în 2010/2011 față de anul școlar anterior. Trebuie remarcat faptul că această creștere este datorată evoluției înregistrate în mediul rural, unde un număr semnificativ de SAM-uri s-au transformat în licee tehnologice. În perioada 2003-2011 tendința ascendentă este constantă (+168,6 mii elevi), în anii 2009/2010 și 2010/2011 fiind înregistrate cele mai importante creșteri (52,2 mii, respectiv 37,6 mii). În mediul urban, creșterea menționată se manifestă până în anul școlar 2006/2007, urmată de o reducere în următorii ani cu peste 43 mii elevi; în anul 2010/2011 numărul elevilor a scăzut din nou cu 8,7 mii în comparație cu anul școlar precedent.

În **învățământul profesional** s-a înregistrat o creștere a efectivelor de elevi până la nivelul anului școlar 2004/2005, de la această dată constatându-se o tendință descendentă în ambele medii de rezidență. În urma desființării SAM, populația școlară din învățământul profesional s-a redus cu peste 50% în 2010/2011 față de anul școlar anterior și cu peste 200 mii de elevi față de anul 2003/2004.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Participarea la educație Evoluția efectivelor de elevi

1. Evoluția efectivelor de elevi

		2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Învățământul preșcolar	Total	636709	644911	648338	648862	650324	652855	666123	673736
	Urban	300925	316817	320950	320682	332593	340394	352857	364115
	Rural	335784	328094	327338	328180	317731	312461	313266	309621
Învățământul primar*	Total	1005086	969654	939330	919439	865175	859169	845679	828853
	Urban	465760	447198	451650	444696	418453	419318	414547	410576
	Rural	539326	522456	487680	474743	446722	439851	431132	418277
Învățământul gimnazial*	Total	1116270	1025840	961231	922769	924518	893166	873997	862588
	Urban	615656	550658	520062	492222	482133	462556	451433	444831
	Rural	500614	475182	441169	430547	442385	430610	422564	417757
Învățământul liceal	Total	755577	770888	767543	778351	788827	782056	835343	864271
	Urban	552866	553970	542784	543866	524977	500648	501650	492920
	Rural	202711	216918	221759	234485	263850	281408	333693	371351
Învățământul profesional	Total	279110	289478	284394	250366	220322	189234	115432	54531
	Urban	147333	146470	144064	125877	103702	83836	51747	25348
	Rural	131777	143008	140330	124489	116620	105398	63685	29183
Învățământul postliceal	Total	54707	48664	43596	37678	45497	55058	62538	69928
	Urban	41848	37723	33286	29186	34781	41399	45835	52017
	Rural	12859	10941	10310	8492	10716	13659	16703	17911
Total		3847459	3749435	3644432	3557465	3494663	3431538	3399112	3353907

* Include atât învățământul de masă, cât și învățământul special.

Observație: Datele nu includ elevii străini.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere în toate nivelurile de învățământ

Rata de participare la toate nivelurile de educație (ISCED 1-6), ca raport din populația în vârstă de 7-23 ani, înregistrează o scădere pentru al treilea an consecutiv, de 1,7 p.p. în comparație cu anul precedent.

Repere europene

Conform datelor disponibile la nivel european, România se situa pe ultimele locuri, devansând numai Bulgaria și Cipru, în ceea ce privește rata de participare la toate nivelurile de educație (raportat la populația în vârstă de 3-29 ani). Sistemul de educație din România înregistrează un decalaj de aproape 8 p.p. față de media UE-27.

Sursa: EUROSTAT, 2011.

După tendința continuu ascendentă până în anul școlar 2007/2008, rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ (ISCED 1-6) își continuă scăderea. Astfel, în anul școlar 2010/2011 valoarea indicatorului scade pentru al treilea an consecutiv, cu 1,7 p.p. față de anul anterior.

Această tendință se înregistrează atât în cazul populației feminine, cât și masculine. Deși scăderea față de anul anterior este ușor mai ridicată în cazul fetelor, diferențele, pe sexe rămân semnificativ în defavoarea băieților (peste 4 p.p.).

Scăderea înregistrată de rata de participare la toate nivelurile de educație este în special consecința evoluției negative a efectivelor de studenți din ultimii trei ani. Această tendință a diminuat evoluția pozitivă înregistrată în cazul altor niveluri de învățământ – ca efecte ale coborârii vârstei de școlarizare la 6 ani și ale măsurii de prelungire a duratei învățământului obligatoriu, implicit ale creșterii gradului de participare la învățământul secundar superior.

Prin întreruperea tendinței pozitive privind participarea la educație, România se îndepărtează de valoarea medie a acestui indicator înregistrată la nivelul UE-27 în ceea ce privește participarea la toate nivelurile de educație a populației în vârstă de 3-29 ani.

Conform datelor disponibile, înainte de momentul scăderii valorii acestui indicator distanța față de media UE era de aproape 8 p.p. Este de așteptat ca, după cei trei ani de scădere consecutivă, distanța curentă să fie mai ridicată, ținând cont de faptul că variațiile valorii indicatorului la nivelul EU-27 sunt mult mai reduse.

Definirea indicatorului / Note metodologice

Indicatorul rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ exprimă numărul total al copiilor, elevilor și studenților cuprinși în toate nivelurile de învățământ, indiferent de vârstă, ca raport procentual din totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare tuturor nivelurilor de educație (3-23 ani).

Indicatorul se utilizează pentru a evidenția nivelul general de participare la educație a populației, precum și capacitatea sistemului de învățământ de a permite accesul la toate nivelurile de învățământ.

Unul dintre indicatorii UE, derivat al ratei brute de cuprindere în toate nivelurile de educație, este rata de participare la toate nivelurile de educație (ISCED 0-6), ca raport din populația în vârstă de 3-29 ani.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere în toate nivelurile de învățământ

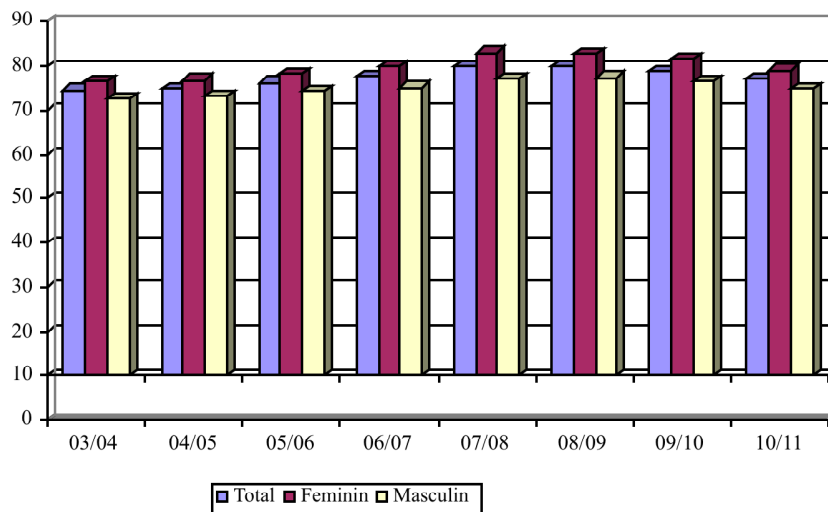
1. Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de educație ca raport din populația în vârstă de 7-23 ani

	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10	10/ 11
Total	74,6	74,9	76,2	77,5	80,1	79,9	78,7	77,0
Feminin	76,5	76,9	78,4	80,0	83,0	82,6	81,8	79,1
Masculin	72,7	73,1	74,1	75,2	77,2	77,4	76,5	75,0

Obs.: În calcularea indicatorilor nu a fost inclus învățământul preșcolar.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de educație (ca raport din populația în vârstă de 7-23 ani)

Obs.: În calcularea indicatorilor nu a fost inclus învățământul preșcolar. Sursa: Key Data on Education in Europe, 2009.

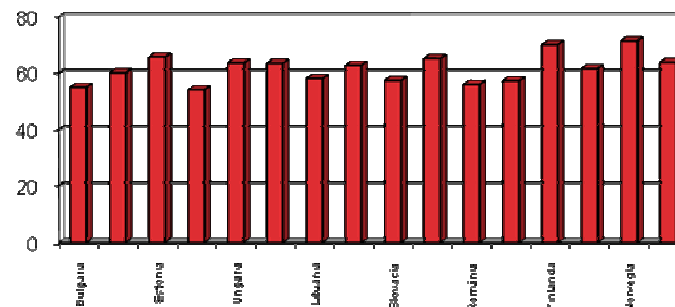
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

2. Rata de participare la toate nivelurile de educație (ISCED 0-6), ca raport din populația în vârstă de 3-29 ani – date comparative

	2006
EU-27	63,9
Norvegia	71,5
Finlanda	70,2
Lituania	67,9
Estonia	65,9
Slovenia	65,3
Ungaria	63,7
Letonia	63,6
Polonia	62,9
Marea Britanie	61,7
Rep. Cehă	60,2
Slovacia	57,5
Malta	57,4
România	56,1
Bulgaria	55,1
Cipru	54,2

Sursa: Key Data on Education in Europe, 2009.

Fig. 2. Rata de participare la toate nivelurile de educație (ISCED 0-6), ca raport din populația în vârstă de 3-29 ani – date comparative 2006

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului

3. Sperața de viață școlară

4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste și sexe

Durata medie de frecvență a învățământului se situează, pentru al patrulea an consecutiv, la valoarea de 16,3 ani. În comparație cu Finlanda, țara cu cea mai mare speranță de viață școlară din statele EU-27, în România valoarea acestui indicator este mai mică cu 4 ani.

Reper europene

Comparațiile internaționale trebuie realizate cu precauție, date fiind deosebirile dintre sistemele de învățământ în ceea ce privește vârsta de debut a școlarității, durata ciclurilor de învățământ, ponderea participanților la programe cu timp integral sau parțial etc.

Dincolo de aceste limite, speranța de viață școlară în România, deși în creștere în ultimii ani, este sub media UE 27 și sensibil mai redusă decât cea înregistrată în alte țări europene precum Finlanda, Olanda, Portugalia, Slovenia sau Polonia - EUROSTAT, 2011

Durata medie de frecvență a învățământului a înregistrat o tendință continuu ascendentă, până în anul școlar 2007/2008. În ultimii 4 ani școlari valoarea indicatorului (incluzând și învățământul preșcolar) se menține constantă – 16,3 ani. Dacă se exclude învățământul preșcolar, durata medie de frecvență a învățământului pentru un copil în vârstă de 6 ani este de 14 ani, valoare relativ constantă din anul școlar 2007/2008.

Pe parcursul întregii perioade analizate se menține o diferență de gen a duratei de frecvență a învățământului de 0,5-0,7 ani în favoarea populației feminine. Această diferență între fete și băieți este, în principal, consecința ratei mai mari de cuprindere a fetelor în învățământul superior. Astfel, la nivelul anului 2010/2011, **rata specifică de cuprindere școlară** este mai mare cu 2-10% în cazul fetelor decât al băieților pentru toate grupele de vârstă luate în considerare – tendință care s-a păstrat pe toată perioada de referință a prezentului raport.

În perioada de referință se constată o reducere importantă a ratei de cuprindere la populația de 18 ani (de la 77,7 la 71,5). O tendință descendentă se observă și în cazul grupei de vârstă 23-24 ani în timp ce în cazul grupelor de vârstă 19-20 și 21-22 ani se înregistrează creșteri ușoare.

Deși durata de frecvență a învățământului a crescut în ultimii ani, România se situează cu 0,6 p.p. sub media UE-27 în cazul indicatorului **sperața de viață școlară** pentru un copil în vârstă de 5 ani. Astfel, la nivelul anului 2009, valoarea indicatorului pentru România este de 16,6 (în creștere față de 16,4 în 2008), comparativ cu media europeană de 17,2.

Fetele continuă să aibă o speranță de viață școlară mai ridicată în comparație cu băieții, în cazul duratei medii de frecvență a învățământului pentru un copil în vârstă de 6 ani. Totuși, în comparație cu anul precedent decalajul s-a redus ușor (de la 0,5 la 0,4 p.p.).

Definirea indicatorului / Note metodologice

Indicatorul durata medie de frecvență a învățământului exprimă numărul (mediu) de ani de școlarizare pe care îi frecventează o persoană de vârstă oficială corespunzătoare tuturor nivelurilor de învățământ (3-23 ani), presupunând că aceasta va fi cuprinsă în unitățile școlare corespunzătoare acestor niveluri. Indicatorul reflectă nivelul general de dezvoltare a sistemului de educație din perspectiva numărului de ani de studii pe care îi parcurg persoanele de vârstă oficială corespunzătoare.

Indicatorul speranța de școlarizare exprimă numărul total de ani de școlarizare care se așteaptă să fie parcurși de o persoană de-a lungul vieții și este calculat prin adunarea ratelor nete de participare pentru fiecare vârstă. De exemplu, pentru un copil în vârstă de 3 ani (vârsta minimă de acces în învățământul preșcolar) speranța de viață școlară este egală cu valoarea indicatorului durata de viață școlară.

Indicatorul rata specifică de cuprindere școlară pe vârste exprimă procentajul elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de învățământ, din totalul populației de aceeași vârstă. Indicatorul reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte de vârstă specifică.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului

3. Speranța de viață școlară

4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste și sexe

1. Durata medie de frecvență a învățământului¹

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	15,6	15,7	15,8	16,0	16,3	16,3	16,3	16,3
Feminin	15,8	16,0	16,1	16,3	16,7	16,6	16,5	16,5
Masculin	15,3	15,4	15,5	15,7	16,0	16,0	16,0	16,1

¹ Inclusive învățământul preșcolar.

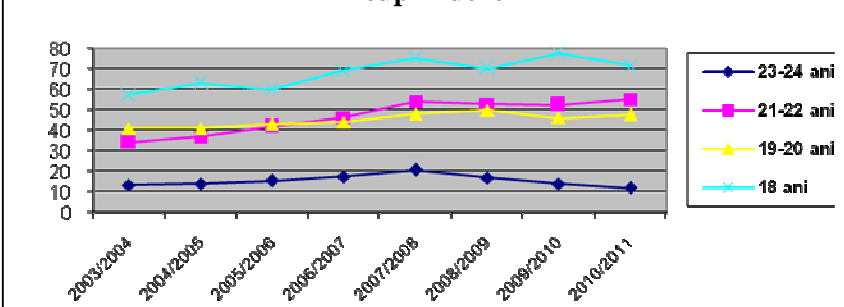
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste și sexe

		2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
18 ani	T	57,4	63,0	60,2	69,1	75,5	70,1	77,7	71,5
	F	62,7	69,2	67,0	74,5	81,4	75,1	81,4	74,3
	M	52,3	57,1	53,7	63,9	69,7	65,2	74,1	68,8
19-20 ani	T	41,1	41,1	43,1	43,9	48,1	49,7	46,1	47,6
	F	45,9	45,7	48,7	48,9	54,5	56,1	51,1	52,6
	M	36,5	36,8	37,8	39,2	41,9	43,6	41,3	42,8
21-22 ani	T	34,1	36,8	41,8	46,4	53,9	52,7	52,3	55,2
	F	36,9	39,9	45,5	50,6	59,6	56,0	56,1	60,0
	M	31,3	33,8	38,4	42,5	48,6	49,6	48,6	50,6
23-24 ani	T	13,3	13,8	15,4	17,4	20,7	16,9	13,9	11,8
	F	14,0	14,8	16,1	18,5	22,0	17,7	14,8	12,2
	M	12,7	12,8	14,8	16,3	19,5	16,2	13,1	11,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

Fig. 1. Rata specifică de cuprindere

3. Speranța de viață școlară, în ani, pentru un copil în vârstă de 6 ani

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	13,4	13,5	13,6	13,8	14,0	14,0	13,9	14,0
Feminin	13,6	13,8	13,9	14,0	14,4	14,2	14,2	14,2
Masculin	13,2	13,3	13,4	13,5	13,7	13,7	13,7	13,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

Fig. 2. Speranța de viață școlară, în ani, pentru un copil în vârstă de 5 ani (ISCED 0-6) – date comparative

(Sursa: Eurostat 2011)

	2009
EU-27	17,2
Norvegia	18,2
Finlanda	20,4
Lituania	18
Estonia	17,9
Slovenia	18,5
Ungaria	17,6
Letonia	17,5
Polonia	18,1
Marea Britanie	16,7
Republica Cehă	17,7
Franța	16,4
Olanda	17,9
Romania	16,6
Bulgaria	15,6
Portugalia	18,8

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

1. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație

La nivelul anului 2010 (trim. III), ponderea persoanelor cu studii primare sau fără studii și-a păstrat evoluția descendentă pentru al șaptelea an consecutiv, ajungând la valoarea de 3,3% din totalul populației active. Aceeași tendință se remarcă și în cazul ponderii populației active din mediul rural cu nivel scăzut de educație (primar și fără școală absolvită). Se mențin însă diferențe importante pe medii de rezidență în defavoarea celui rural, în special la nivelurile superioare de educație (universitar și postliceal).

La nivelul anului 2010 (trim. III), distribuția populației active pe niveluri de educație a rămas relativ constantă, comparativ cu anii anteriori. Se observă, de asemenea, că tendința pozitivă înregistrată în cazul populației care a absolvit o formă de învățământ se păstrează în continuare mai ridicată, ponderea acesteia ajungând în 2010 la 16,4% (cu peste 6 p.p. față de anul 2003).

Cu începere din anul 2004, se constată o diminuare continuă a ponderii persoanelor active care au absolvit cel mult studii primare, aceasta ajungând la 3,3% la nivelul anului 2010, față de peste 6% la începutul perioadei de referință.

Pe medii de rezidență, remarcăm continuarea tendinței de diminuare a ponderii populației active din mediul rural cu nivel scăzut de educație (fără studii sau cu studii primare), valoarea indicatorului scăzând cu mai mult de jumătate în comparație cu anul 2003. Cu toate acestea, diferențele în favoarea mediului urban continuă să fie importante, la fel ca și în cazul populației cu studii gimnaziale.

Începând din 2003, dar în special din 2004, se observă o creștere a ponderii persoanelor active din mediul rural cu studii profesionale, situație influențată de dezvoltarea rețelei SAM în mediul rural, după aplicarea măsurii de extindere a duratei învățământului obligatoriu.

În cazul populației active cu nivel superior de educație, datorită ritmului diferit de creștere, diferența între mediul urban și rural s-a accentuat, ajungând la peste 22 p.p. la nivelul anului 2010.

Alte diferențe importante în dezavantajul populației active din mediul rural se observă în cazul persoanelor cu nivel liceal de educație (14,5 p.p. la nivelul anului 2010), în acest caz tendința fiind de ușoară diminuare.

Diferențe semnificative pe genuri se mențin în special în cazul populației care a absolvit învățământul profesional (unde ponderea bărbaților este cu aproximativ 14 p.p. mai ridicată decât cea a femeilor), cel liceal (unde ponderea femeilor este, de această dată, cu 5 p.p. mai ridicată în comparație cu cea a bărbaților) și cel superior, unde diferența ajunge la 5 p.p. în favoarea femeilor (diferență în continuare ceștere față de începutul perioadei de raportare când aceasta era practic nulă).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul ponderea populației de 15-64 ani, după nivelul de educație exprimă proporția persoanelor în vârstă de 15-64 ani, în funcție de nivelul de educație, în numărul total al persoanelor de aceeași vârstă.

Acest indicator evidențiază repartizarea populației în vârstă de muncă după nivelul de educație.

Indicatorul, comparabil la nivel internațional, se calculează pe baza informațiilor colectate prin ancheta forței de muncă (AMIGO).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

1. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație

1. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație, medii de rezidență și sexe, în perioada 2003-2010 (trim. III)

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (inclusiv tr. I)	Profesional	Gimnazial	Primar și fără șc.
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2003	Total	9360795	100	10,6	4,5	32,5	26,5	20,5	8,3
	Urban	5123202	100	17,2	7,0	40,0	26,0	8,4	1,3
	Rural	4237592	100	2,6	1,6	23,3	27,0	35,1	10,4
	Masculin	5192894	100	10,1	4,4	28,7	33,4	18,7	10,0
	Feminin	4167901	100	11,2	4,8	37,2	17,9	22,7	6,3
2004	Total	9487927	100	12,1	4,8	32,2	26,9	18,5	5,5
	Urban	5394523	100	19,1	7,0	38,4	25,3	8,6	1,7
	Rural	4093406	100	2,8	1,9	24,1	29,1	31,6	10,5
	Masculin	5249107	100	11,3	4,4	28,2	33,9	17,1	5,0
	Feminin	4238820	100	13,0	5,2	36,4	19,0	20,4	6,0
2005	Total	9387493	100	12,7	4,8	32,3	27,1	18,1	5,0
	Urban	5335547	100	20,1	7,1	38,9	24,8	7,8	1,4
	Rural	4051946	100	2,9	1,9	23,6	30,2	31,6	9,8
	Masculin	5211930	100	11,8	4,6	28,4	34,0	16,6	4,7
	Feminin	4175563	100	13,8	5,2	37,1	18,6	19,9	5,4
2006 (trim. IV)	Total	9356603	100	13,7	4,8	33,3	26,7	17,4	4,1
	Urban	5392962	100	21,4	6,9	39,5	23,6	7,2	1,4
	Rural	3963641	100	3,2	1,9	24,7	31,0	31,3	7,9
	Masculin	5249015	100	12,4	4,7	29,2	33,0	16,6	4,1
	Feminin	4107588	100	15,3	4,9	38,4	18,8	18,4	4,2
2007 (trim. IV)	Total	9307653	100	14,6	4,6	33,7	26,4	16,8	3,9
	Urban	5381689	100	22,8	6,5	39,9	22,9	6,4	1,5
	Rural	3925964	100	3,5	1,9	25,0	31,2	31,2	7,3
	Masculin	5196830	100	13,3	4,1	30,4	32,4	15,8	3,9
	Feminin	4110823	100	16,3	5,2	37,8	18,8	18,1	3,9
2008 (trim. IV)	Total	9332298	100	15,4	4,4	33,1	26,1	17,4	3,6
	Urban	5426300	100	23,8	6,3	38,6	23,5	6,5	1,4
	Rural	3905999	100	3,8	1,9	25,7	29,9	32,5	6,6
	Masculin	5231332	100	13,6	3,9	30,2	32,4	16,5	3,8
	Feminin	4100966	100	17,7	5,1	37,1	18,3	18,5	3,5
2009 (trim. IV)	Total	9350269	100	16,4	4,2	33,9	24,3	18,0	3,3
	Urban	5428207	100	25,4	6,0	39,6	21,2	6,7	1,3
	Rural	3922062	100	4,0	1,6	26,0	28,6	33,5	6,0
	Masculin	5235478	100	14,2	3,6	31,7	30,8	16,7	3,2
	Feminin	4114791	100	19,2	5,0	36,8	16,1	19,5	3,4
2010 (trim. III)	Total	9546669	100	16,4	4,3	34,0	23,4	18,7	3,3
	Urban	5519704	100	25,5	6,3	40,1	20,3	6,9	1,2
	Rural	4026956	100	3,8	1,6	25,6	27,7	35,1	6,3
	Masculin	5352104	100	14,4	3,8	31,4	29,6	17,7	3,4
	Feminin	4194565	100	18,9	5,0	37,5	15,7	20,0	3,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS (Ancheta AMIGO 2002-2005, trim. IV 2006, trim IV 2007, trim. IV 2008, trim. IV 2009).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

2. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație

Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 a crescut cu 1,4 p.p. față de anul precedent, rămânând însă la o distanță de 11 p.p. față ținta de ținta europeană (70%). Continuă să existe diferențe pe medii de rezidență și pe genuri, în defavoarea mediului urban și a femeilor.

Repere europene

Conform raportului CEDEFOP *New Skills for new jobs (2008)* ratele de ocupare vor continua să înregistreze scăderi semnificative în cazul persoanelor cu un nivel scăzut de educație. Această situație este influențată și de creșterea semnificativă a șomajului. Conform previziunilor CEDEFOP pentru anul 2020, rata de ocupare la nivel european va crește cu 3,2% față de anul de referință 2010, în timp ce România va înregistra în această perioadă o scădere cu 0,2% față de cea înregistrată în anul 2010. (*Skills supply and demands in Europe – medium term forecast up to 2020, Cedefop, 2010*)

În comparație cu anul precedent, în 2010 rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani a crescut cu 1,4 p.p., atingând valoarea de 58,8%. Valoarea indicatorului situându-se foarte aproape de situația înregistrată în anii 20003-2005.

Pe medii de rezidență, se menține o situație ceva mai bună a ocupării în rural față de urban, diferența crescând ușor față de anul precedent, de la 2,4 p.p. la 3,6.

Diferențele între medii devin (și) mai vizibile atunci când le analizăm pe niveluri de educație. Situația cea mai clară o întâlnim la nivelurile inferioare de educație (gimnazial și cu maxim studii primare), unde valorile ratei de ocupare în rural sunt cel puțin duble față de cele din urban. De asemenea, atât în ceea ce privește nivelurile profesional și liceal, situația ocupării este net mai bună în cazul mediului rural. Această situație poate fi influențată de faptul că zona rurală oferă oportunitatea angajării în activități desfășurate în agricultură a persoanelor cu un nivel mai scăzut de calificare.

În ceea ce privește ținta stabilită prin **Strategia Lisabona** pentru anul 2010 – 70%, România rămâne la o distanță de aprox. 11 p.p. Această situație continuă să fie o provocare importantă pentru politicile viitoare din domeniul educației, formării profesionale și ocupării.

În ceea ce privește **distribuția valorilor ratei de ocupare după genuri**, constatăm diferențe importante. Per total, populația masculină continuă să aibă o rată de ocupare mai mare decât cea feminină, diferența ajungând la 13,7 p.p. în 2010. Dacă analizăm indicatorul după distribuția pe niveluri de educație, constatăm că cele mai mari diferențe, tot în favoarea bărbaților, se înregistrează în special în cazul celor cu studii medii (diferența ajunge, la nivelul lui 2010, la 14,5 p.p.), dar și în cazul celor cu studii inferioare (gimnaziale sau primare).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul exprimă proporția populației ocupate în vârstă de 15-64 ani în populația totală de aceeași vârstă, exprimată procentual. Acest indicator măsoară gradul de ocupare a populației în vârstă de muncă și capacitatea pieței muncii de a absorbi forța de muncă.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

2. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație

1. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație, medii de rezidență și sexe, în perioada 2002-2009 (trim. IV)

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (incl. tr. I)	Profesional	Gimnazial	Primar/ fără șc.
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2003	Total	8669384	59,0	82,2	69,1	63,6	68,7	43,6	40,6
	Urban	4634419	54,8	81,9	68,8	60,0	63,0	21,0	15,7
	Rural	4034965	64,7	84,7	70,9	72,0	76,2	57,8	50,7
	Masculin	4785233	66,0	84,6	68,2	70,3	74,8	49,5	29,8
	Feminin	3884151	52,2	79,7	70,3	58,2	57,7	38,9	36,5
2004	Total	8689371	59,0	85,1	70,5	64,3	68,1	40,9	38,8
	Urban	4877909	56,8	85,2	70,3	62,0	64,3	23,1	16,9
	Rural	3811462	62,1	83,7	71,8	69,8	72,9	53,7	48,4
	Masculin	4759218	65,4	87,2	68,5	70,3	73,2	46,8	44,4
	Feminin	3930153	52,7	82,8	72,9	60,3	57,3	36,4	34,7
2005	Total	8683252	59,3	85,3	70,9	63,3	68,8	41,3	38,5
	Urban	4863193	56,2	85,1	70,4	60,3	63,5	21,9	14,8
	Rural	3820059	63,9	86,4	73,7	70,9	75,3	55,3	49,4
	Masculin	4791834	66,5	86,7	70,2	70,4	75,1	47,9	44,6
	Feminin	3891418	52,4	83,7	71,8	57,8	57,8	36,1	34,0
2006 (trim. IV)	Total	8651410	57,4	84,6	71,3	60,0	65,0	39,6	36,8
	Urban	4926890	55,5	84,6	71,2	57,8	60,5	21,4	16,7
	Rural	3724520	60,3	84,4	72,1	65,3	70,3	51,8	46,0
	Masculin	4798546	63,9	85,7	71,4	65,9	70,1	46,7	44,9
	Feminin	3852864	51,0	83,4	71,2	55,2	56,1	33,9	30,7
2007 (trim. IV)	Total	8708430	57,9	86,6	70,2	59,9	64,8	39,6	36,0
	Urban	4984794	56,3	86,9	69,0	58,0	59,6	20,7	18,1
	Rural	3723633	60,1	83,5	77,0	64,7	70,8	51,3	44,5
	Masculin	4809463	64,1	87,3	70,8	66,1	69,7	46,0	43,5
	Feminin	3898966	51,7	85,9	69,7	54,8	56,4	34,6	30,4
2008 (trim. IV)	Total	8764480	58,3	84,7	70,4	59,7	65,2	41,0	36,1
	Urban	5071042	57,6	85,4	69,1	57,7	61,7	23,5	20,7
	Rural	3693437	59,3	79,0	77,0	64,2	69,3	50,7	43,8
	Masculin	4865640	64,9	85,6	70,4	66,1	71,2	47,5	45,8
	Feminin	3898840	51,7	83,8	70,3	54,2	55,0	35,8	28,8
2009 (trim. IV)	Total	8619204	57,4	82,1	69,5	58,4	63,4	41,9	35,8
	Urban	4945853	56,4	82,8	69,2	56,3	58,7	23,8	20,9
	Rural	3673351	58,8	76,3	71,0	63,3	68,9	51,6	42,3
	Masculin	4795299	64,0	83,4	68,6	64,9	70,5	48,7	41,3
	Feminin	3823905	50,8	80,9	70,3	52,8	51,0	36,4	31,4
2010 (trim. II)				Superior		Mediu			Scăzut
	Total		58,8	82,4		62,2			43,0
	Urban		57,3	83,1		59,1			23,7
	Rural		60,9	83,6		68,0			52,7
	Masculin		65,7	83,6		69,1			50,5
Feminin		52,0	81,2		54,6			36,9	

* Exclusiv persoanele plecate în străinătate pentru o perioadă nedeterminată. Date calculate pe baza informațiilor INS (Ancheta AMIGO 2002-2005, trim. IV 2006, trim. IV 2007, trim. IV 2008, trim. IV 2009, trim II 2010).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

3. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație

În 2010, rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani este în continuare sensibil mai redusă în comparație cu cea a populației în vârstă de muncă, însă relativ constantă în raport cu anul anterior. O creștere semnificativă a ratei de ocupare s-a înregistrat în cazul persoanelor cu studii primare sau fără studii, în timp ce valori semnificativ diminuate se contată în cazul absolvenților învățământului superior.

Repere europene

Politicile active de ocupare a tinerilor promovate de țările membre ale UE au avut un succes limitat, în ultimul semestru din anul 2009 EUROSTAT indicând existența unei rate ridicate a șomajului pentru grupa de vârstă 15-24 de ani. În comparație cu anul precedent, rata de ocupare în rândul tinerilor a scăzut cu peste 2 p.p. (de la 36,9% la 34,4%) în timp ce rata de ocupare pentru populația în vârstă de 15-64 de ani a scăzut cu peste 1 p.p. (de la 65,8% la 64,4%). (sursa: EUROSTAT)

În anul 2010 (trim. III), rata de ocupare a tinerilor a rămas relativ constantă, cu o ușoară creștere de doar 0,8 p.p. comparativ cu anul precedent, având o valoare de 24,3%. Această valoare este cu peste 4,4 p.p. mai scăzută în comparație cu cea înregistrată în anul 2003, situație ce se explică însă, în principal, prin creșterea constantă în acest interval a numărului tinerilor cuprinși în sistemul de educație.

Comparativ cu anul anterior, în 2010, asistăm la o scădere accentuată a ratei de ocupare în cazul populației cu nivel universitar de învățământ (cu 9 p.p.), concomitent cu ușoară creștere, în cazul populației cu studii liceale, postliceale sau profesionale. Astfel, valoarea ratei de ocupare a absolvenților învățământului superior, de 44,6%, înregistrează în anul 2010 cea mai scăzută valoare din întreaga perioadă de referință a raportului.

Se mențin diferențe importante pe medii de rezidență, rata de ocupare a tinerilor fiind cu peste 14 p.p. mai ridicată în mediul rural, în comparație cu mediul urban (17,9% respectiv 32,1%). Această diferență este generată atât de specificul pieței muncii din mediul rural (rată de ocupare mai ridicată în agricultură, în general, pe terenul propriu), cât și de proporția mai mare a tinerilor din mediul urban cuprinși în sistemul de educație.

Pe niveluri de educație, în mediul rural se înregistrează o rată sensibil mai mare de ocupare în comparație cu mediul urban în cazul tinerilor cu studii primare /fără studii, gimnaziale și profesionale.

Se remarcă, de asemenea, faptul că fetele au o rată de ocupare cu aproape 8 p.p. mai redusă în comparație cu băieții, ecart întâlnit și în cazul populației de 15-64 de ani. Această situație se explică, pe de o parte prin ratele mai ridicate de cuprindere în învățământ în cazul fetelor, iar pe de altă parte prin dificultățile mai mari de inserție pe piața muncii, în comparație cu băieții. De asemenea, unele dintre persoanele de sex feminin aleg în mod deliberat, spre deosebire de bărbați, statutul de persoană casnică.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul exprimă proporția populației ocupate în vârstă de 15-24 ani în populația totală de aceeași vârstă, exprimată procentual. Măsoară gradul de ocupare a tinerilor de 15-24 ani și capacitatea pieței muncii de a absorbi forța de muncă.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

3. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație

1. Rata de ocupare* a tinerilor în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație, medii de rezidență și sexe

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (incl. tr.I)	Profesional	Gimnazial	Primar/ fără șc.
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2003	Total	946401	28,7	63,7	59,5	29,4	64,1	19,7	17,6
	Urban	407138	21,3	63,9	59,2	26,5	58,9	6,1	8,1
	Rural	539263	39,1	62,8	60,4	39,1	69,2	34,2	24,4
	Masculin	566815	33,8	59,5	46,3	32,1	70,0	24,2	24,2
	Feminin	252270	23,5	66,6	66,1	27,2	53,6	15,1	9,7
2004	Total	980279	29,8	65,2	69,2	30,1	64,3	18,9	21,5
	Urban	432772	22,5	65,5	68,8	26,1	60,6	6,5	10,1
	Rural	547507	40,1	63,4	70,4	41,9	67,6	32,6	30,4
	Masculin	566116	33,9	65,9	66,1	32,3	67,8	22,5	28,2
	Feminin	414163	25,6	64,7	70,6	28,1	58,4	15,3	16,7
2005	Total	858480	26,7	64,9	65,9	26,2	63,0	17,3	18,0
	Urban	365604	19,2	64,8	67,9	21,6	58,8	5,7	5,9
	Rural	492877	37,6	65,4	59,4	40,6	66,9	30,6	26,2
	Masculin	504268	31,0	69,5	68,3	28,6	67,9	20,9	23,8
	Feminin	354213	22,3	61,6	64,8	24,2	55,1	13,7	10,8
2006 (trim. IV)	Total	753736	23,2	50,2	55,6	21,0	54,4	15,5	19,1
	Urban	308705	16,4	47,0	62,9	16,4	52,7	6,1	9,0
	Rural	445030	32,4	69,2	39,4	33,1	55,8	25,6	26,3
	Masculin	444860	26,8	44,6	50,3	22,5	57,3	18,6	24,7
	Feminin	308876	19,4	52,7	59,8	19,7	48,6	12,4	11,2
2007 (trim. IV)	Total	723169	22,7	62,3	64,5	21,2	50,8	14,9	17,8
	Urban	321382	17,7	61,9	65,7	17,9	51,4	6,2	12,2
	Rural	401787	29,4	65,1	62,5	29,8	50,4	23,6	21,7
	Masculin	430630	26,5	66,1	57,7	24,5	52,2	17,8	24,1
	Feminin	292539	18,8	59,3	68,0	18,1	48,4	12,0	9,9
2008 (trim. IV)	Total	729284	23,4	58,8	77,6	21,6	57,6	14,3	16,1
	Urban	321750	18,4	58,7	83,2	17,5	59,1	6,0	11,7
	Rural	407534	29,8	59,1	69,1	31,5	56,7	21,7	19,8
	Masculin	437672	27,5	62,1	87,6	25,0	59,3	18,0	23,9
	Feminin	291612	19,1	57,0	73,6	18,4	54,6	10,3	8,2
2009 (trim. IV)	Total	714874	23,5	53,7	56,5	22,3	52,3	14,4	20,5
	Urban	291124	17,3	54,8	57,9	17,4	46,1	4,6	9,0
	Rural	423750	31,0	49,3	53,2	34,0	56,0	22,5	28,1
	Masculin	413315	26,6	55,3	48,1	24,7	57,5	16,9	21,4
	Feminin	301559	20,2	52,9	59,6	19,8	43,5	11,9	19,3
2010 (trim. III)	Total	720409	24,3	44,8	57,8	22,4	55,9	17,1	21,0
	Urban	287678	17,9	46,2	66,2	18,6	47,9	5,6	12,9
	Rural	597185	32,1	39,4	43,9	31,2	60,8	26,3	25,4
	Masculin	424664	28,1	46,1	58,6	25,2	60,1	20,6	24,2
	Feminin	295746	20,4	44,0	57,3	19,7	48,4	13,4	17,1

* Exclusiv persoanele plecate în străinătate pentru o perioadă nedeterminată. Date calculate pe baza inf. INS (Ancheta AMIGO 2001-2010, trim. IV 2009).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

4. Rata șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație

În anul 2010, tinerii în vârstă de 15-24 ani sunt afectați semnificativ de criza economică, rata șomajului atingând cele mai ridicate cote din întreaga perioadă analizată.

Repere europene

Eșecul tinerilor în încercarea de a-și găsi un loc de muncă este una din principalele probleme privind ocuparea la nivelul statelor membre UE.

În ultimul trimestru din 2009, 20,4% dintre tinerii cu vârstă cuprinsă între 15 și 24 de ani sunt șomeri, situație ce s-a înrăutățit în ultimii ani în majoritatea statelor membre. Cele mai mari rate ale șomajului în rândul tinerilor se înregistrează în Spania (39,1%) și Letonia (40,3%) (sursa: EUROSTAT).

Tinerii din grupa de vârstă 15-24 ani continuă să se confrunte cu cele mai mari dificultăți de inserție profesională, comparativ cu celelalte grupe de vârstă. Rata șomajului a crescut cu 2,1 p.p. în comparație cu anul precedent, atingând 22,1%, valoare comparabilă cu cea din 2006, când se înregistra o rată a șomajului în cadrul acestei grupe de vârstă de 21,3%, și similară mediei UE – 20,4%. Este important de remarcat însă faptul că această situație a fost înregistrată în trimestrul III al anului 2010, când efectele negative ale crizei economice au afectat în mod semnificativ piața muncii și, implicit, persoanele tinere aflate în căutarea unui loc de muncă. De asemenea, se observă că această evoluție negativă survine unei perioade de aproximativ trei ani în care rata șomajului s-a aflat într-o scădere continuă.

În comparație cu anul anterior, rata șomajului a înregistrat o creștere mai importantă în cazul tinerilor cu studii gimnaziale din mediul urban, unde rata șomajului a crescut cu aprox. 7 p.p. față de anul anterior, precum și în cazul absolvenților de liceu din mediul rural (5 p.p. față de anul 2009). O importantă scădere se observă la tinerii cu studii primare (aproximativ 12 p.p.) și gimnaziale (6 p.p.).

Cea mai ridicată rată a șomajului s-a înregistrat în cazul absolvenților de învățământ profesional din mediul urban (32,6%).

Rata șomajului a înregistrat un trend accentuat în cazul persoanelor cu studii primare și gimnaziale din mediul rural. Acest aspect poate indica, pentru tinerii din zonele rurale, părăsirea timpurie a sistemului educațional și angajarea pe piața muncii. Concomitent cu această tendință, în mediul urban asistăm la o creștere spectaculoasă a ratei șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 de ani.

În medie, diferențele pe genuri sunt reduse, rata șomajului fiind mai scăzută cu numai 0,5 p.p. în cazul femeilor, comparativ cu bărbații. Pe niveluri de educație, însă, cu excepția persoanelor care au absolvit învățământul liceal și cel gimnazial, rata șomajului în rândul femeilor este mai mare decât cea înregistrată în cazul bărbaților, fapt ce indică, în general, un acces relativ mai dificil al acestora pe piața muncii.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație reprezintă ponderea șomerilor BIM din această grupă de vârstă în populația activă de 15-24 ani. Acest indicator măsoară nivelul șomajului în rândul tinerilor și se calculează pe baza informațiilor colectate prin ancheta forței de muncă în gospodării, respectându-se recomandările și standardele BIM (Biroul Internațional al Muncii).

1. Rata șomajului la tineri în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație, medii de rezidență și sexe, în perioada 2003-2010

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (inclusiv tr.I)	Profesional	Gimnazial	Primar și fără șc. absolvită
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2003	Total	214902	18,5	20,5	27,1	20,6	19,5	14,4	20,3
	Urban	141917	25,8	21,9	26,8	23,9	26,3	31,2	36,2
	Rural	27985	11,9	13,2	28,2	11,9	13,0	10,3	15,2
	Masculin	127316	18,3	26,6	42,2	20,2	18,6	14,8	19,2
	Feminin	87586	18,7	15,9	19,7	21,0	21,5	13,8	23,3
2004	Total	259853	21,0	20,9	17,4	22,4	21,3	18,3	25,8
	Urban	159489	26,9	21,3	16,5	24,6	25,8	37,8	45,1
	Rural	100364	15,5	18,3	19,5	17,9	17,2	12,4	18,6
	Masculin	163439	22,4	19,5	22,6	23,2	22,2	20,7	27,6
	Feminin	96414	18,9	21,8	15,1	21,5	19,5	14,6	20,2
2005	Total	210262	19,7	21,9	18,7	21,6	22,0	15,0	20,4
	Urban	130485	26,3	21,7	16,6	24,9	26,7	32,5	38,3
	Rural	79766	13,9	22,8	25,7	15,4	17,7	10,1	14,2
	Masculin	130248	20,5	21,1	17,8	23,7	22,6	14,9	23,0
	Feminin	80014	18,4	22,5	19,1	19,4	20,7	15,2	12,3
2006 (trim. IV)	Total	206616	21,5	34,2	14,3	25,2	19,4	16,6	26,0
	Urban	126664	29,1	37,0	13,6	27,8	25,4	29,7	54,9
	Rural	79952	15,2	20,5	16,9	21,7	14,2	12,4	12,5
	Masculin	126295	22,5	40,8	19,0	26,3	19,3	18,9	25,6
	Feminin	80321	20,6	31,3	10,9	24,1	19,5	12,9	27,1
2007 (trim. IV)	Total	168783	18,9	21,6	2,5	19,8	19,8	14,6	29,5
	Urban	96946	23,2	22,4	3,9	20,5	23,9	26,8	41,2
	Rural	71837	15,2	15,9	0,0	18,7	16,4	10,7	23,5
	Masculin	120256	21,8	20,2	7,7	21,7	22,7	18,8	31,0
	Feminin	48527	14,2	22,8	0,0	17,3	13,4	7,5	24,5
2008 (trim. IV)	Total	159269	17,9	24,5	5,0	17,3	13,6	19,6	27,1
	Urban	91613	22,2	25,9	7,5	19,6	18,8	31,3	32,0
	Rural	67656	14,2	17,7	0,0	13,8	9,7	16,0	24,5
	Masculin	97771	18,3	19,2	0,0	16,3	14,0	22,2	28,2
	Feminin	61498	17,4	27,1	7,1	18,5	12,7	14,0	23,6
2009 (trim. IV)	Total	178903	20,0	26,2	10,5	23,1	20,3	13,6	15,9
	Urban	109887	27,4	25,5	3,5	28,0	27,2	31,8	43,0
	Rural	69016	14,0	29,3	24,8	16,1	16,4	9,5	7,7
	Masculin	105638	20,4	23,7	27,3	23,8	19,9	14,5	24,8
	Feminin	73265	19,5	27,6	4,1	22,2	21,1	12,2	1,4
2010 (trim III)	Total	924487	22,1	28,9	7,2	26,3	21,7	15,4	16,2
	Urban	413632	30,5	28,5	10,7	29,6	32,6	38,0	*
	Rural	510855	15,3	30,6	*	21,1	15,1	9,8	12,6
	Masculin	546275	22,3	26,8	*	26,9	22,0	16,1	3,2
	Feminin	378212	21,8	30,4	12,4	25,6	21,0	14,2	7,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS (Ancheta AMIGO 2001-2010, trim. IV 2009, trim II 2010)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

5. Rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii

În anul 2009 (trim II), rata de inserție pe piața muncii a persoanelor de 25-34 de ani, în perioada premergătoare anchetei complementare, a fost de 33,6% la un an de la încetarea studiilor. Rata de inserție înregistrează cele mai ridicate valori în cazul absolvenților de învățământ superior. Dintre aceștia, 60,9% lucrau deja la un an de la încheierea studiilor.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii exprimă proporția absolvenților diferitelor niveluri de învățământ care și-au găsit un loc de muncă după un an de la terminarea studiilor.

Acest indicator urmărește evaluarea eficienței externe a sistemului de educație și gradul de adaptare a acestuia la nevoile pieței forței de muncă.

De asemenea, acest indicator, calculat pe niveluri de educație, permite identificarea cererii pe piața forței de muncă pentru un anumit nivel de instruire.

În anul 2009, trim II, Institutul Național de statistică a publicat rezultatele anchetei *Accesul tinerilor pe piața forței de muncă*, modul complementar la *Ancheta forței de muncă în gospodării* (AMIGO). Obiectivul principal al anchetei a fost acela de a furniza informații referitoare la tranziția tinerilor de la educație la piața muncii: tiparele tranziției, caracteristicile primului loc de muncă semnificativ, factori de influență pentru accesul pe piața muncii.

Rata de inserție pe piața muncii a persoanelor de 25-34 de ani care au părăsit educația, indiferent când, în perioada premergătoare anchetei complementare, a fost de 33,6% la un an de la încetarea studiilor.

Rata de inserție înregistrează cele mai ridicate valori în cazul absolvenților de învățământ superior. Dintre aceștia, 60,9% lucrau deja la un an de la încheierea studiilor.

Pe locul secund se află absolvenții de postliceale tehnice de maiștri sau de specialitate, cu o rată de inserție de aproape 50% la 1 an de la momentul absolvirii.

Absolvenții de liceu și cei de învățământ profesional ating rate de inserție ceva mai scăzute, doar 34,3% și respectiv 33,3% dintre aceștia având un loc de muncă la 1 an după absolvire.

Cele mai scăzute rate de inserție se regăsesc la nivelul absolvenților de gimnaziu, ai învățământului primar sau ai celor care nu au absolvit nici o formă de învățământ. În cazul acestora, șansele de integrare pe piața muncii sunt foarte scăzute, doar 14,6% dintre aceștia având un loc de muncă semnificativ, la un an după părăsirea sistemului de educație.

Pe medii de rezidență, absolvenții din mediul urban prezintă un avantaj semnificativ în raport cu cei din mediul rural, diferențele între ratele de absolvire pe medii fiind de 3,3 puncte procentuale per total, de aproape 5 puncte procentuale în cazul absolvenților de învățământ superior și de aproape 4 puncte procentuale în cazul absolvenților de liceu.

Există însă și situații în care absolvenții din mediul rural înregistrează rate de inserție mai ridicate decât cele din urban, de exemplu în cazul absolvenților cu nivel scăzut de educație sau ai celor de învățământ postliceal. Această situație este însă distorsionată de modul în care este definită ocuparea în agricultură, cei mai mulți dintre absolvenții din rural având acest statut.

Pe sexe, se constată valori ale ratei de inserție constant mai ridicate la băieți, comparativ cu fetele, indiferent de nivelul de instruire absolvit.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

5. Rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii

1. Rata inserției pe piața muncii la un an de la părăsirea educației, după nivelul de instruire absolvit, pe sexe și medii, în anul 2009, trim II (%)

Nivelul instituției de învățământ absolvite	Total	Masculin	Feminin	Urban	Rural
TOTAL	33,6	34,6	32,6	39,6	26,3
Superior (universitar de scurtă sau lungă durată, inclusiv masterat, doctorat)	60,9	60,7	61,1	61,3	56,6
Mediu , din care:					
• Postliceal de specialitate sau tehnic de maștri	49,7	49,6	49,9	49,1	52,7
• Liceal, inclusiv treapta I	34,3	36,3	32,5	35,6	31,7
• Profesional, complementar sau de ucenici	33,3	35,2	30,0	33,7	32,9
Scăzut (gimnazial, primar sau fără școală)	14,6	16,2	13,1	8,3	16,8

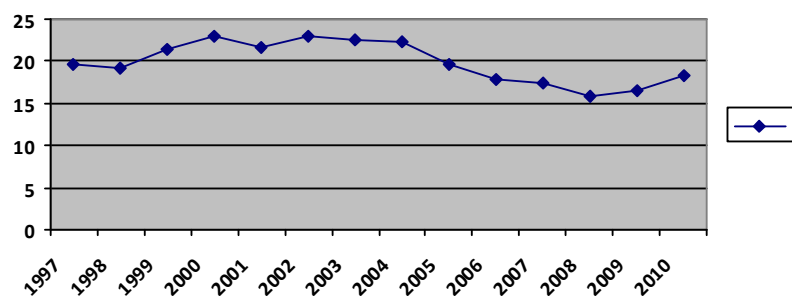
Ținte europene 2020 în domeniul educației și formării profesionale

Tabel 1. Situația României în raport cu indicatorii europeni 2020

	România		MediaEU		Ținte EU	
	2000	2010	2000	2010	2010	2020
Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație și formare profesională (tineri cu vârste între 18-24 ani)	22,9%	18,4%	16,0%	14,1%	10 %	10%
Participarea la educația terțiară (tineri cu vârste cuprinse între 30-34)	8,9%	18,1%	22,4%	33,6%	-	40%
Participarea adulților la educație și formare (adulți cu vârste între 25-64 de ani)	1,4% ⁰⁴	1,3 %	8.5% ⁰³	9,1%	12,5 %	15%

Sursa: Eurostat (UOE, LFS), 2011.

Fig. 1 Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație și formare profesională - România

Sursa: Estimare INS, 2011.

Participarea la educația terțiară

În anul 2010, participarea la educație terțiară a populației cu vârste între 30-34 de ani a fost de 18.1%.

Participarea adulților la formarea continuă

Rata de participare a adulților la educație și formare continuă este de 1,3%, România se situează pe ultimele locuri între țările europene la acest indicator.

Investiția în educație

Față de anul 2000, în anul 2008 România aproape și-a dublat investițiile în educație, situându-se din acest punct de vedere mai aproape de media europeană. Fondurile structurale dedicate dezvoltării resurselor umane au reprezentat de asemenea un sprijin financiar important pentru programele și proiectele din domeniul educației în ultimii ani.

Tabel 2. Cheltuieli publice cu educația, ca % din PIB

România		Media UE	
2000	2008	2000	2008
2,86	4,25	4,86	5,07

Sursa: Eurostat, 2011

B. Învățământul preșcolar

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere

2. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar

Tot mai mulți copii sunt cuprinși în învățământul preșcolar: rata brută de cuprindere a copiilor în vârstă de 3-6 ani în acest nivel de învățământ a păstrat un ușor trend ascendent și în anul școlar 2010/2011, creșterea înregistrată în ultimii opt ani școlari fiind de 7 p.p. S-au redus diferențele între valorile indicatorului pe medii și pe sexe. De asemenea, proporția elevilor intrați pentru prima oară în clasa I care au frecventat grădinița a continuat să crească: aproape 92% dintre copiii înscriși la școală în 2010/2011 au fost anterior la grădiniță.

Repere europene

La nivelul anului 2009, media UE-27 privind participarea la educația preșcolară a copiilor de peste 4 ani a fost de 90,5%, în creștere față de anul anterior. În Franța, valoarea ratei este cea mai crescută din Europa (100%). De asemenea, în alte 14 țări europene (Belgia, Spania, Olanda, Italia, Marea Britanie etc.) s-au înregistrat valori care exced obiectivul Barcelona de 90%. Multe alte țări au înregistrat, în ultimii ani, creșteri importante ale participării la educația preșcolară a copiilor de peste 4 ani (Polonia, Letonia, Lituania, Austria, Finlanda). Este și cazul României: de la 59% în 2000 la 78,8% în 2010.

Sursa: EUROSTAT 2011.

Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar a crescut continuu în perioada 2003-2010 – de la 71,8% în 2003/2004 la 78,8% în 2010/2011, creșterea fiind de 7 p.p. într-o perioadă de 8 ani. Tendința ascendentă a indicatorului s-a păstrat în anul școlar 2010/2011, creșterea înregistrată fiind de 0,4 p.p. față de anul anterior (Tabel 1). Astfel, valoarea indicatorului reflectă un nivel din ce în ce mai ridicat de participare la educația preșcolară.

Pe fondul evoluției pozitive a indicatorului la nivel general, continuă să se păstreze discrepanțele pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural. Aceste diferențe s-au situat între 6-9 p.p. în perioada 2003-2008, dar au început să se micșoreze în ultimii ani. Astfel, în anul școlar 2010/2011 a continuat tendința de ameliorare a ratei brute de cuprindere în mediul rural, diferența dintre cele două medii de rezidență fiind de doar 4,3 p.p. (80,9% urban, respectiv 76,6% rural) – cea mai scăzută din întreaga perioadă 2003-2010. Evoluțiile pozitive (în special cele din mediul rural) sunt, cel mai probabil, rezultat al diferitelor proiecte și măsuri de susținere a participării la educația timpurie, derulate la nivel național.

Diferențele pe sexe privind participarea în învățământul preșcolar nu sunt semnificative, înregistrând chiar o tendință de reducere. Dacă în anul 2003/2004 aceasta era de 1-2 p.p., în ultimii doi ani s-a stabilizat la 0,6 p.p. (79,1% pentru fete, respectiv 78,5% pentru băieți în anul școlar 2010/2011) (Tabel 1).

Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar a înregistrat, în general, o evoluție ascendentă în perioada 2003-2011. La nivelul anului școlar 2010/2011 valoarea indicatorului a fost de 91,7%, în creștere cu 0,6 p.p. față de anul anterior (Tabel 2). Faptul că numai 8% dintre elevii care intră pentru prima oară în clasa I nu au frecventat grădinița este un aspect pozitiv al sistemului de educație și o premisă a implementării cu succes a obligativității clasei pregătitoare, începând cu anul școlar 2012/2013.

Deși rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar continuă să înregistreze valori mai mari în mediul urban, ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat grădinița este mai mică în urban. Astfel, în 2010/2011 valoarea indicatorului a fost mai mare cu aproape 2 p.p. în mediul rural (Tabel 2). Aceste date reprezintă, în primul rând, rezultatul multiplelor programe de promovare a participării la educația preșcolară – derulate de MECTS prin proiecte la nivel național sau inițiate de diferite ONG-uri ori alte organizații, în contextul unor intervenții punctuale (la nivel regional, local sau la nivelul anumitor categorii de populație școlară aflată în risc: copii provenind din familii sărace, populația roma etc.).

Evoluția pe sexe a ponderii elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat grădinița evidențiază păstrarea unei ușoare diferențe în favoarea fetelor – cu 1,3 p.p. în 2010/2011 față de anul școlar anterior.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata brută de cuprindere școlară în învățământul preșcolar exprimă numărul total al elevilor cuprinși în învățământul preșcolar, indiferent de vârstă, ca raport procentual față de totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului preșcolar (3-5/6 ani).

Indicatorul ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar reprezintă proporția elevilor care au frecventat grădinița intrați pentru prima dată în clasa I, exprimată ca raport procentual din numărul total al elevilor intrați pentru prima dată în clasa I. Elevii intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat grădinița indică faptul că acești copii au participat la programe organizate de educație anterioare învățământului primar, ca fundament al progreselor școlare ulterioare.

B. Învățământul preșcolar

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere

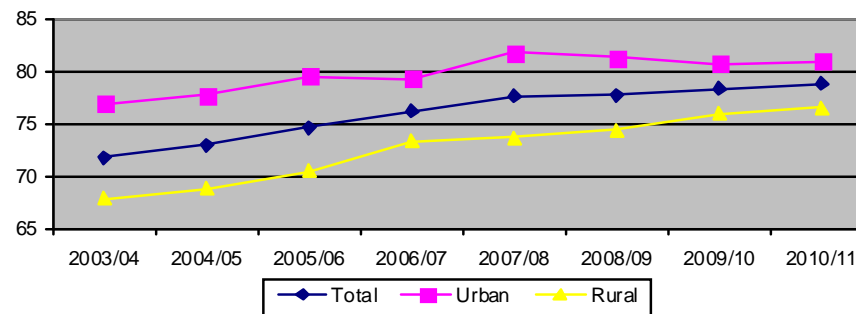
2. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar

1. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	71,8	73,0	74,7	76,2	77,6	77,8	78,4	78,8
Urban	76,9	77,8	79,6	79,3	81,8	81,3	80,7	80,9
Rural	67,9	68,8	70,5	73,4	73,7	74,4	76,0	76,6
Feminin	72,6	73,6	75,3	76,8	78,0	78,3	78,7	79,1
Masculin	71,1	72,4	74,3	75,7	77,2	77,3	78,1	78,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar, pe medii

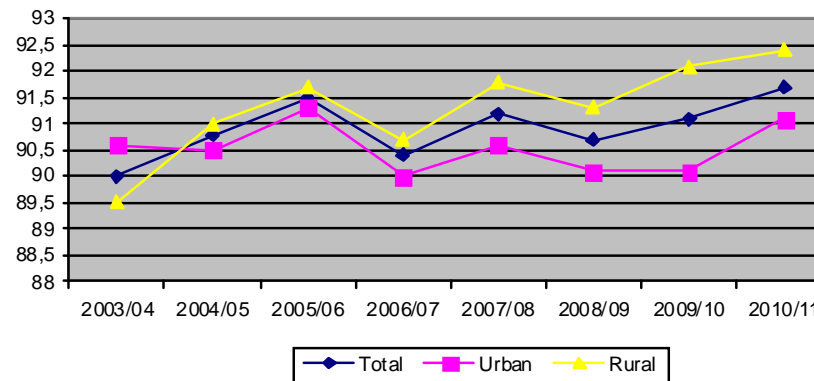

2. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	90,0	90,8	91,5	90,4	91,2	90,7	91,1	91,7
Urban	90,6	90,5	91,3	90,0	90,6	90,1	90,1	90,8
Rural	89,5	91,0	91,7	90,7	91,8	91,3	92,1	92,7
Feminin	90,4	91,0	91,7	91,0	91,6	91,5	91,9	92,4
Masculin	89,6	90,6	91,2	89,9	90,9	90,0	90,4	91,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

Fig. 2. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar, pe medii

B. Învățământul preșcolar

II. Participarea la educație

3. Durata medie de frecvență

4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

Durata medie de frecvență a grădiniței este de 3,1 ani. Copiii din mediul urban frecvențează grădinița cu o medie de 0,2 ani mai mult decât cei din rural. O proporție din ce în ce mai redusă dintre copiii își fac debutul în învățământul primar la vârsta de 6 ani

Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar a înregistrat o creștere continuă în ultimii ani, de la 2,8 ani (valoare calculată la nivelul anului 2003/2004) la 3,1 ani (valoare calculată la nivelul anului 2010/2011). În ultimii trei ani școlari, durata medie de frecvență a învățământului preșcolar s-a păstrat constantă, atât per total, cât și pe medii și sexe.

În medie, fetele și băieții petrec o perioadă relativ similară în învățământul preșcolar, cu foarte mici diferențe în favoarea fetelor, pentru unii ani școlari din perioada de referință analizată; în 2010/2011, durata medie de frecvență a grădiniței este egală între fete și băieți.

În ultimii ani, copiii din mediul urban stau în grădiniță cu 0,2-0,4 ani mai mult decât cei din rural (Tabel 1). Creșterea duratei de frecvență a grădiniței este consecința creșterii gradului de participare la acest nivel de educație, reflectată atât la nivelul ratei brute de cuprindere, cât și la nivelul ratelor specifice de cuprindere pe vârste.

Analiza **ratelor specifice de cuprindere în grădiniță** din ultimii ani reflectă creșterea participării la învățământul preșcolar a copiilor de toate vârstele cuprinse în grupa oficială corespunzătoare acestui nivel de educație (3-5/6 ani); cea mai amplă creștere a fost înregistrată pentru vârsta de 3 ani (Tabel 2). La această vârstă, creșterea a fost de 3,5 p.p. în 2010/2011 față de anul școlar anterior; astfel, peste două treimi dintre copiii de 3 ani (66,6%) sunt cuprinși în învățământul preșcolar. În același timp, valorile ratelor specifice de cuprindere în grădiniță au înregistrat valori ușor mai reduse pentru vârstele de 4, 5 și 6 ani, față de anul anterior.

Analiza ratei de cuprindere în grădiniță a copiilor de 6 ani este relevantă în perspectiva introducerii obligativității clasei pregătitoare de la această vârstă. În anul școlar 2010/2011, 78,4% dintre copiii de 6 ani au fost înscriși în grădiniță și numai 19% în învățământul primar – în condițiile prevederii legislative a debutului școlar de la 6 ani. Aceste date evidențiază că o proporție din ce în ce mai redusă dintre copiii de 6 ani sunt înscriși în clasa I. Introducerea clasei 0 în locul clasei I pentru această vârstă și, respectiv, implementarea unor redimensionări curriculare corespunzătoare – începând cu anul școlar 2012/2013 – pot constitui un răspuns pozitiv la tendința părinților de a amâna vârsta debutului școlar din cauza "fricii" de dificultățile școlii.

Creșterea ratelor specifice de cuprindere este vizibilă în cazul ambelor sexe (cu un anumit avantaj pentru fete), precum și al ambelor medii de rezidență (cu avantaj pentru mediul urban). Ca și în anii trecuți, rata specifică de cuprindere în grădiniță este mai mare în mediul urban decât în rural mai ales pentru vârstele de 3 ani (mai puțini copii de 3 ani din mediul rural merg la grădiniță, comparativ cu cei din mediul urban) și de 6 ani (mai mulți copii de 6 ani din mediul rural merg la școală, comparativ cu cei din mediul urban).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul durata medie de frecvență a învățământului preșcolar exprimă numărul (mediu) de ani de școlarizare pe care îi frecvențează un copil de vârstă oficială corespunzătoare acestui nivel de învățământ (3-5/6 ani), presupunând că acesta va fi cuprins în unitățile de învățământ corespunzătoare acestui ciclu. Indicatorul reflectă nivelul general de dezvoltare a sistemului de învățământ din perspectiva numărului de ani de pregătire pe care îi parcurg copiii de vârstă oficială corespunzătoare. Acest indicator se poate calcula pentru fiecare nivel de învățământ.

Pentru prezentul raport, în vederea asigurării comparabilității datelor, durata oficială de școlarizare pentru învățământul preșcolar a fost considerată 4 ani (pentru copiii în vârstă de 3-6 ani), deși, începând din 2003, copiii în vârstă de 6 ani aparțin grupei de vârstă corespunzătoare învățământului primar.

Indicatorul rata specifică de cuprindere școlară pe vârste exprimă procentajul elevilor de o anumită vârstă (din grupa oficială de vârstă corespunzătoare unui anumit nivel de educație) cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de învățământ, din totalul populației de aceeași vârstă. Indicatorul reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte de vârstă specifică. Indicatorul se poate calcula și pentru fiecare nivel de educație, luându-se în considerare populația de o anumită vârstă (din grupa oficială de vârstă corespunzătoare unui anumit nivel de învățământ) cuprinsă în nivelul respectiv de educație.

B. Învățământul preșcolar

II. Participarea la educație

3. Durata medie de frecvență

4. Rata specifică de cuprindere școlară, pe vârste

1. Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	2,8	2,9	2,9	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1
Urban	3,0	3,1	3,1	3,1	3,2	3,3	3,2	3,2
Rural	2,7	2,7	2,8	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0
Feminin	2,9	2,9	2,9	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1
Masculin	2,8	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

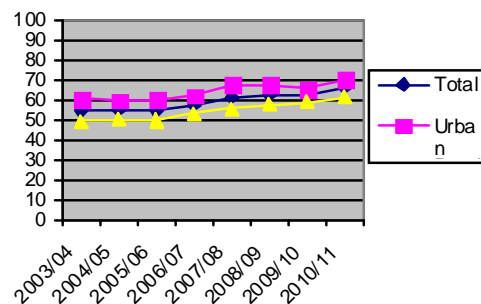
2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste, în învățământ preșcolar

		2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
3 ani	T	54,8	55,2	55,0	58,1	61,8	63,3	63,1	66,6
	U	60,9	60,1	60,3	62,7	67,7	68,2	66,3	70,5
	R	49,9	50,8	50,1	53,7	55,8	57,8	59,3	62,0
	F	56,0	56,1	56,6	59,4	63,0	64,4	64,5	67,9
	M	53,6	54,2	53,4	56,9	60,6	62,3	61,7	65,4
4 ani	T	75,2	75,9	75,0	76,7	79,5	79,5	79,6	77,8
	U	77,1	78,0	77,7	77,4	81,3	81,8	80,0	77,1
	R	73,7	74,1	72,7	76,0	77,8	77,2	79,1	78,6
	F	76,1	76,9	75,5	78,2	79,8	80,3	80,3	78,5
	M	74,3	74,9	74,6	75,4	79,2	78,8	79,0	77,2
5 ani	T	85,7	86,2	86,0	85,4	86,2	86,8	87,0	86,7
	U	86,7	88,3	88,1	86,1	87,2	87,8	88,3	86,5
	R	84,8	84,5	84,3	84,8	85,3	85,8	85,7	87,0
	F	86,7	86,5	86,3	85,8	87,4	87,4	87,5	87,1
	M	84,7	85,9	85,8	85,1	85,1	86,2	86,5	86,4
6 ani	T	67,8	70,3	76,5	78,2	77,2	76,6	78,9	78,4
	U	78,0	80,1	85,8	84,7	85,2	83,1	84,3	84,1
	R	59,5	61,9	68,6	72,6	70,2	70,7	73,7	72,8
	F	67,8	70,5	76,4	77,7	76,6	76,5	78,0	77,9
	M	67,8	70,1	76,6	78,7	77,8	76,7	79,7	78,9

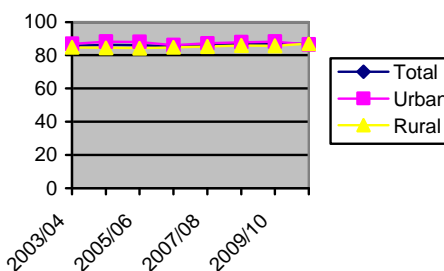
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

Fig. 1. Rata specifică de cuprindere în învățământ preșcolar, pe vârste și pe medii de rezidență

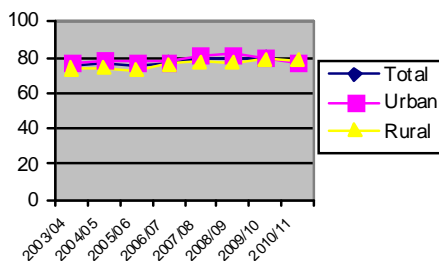
3 ani

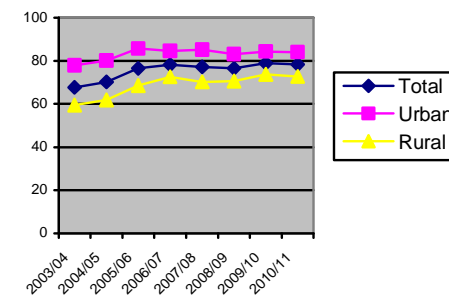
5 ani

4 ani

6 ani

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

În ultimii ani, rata de participare la educația de nivel primar și gimnazial s-a apropiat de valoarea de 100%. În anul școlar 2010/2011, valoarea indicatorului a fost de 97,5%, în ușoară scădere față de anul anterior. Se mențin diferențele pe cicluri de școlarizare, precum și disparități importante pe medii de rezidență în defavoarea mediului rural, în special la nivelul învățământului gimnazial.

Rata brută de cuprindere școlară în învățământul primar și gimnazial a crescut considerabil în anul școlar 2003/2004, ca urmare a intrării în vigoare a prevederilor ce stipulau debutul școlar la 6 ani (care a determinat, astfel, intrarea în clasa I concomitent a copiilor de 6 și 7 ani). Ulterior valoarea acestui indicator s-a diminuat (Tabel 1). Astfel, în anul școlar 2010/2011, rata brută de cuprindere în primar și gimnazial a înregistrat valoarea de 97,5%, păstrând tendința descendentă din ultimii cinci ani. Față de anul școlar anterior, rata de cuprindere a scăzut cu 0,8 p.p. (Tabel 1). Tendințe similare se constată atât în cazul populației feminine, cât și masculine, diferența pe sexe menținându-se în favoarea băieților (96,7% fete, respectiv 98,3% băieți).

Diferențe mai importante, care tind să se accentueze, se constată pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural. Astfel, în timp ce în mediul urban valoarea indicatorului a crescut din 2003 până în prezent cu 2,8 p.p. (cu mici scăderi ne semnificative, urmate de creșteri recuperatorii în anii următori), în mediul rural rata a avut o tendință constant descendentă, având în prezent un minus de 7,3 p.p. față de anul școlar 2003/2004. Astfel, discrepanțele pe medii de rezidență au crescut continuu, iar în anul școlar 2010/2011 s-a înregistrat cea mai mare diferență: 15,5 p.p. (105,8% în urban, respectiv 90,3% în rural).

La nivel general, tendința relativ ascendentă înregistrată de rata brută de cuprindere din primar și gimnazial până în anul școlar 2006/2007 și ușor descendentă până în anul școlar 2010/2011 se manifestă diferit pe cicluri de școlarizare.

În învățământul primar (Tabel 2), rata brută de cuprindere manifestă, în ultimii patru ani, o ușoară fluctuație: creșteri și scăderi succesive cuprinse între 0,1-0,5 p.p. Nivelul atins de indicator (97,5%) rămâne, totuși, scăzut față de maximum de 109,1% înregistrat în anul școlar 2003/2004 (anul de implementare a măsurii privind coborârea vârstei debutului școlar la 6 ani). Diminuarea ratei de cuprindere în învățământul primar reprezintă, printre altele, consecința reducerii treptate a numărului copiilor în vârstă de 6 ani care intră în clasa I.

Evoluții similare la nivelul învățământului primar se constată pe sexe și pe medii de rezidență (cu excepția mediului rural care înregistrează o creștere ușoară de 0,1 p.p.).

În gimnaziu (Tabel 3), valoarea ratei brute de cuprindere a păstrat un trend ascendent, atingând un maxim de 100,5% în anul 2007/2008; această creștere amplă decurge din faptul că cele două cohorte de copii (de 6 și 7 ani) care au intrat în clasa I în anul școlar 2003/2004 au ajuns, în 2007/2008, în clasa a V-a. În anul școlar 2010/2011 valoarea indicatorului a fost de 97,6%, continuând să se diminueze ușor (cu 1,3 p.p. față de anul școlar anterior). Această tendință se regăsește și la nivelul ratelor brute de cuprindere pe sexe (1,4 p.p. pentru fete, 1,2 p.p. pentru băieți).

În anul școlar 2010-2011, rata brută de cuprindere în gimnaziu a scăzut în ambele medii de rezidență. Discrepanțele dintre rural și urban sunt semnificative, ajungând la 21,1 p.p. (108,9% în urban, respectiv 87,8% în rural). Această diferență este de peste două ori mai mare decât cea înregistrată în 2003 și solicită identificarea unor măsuri specifice de intervenție ameliorativă.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Valorile ratelor de cuprindere școlară, care la nivelul învățământului primar au depășit în ultimii ani valoarea de 100%, reflectă faptul că sistemul de învățământ dispune de capacitatea necesară de a cuprinde toți copiii din grupa oficială de vârstă corespunzătoare acestui nivel de educație. Mai mult chiar, având în vedere că în anul școlar 2003/2004 au fost școlarizați în clasa I copiii care aparțin la două cohorte de vârstă – de 6 și de 7 ani (sau o proporție importantă dintre aceștia) – se poate considera ca satisfăcătoare capacitatea sistemului de învățământ, din perspectiva resurselor materiale (infrastructură) și a celor umane. Un factor important care a permis această situație se concretizează, însă, și în tendința demografică descendentă înregistrată încă de la începutul anilor '90, tendință care a generat reducerea efectivelor școlare.

C. Învățământul primar și gimnazial
II. Participarea la educație
1. Rata brută de cuprindere școlară

1. Rata brută de cuprindere în învățământul primar și gimnazial

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	100,3	100,3	101,5	100,1	99,2	98,4	98,3	97,5
Urban	103,0	100,2	106,7	106,4	105,7	106,3	106,4	105,8
Rural	97,6	100,4	96,6	94,4	93,3	91,6	91,2	90,3
Feminin	99,5	99,4	100,7	99,4	98,4	97,7	97,5	96,7
Masculin	101,1	101,2	102,3	100,9	99,9	99,2	99,0	98,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

2. Rata brută de cuprindere în învățământul primar

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	109,1	107,9	106,1	103,8	97,8	97,3	97,6	97,5
Urban	110,2	105,6	109,3	107,9	102,2	103,1	103,2	102,6
Rural	108,1	109,9	103,3	100,3	94,1	92,4	92,8	92,9
Feminin	108,1	107,0	105,4	103,2	96,9	96,5	96,9	96,7
Masculin	109,8	108,7	106,7	104,4	98,7	98,1	98,3	98,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

3. Rata brută de cuprindere în învățământul gimnazial

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	93,5	94,0	97,4	96,7	100,5	99,5	98,9	97,6
Urban	98,2	96,1	104,5	105,1	109,1	109,2	109,6	108,9
Rural	88,3	91,7	90,1	88,7	92,5	90,8	89,5	87,8
Feminin	92,8	93,1	96,4	95,8	99,7	98,8	98,1	96,7
Masculin	94,2	94,9	98,2	97,6	101,1	100,2	99,6	98,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere, pe medii

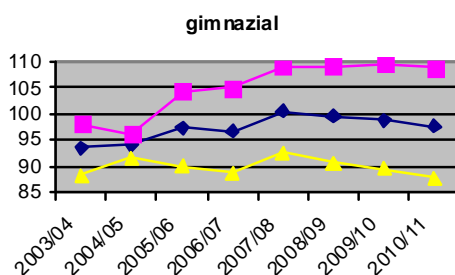
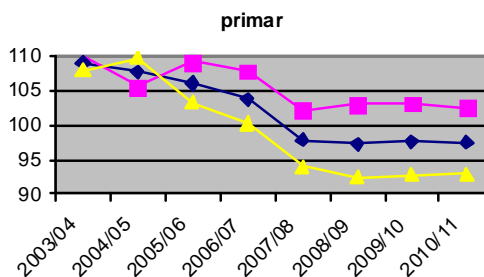
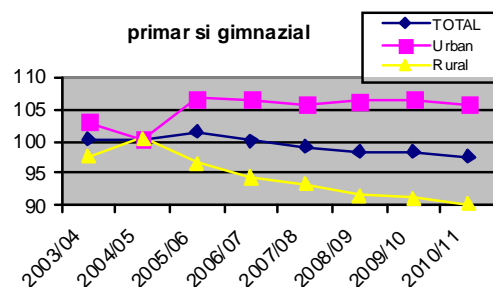
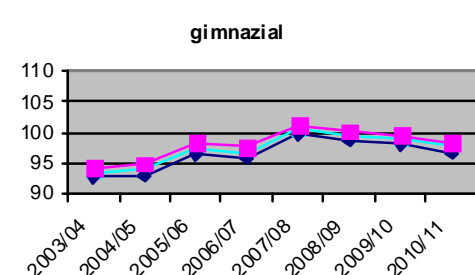
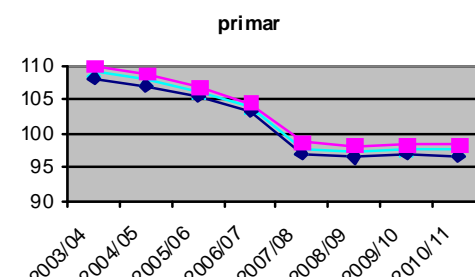
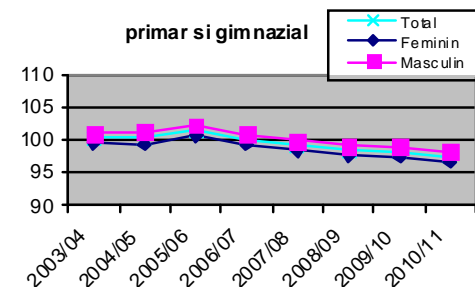

Fig. 2. Rata brută de cuprindere, pe sexe

C. Învățământul obligatoriu de 10 ani

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

Perioada de referință 2003-2010 marchează tendințe relativ constante privind participarea la învățământul obligatoriu de 10 ani, rata brută de cuprindere pentru anul școlar 2010/2011 fiind de 95,8%. În ultimii ani a crescut semnificativ rata brută de cuprindere în învățământul secundar superior. Măsura de creștere a cifrei de școlarizare în învățământul liceal, ca urmare a preluării locurilor din cadrul SAM-urilor, nu a produs modificări substanțiale la nivelul acestui indicator.

În perioada 2003-2010, **rata brută de cuprindere școlară în învățământul obligatoriu de 10 ani** s-a situat în jurul valorii de 96%. În anul școlar 2010/2011 acest indicator a înregistrat valoarea de 95,8%, ușor mai scăzută comparativ cu anul anterior (Tabel 1).

După cum a fost prezentat și în Rapoartele anterioare asupra stării sistemului de învățământ, se poate estima (deși seriile de date nu sunt în totalitate comparabile) că rata de participare la învățământul obligatoriu de 10 ani (structura actuală) s-a diminuat ușor față de rata de participare la învățământul obligatoriu de 8 ani (structura anterioară anului 2003) – de la aproximativ 98% în 2002/2003 la aproximativ 96% în perioada ulterioară.

De-a lungul perioadei analizate, rata brută de cuprindere în învățământul obligatoriu a înregistrat ușoare diferențe pe sexe, în favoarea băieților. Acestea s-au diminuat ușor, de la valori de 2,6-2,8 p.p. în primii doi ani după adoptarea măsurii de prelungire a învățământului obligatoriu la 10 ani, la valori relativ constante, de aproximativ 1 p.p. în ultimii ani. În anul școlar 2010/2011 diferența pe sexe a fost de 1,1 p.p. în favoarea băieților.

Fără a lua în analiză ciclul primar, evoluția **ratei brute de cuprindere a elevilor în învățământul gimnazial, clasele IX-X de liceu și de SAM** reflectă, în general, aceeași situație. Perioada ultimilor patru ani școlari marchează o tendință vizibilă de creștere a participării școlare la aceste niveluri (de la 91% la aproape 96%). În anul școlar 2010/2011 acest indicator are valoarea de 94,8%, în ușoară scădere (cu 0,9 p.p.) față de anul anterior. Scăderea este ușor mai amplă în cazul fetelor, fapt ce sporește puțin diferența pe sexe a indicatorului, în favoarea băieților (Tabel 2).

Analiza **ratei brute de cuprindere calculate numai pentru clasele IX-X de liceu și de SAM**, în aceeași perioadă de referință (2003-2010), ilustrează, în general, o tendință asemănătoare: o evoluție oscilantă începând din anul școlar 2003/2004 și o creștere semnificativă în perioada 2006-2010. În 2010/2011 valoarea indicatorului este de 89,5%, în ușoară scădere față de anul anterior – posibil ca efect al preluării locurilor din cadrul SAM-urilor la nivelul liceului (Tabel 3). Diferența pe sexe a continuat tendința descendentă din ultimii doi ani, dar valoarea indicatorului se păstrează încă mai ridicată în cazul fetelor cu 0,6 p.p. La nivel general, putem concluziona că participarea la învățământul liceal a înregistrat valori mai ridicate, ca efect al schimbărilor de structuri și, probabil, al programelor implementate, care au promovat participarea școlară la nivelurile superioare de educație.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Valorile ratei brute de cuprindere în învățământul obligatoriu și chiar în învățământul secundar superior vor fi distorsionate pentru o perioadă de încă 8-10 ani, până la ieșirea din sistemul de învățământ preuniversitar a elevilor (de 6 și 7 ani) care au intrat în clasa I în anul școlar 2003/2004.

În vederea identificării unor posibile obstacole pentru succesul măsurii de prelungire a duratei învățământului obligatoriu la 10 ani ar fi relevante ratele brute de cuprindere în învățământul obligatoriu (cu actuala structură), pe medii de rezidență. În prezent, nu sunt însă disponibile informații privind elevii înscriși în învățământul liceal și în școlile de arte și meserii, pe clase, respectiv pe ani de studii.

C. Învățământul obligatoriu de 10 ani

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

1. Rata brută de cuprindere în învățământul obligatoriu de 10 ani (învățământul primar și gimnazial, clasele IX-X de liceu și de SAM)*

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	96,3	96,1	95,8	95,7	96,6	96,2	96,4	95,8
Feminin	95,0	94,7	95,3	95,2	96,2	95,8	96,0	95,3
Masculin	97,6	97,5	96,2	96,1	97,1	96,6	96,9	96,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

2. Rata brută de cuprindere în gimnaziu, clasele IX-X de liceu și de SAM*

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	88,5	90,2	90,3	91,0	95,9	95,5	95,7	94,8
Feminin	88,5	88,6	90,0	90,7	95,7	95,4	95,4	94,4
Masculin	88,4	91,7	90,5	91,4	96,1	95,7	96,0	95,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

3. Rata brută de cuprindere în clasele IX-X de liceu și de SAM*

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	80,2	84,2	80,0	82,0	87,8	88,3	89,8	89,5
Feminin	81,5	85,1	80,8	82,5	88,5	89,2	90,3	89,8
Masculin	78,9	83,2	79,3	81,4	87,1	87,4	89,3	89,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

* Începând cu anul școlar 2009/2010, a fost aplicată măsura de creștere a cifrei de școlarizare în învățământul liceal, ca urmare a preluării locurilor din cadrul SAM-urilor. Astfel, la nivelul anului 2010/2011, în sistemul de învățământ nu mai existau clasele a IX-a și a X-a SAM.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere în învățământul obligatoriu de 10 ani (primar, gimnazial și clasele IX-X de liceu și de SAM)

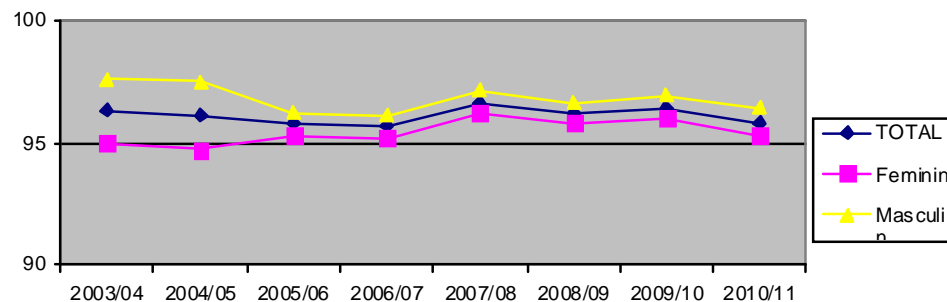
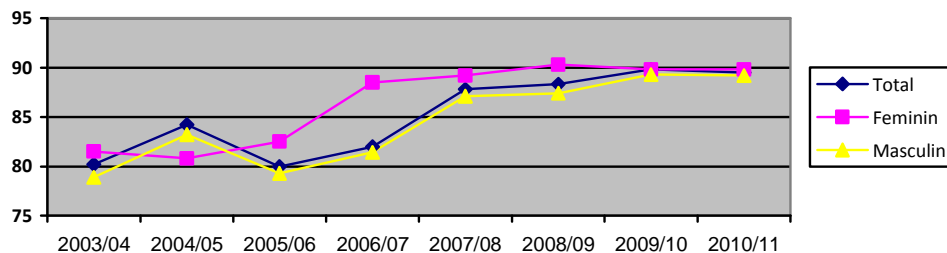

Fig. 2. Rata brută de cuprindere în clasele IX-X de liceu și de SAM

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial

Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial se menține constantă față de anul școlar anterior, atât la nivel general, cât și pe medii de rezidență și pe sexe. Astfel, datele evidențiază faptul că un elev a petrecut în medie 7,4 ani în învățământul primar și gimnazial. Se mențin disparități importante între mediul urban și cel rural: elevii din rural petrec cu aproximativ 1 an mai puțin în învățământul primar și gimnazial, comparativ cu cei din urban.

În perioada 2003-2010, **durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial**, în ansamblu, este de aproximativ 7,5 ani. În ultimii trei ani ai intervalului de referință, valoarea indicatorului a fost constantă, de 7,4 ani (Tabel 1). Această tendință este consecința scăderii ratei specifice de cuprindere la unele dintre vârstele corespunzătoare acestui nivel de învățământ. Scăderi semnificative în ultimii ani se înregistrează la vârstele de 6 și 12 ani.

În general, pe durata intervalului analizat, valoarea indicatorului este similară în cazul fetelor și băieților. În ultimii trei ani se manifestă un ușor avantaj în favoarea populației școlare masculine.

Un decalaj important care s-a accentuat în ultimii ani se înregistrează între cele două medii de rezidență. Diferența între urban și rural variază între 0,1 ani (în 2004/2005) și 1,1 ani (în ultimii trei ani școlari). Astfel, în anul școlar 2010/2011, dacă în mediul urban indicatorul păstrează constant valoarea foarte aproape de durata oficială a învățământului primar și gimnazial, în mediul rural indicatorul are o valoare cu 1,3 ani mai mică decât durata oficială (Tabel 1).

Tendențe similare cu cele prezentate se înregistrează și **la nivelul fiecărui ciclu de învățământ**. Astfel, durata medie de frecvență a învățământului primar și a celui gimnazial se mențin relativ constante pe întreaga perioadă analizată (2003-2011), iar variațiile în funcție de criteriul gen sunt practic inexistente, pentru ambele niveluri de studiu. De altfel, și la nivel teoretic, modificări semnificative ale indicatorului se produc pe parcursul unor perioade mai mari de timp.

Atât pentru primar, cât și pentru gimnaziu, se înregistrează diferențe semnificative ale duratei medii de frecvență a învățământului pe medii de rezidență, cu tendințe de accentuare în ultimii ani. În medie, un elev din mediul urban urmează învățământul primar cu 0,4 ani mai mult, iar învățământul gimnazial cu 0,7 ani mai mult decât un elev din mediul rural (Tabelele 2 și 3, Fig. 1 și 2). Aceste date se mențin constante față de anul școlar anterior.

Diferențele pe medii de rezidență în ceea ce privește durata medie de frecvență a învățământului evidențiază, la fel ca și alți indicatori, situația defavorizată a populației de vârstă școlară din ariile rurale.

*Definirea indicatorului/
Note metodologice*

Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial sau a oricărui nivel de învățământ nu coincide cu durata oficială prevăzută (durata teoretică). Aceasta poate fi influențată de factori diferiți: în primul rând de rata de participare a copiilor la educația preșcolară, implicit de rata abandonului școlar, rata repetenției ș.a.

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial

1. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	7,5	7,5	7,6	7,5	7,5	7,4	7,4	7,4
Urban	7,8	7,6	7,9	8,0	8,0	8,0	7,8	7,8
Rural	7,3	7,5	7,2	7,1	7,0	6,9	6,7	6,7
Feminin	7,5	7,5	7,6	7,5	7,5	7,4	7,2	7,2
Masculin	7,5	7,5	7,6	7,6	7,5	7,5	7,3	7,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

2. Durata medie de frecvență a învățământului primar

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	3,8	3,7	3,8	3,7	3,5	3,5	3,6	3,6
Urban	3,9	3,7	3,9	3,9	3,7	3,8	3,8	3,8
Rural	3,7	3,8	3,6	3,6	3,4	3,3	3,4	3,4
Feminin	3,8	3,7	3,8	3,7	3,5	3,5	3,5	3,5
Masculin	3,8	3,8	3,8	3,7	3,5	3,6	3,6	3,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

3. Durata medie de frecvență a învățământului gimnazial

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Urban	3,6	3,6	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9	3,9
Rural	3,2	3,4	3,3	3,3	3,3	3,2	3,2	3,2
Feminin	3,5	3,5	3,6	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Masculin	3,4	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

Fig. 1. Durata medie de frecvență a învățământului primar

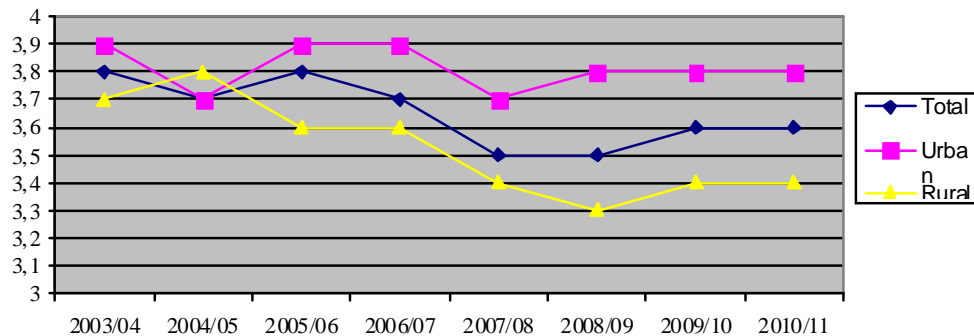
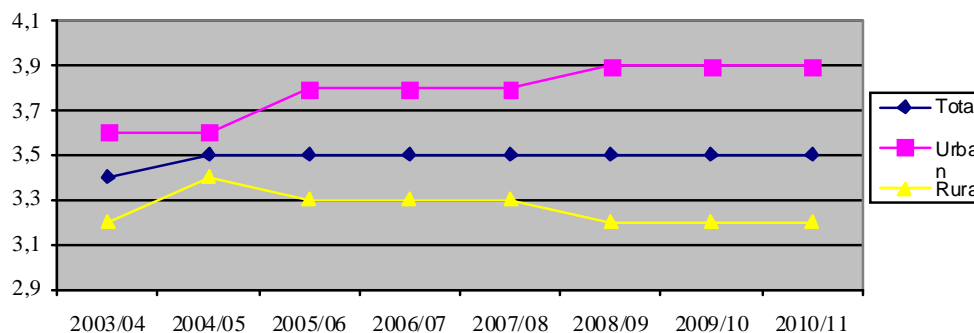

Fig. 2. Durata medie de frecvență a învățământului gimnazial

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

În anul școlar 2010/2011, ratele specifice de cuprindere pe vârste se mențin la un nivel apropiat de cele înregistrate în anul școlar anterior. Se continuă tendința ultimilor ani de scădere a ponderii elevilor de 6 ani înscriși în învățământul primar. Mai mulți părinți din rural decât din urban își înscriu copiii la școală la 6 ani; mai multe fete decât băieți își fac debutul școlar la această vârstă. De asemenea, se păstrează ponderea relativ ridicată a elevilor care depășesc grupele oficiale de vârstă corespunzătoare învățământului primar (peste 10 ani), respectiv gimnazial (peste 14 ani).

În perioada 2003-2010, **ratele specifice de cuprindere școlară pe vârste** prezintă tendințe oscilante. Cea mai relevantă evoluție este rata specifică de cuprindere pentru vârsta de 6 ani. În anul școlar 2003/2004 s-a înregistrat cea mai ridicată rată de cuprindere – 41,7% (de aproape două ori mai mult decât în anul anterior) – ca efect al coborârii vârstei debutului școlar la 6 ani. După acest moment, nivelul indicatorului a scăzut în fiecare an, astfel încât în anul 2010/2011 acesta a ajuns la 19% (Tabel 1, Fig.1).

Reducerea continuă a ratei specifice de cuprindere la vârsta de 6 ani reflectă faptul că prevederile legale respective și-au diminuat semnificativ efectele, iar tot mai puțini părinți optează pentru înscrierea copiilor în clasa I la 6 ani.

Analiza datelor evidențiază faptul că, în mod constant, nivelul ratei de cuprindere în școală la vârsta de 6 ani este mai ridicat în mediul rural decât în urban (cu 1,8 p.p.) și în cazul fetelor decât al băieților (cu 2 p.p.). Astfel, se pot susține următoarele: mai mulți părinți din rural decât din urban își înscriu copiii la școală la 6 ani; mai multe fete decât băieți își fac debutul școlar la această vârstă.

La celelalte vârste corespunzătoare învățământului primar se observă că, în anul școlar 2010/2011, valoarea indicatorului se menține la un nivel relativ constant, comparativ cu anul școlar anterior, atât pe totalul populației, cât și pe medii de rezidență și pe sexe. Excepție face grupa de vârstă 10 ani (rata specifică este mai ridicată față de anul anterior cu 1,2 p.p.).

De asemenea, evoluția **ratelor specifice de cuprindere în învățământul gimnazial** este relativ oscilantă de la o vârstă la alta. În anul școlar 2010/2011, comparativ cu anul anterior, tendința este descendentă la vârsta de 12 ani (cu 2,5 p.p.) și ascendentă la vârsta de 13 ani (cu 1,2 p.p.) – ca efect al ratelor specifice pe vârste din anii școlari precedenți.

O altă tendință care trebuie semnalată în ultimii ani școlari, atât pentru învățământul primar, cât și gimnazial, este ponderea relativ ridicată a elevilor care depășesc vârsta oficială corespunzătoare nivelului respectiv. Aceasta se datorează în primul rând debutului școlar întârziat, dar și fenomenului repetenției, ultimul cu impact asupra eficienței interne a sistemului de educație.

Astfel, în anul școlar 2010/2011, proporția elevilor în vârstă de peste 10 ani din învățământul primar (din totalul acestora) reprezintă 4,1%, iar a celor de peste 14 ani din gimnaziu – 6%.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Ratele specifice de cuprindere pentru vârstele oficiale corespunzătoare debutului, respectiv finalului unui anumit nivel de învățământ trebuie considerate în relație cu ratele specifice populației de aceeași vârstă care se regăsesc în nivelul inferior, respectiv superior de educație. De exemplu, rata specifică de cuprindere a populației în vârstă de 11 ani cuprinsă în învățământul primar se cumulează cu rata specifică de cuprindere a populației de aceeași vârstă cuprinsă în învățământul gimnazial.

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ primar

		2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
6 ani	T	41,7	37,8	27,2	23,5	22,2	21,4	20,1	19,0
	U	37,4	32,7	25,9	22,7	21,3	20,8	19,3	18,2
	R	45,2	42,1	28,3	24,1	23,0	21,9	20,9	19,9
	F	42,5	38,9	28,1	24,6	23,2	22,5	21,1	20,0
	M	40,9	36,7	26,4	22,3	21,3	20,3	19,2	18,0
7 ani	T	94,7	94,7	91,9	90,4	89,8	90,4	89,9	90,0
	U	97,9	93,8	96,2	94,7	93,6	95,6	93,4	93,2
	R	92,1	95,4	88,1	86,8	86,5	85,8	86,7	86,9
	F	94,8	94,3	92,4	90,4	90,1	90,2	90,7	90,2
	M	94,7	95,1	91,3	90,5	89,5	90,6	89,1	89,7
8 ani	T	97,2	97,6	98,3	95,2	94,4	93,9	93,9	93,9
	U	99,7	96,5	100,7	99,4	98,7	99,2	99,1	97,8
	R	95,2	98,6	96,2	91,6	90,8	89,4	89,4	90,4
	F	97,3	97,6	97,6	95,3	94,0	93,9	93,4	93,6
	M	97,1	97,6	98,9	95,1	94,9	93,8	94,4	94,2
9 ani	T	97,7	99,0	98,5	100,0	95,9	95,0	94,9	94,1
	U	100,0	98,4	102,4	104,2	100,1	100,4	101,0	99,6
	R	95,7	99,5	95,1	96,2	92,2	90,5	89,8	89,3
	F	97,1	99,0	98,5	99,6	96,0	94,5	94,7	93,4
	M	98,3	99,0	98,5	100,4	95,7	95,5	95,1	94,8
10 ani	T	86,8	83,4	87,3	86,5	73,4	74,3	76,8	78,0
	U	89,1	83,6	91,3	90,7	79,1	80,5	83,0	84,6
	R	84,8	83,2	83,7	82,9	68,3	68,9	71,7	72,4
	F	85,9	82,2	86,7	86,1	71,4	73,3	75,1	76,3
	M	87,6	84,5	87,9	87,0	75,2	75,1	78,5	79,6
11 ani	T	12,8	12,5	13,7	13,7	9,9	10,7	10,6	10,6
	U	11,6	11,4	12,9	13,5	9,5	10,7	10,9	10,9
	R	13,9	13,6	14,4	14,0	10,4	10,6	10,4	10,4
	F	11,3	11,2	12,3	12,3	8,7	9,5	9,6	9,5
	M	14,2	13,7	15,0	15,1	11,1	11,8	11,6	11,7
12 ani	T	6,1	6,0	6,0	5,6	5,8	5,4	5,1	4,4
	U	5,3	5,5	6,1	5,8	6,3	6,0	5,9	5,3
	R	6,9	6,5	6,0	5,4	5,3	4,9	4,4	3,7
	F	4,6	4,6	4,7	4,2	4,4	4,1	3,9	3,4
	M	7,5	4,6	7,4	6,9	7,0	6,7	6,2	5,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ gimnazial

		2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
11 ani	T	83,6	85,7	83,2	83,9	85,6	86,4	84,0	83,6
	U	89,1	89,5	90,5	92,0	94,1	95,0	93,1	93,2
	R	78,3	82,0	76,5	76,6	78,0	78,9	76,2	75,6
	F	84,7	86,6	84,0	85,0	86,7	86,8	85,2	84,0
	M	82,6	84,8	82,4	82,8	84,6	86,1	82,8	83,2
12 ani	T	95,7	92,7	93,7	92,0	93,0	92,1	93,9	91,4
	U	100,0	95,3	101,0	99,9	101,9	102,1	103,0	101,4
	R	90,2	90,1	86,7	84,7	85,0	83,2	85,9	83,0
	F	96,2	93,1	94,0	92,2	93,4	92,7	93,5	92,2
	M	95,3	92,4	93,4	91,8	92,6	91,4	94,2	90,7
13 ani	T	85,7	96,8	93,0	94,3	91,9	93,1	92,9	94,1
	U	90,1	99,0	98,4	101,3	98,9	103,1	103,1	103,8
	R	80,8	94,3	87,4	87,5	85,3	84,2	83,8	85,6
	F	86,2	97,2	93,4	94,3	91,9	93,4	93,0	93,5
	M	85,3	96,5	92,4	94,3	91,8	92,8	92,7	94,7
14 ani	T	79,7	70,6	84,5	82,1	83,2	81,5	82,2	81,3
	U	83,1	72,0	89,4	87,8	90,0	88,9	91,1	91,0
	R	75,6	68,9	78,8	76,2	76,7	74,7	74,4	72,7
	F	79,3	70,4	84,4	82,1	82,8	81,2	81,7	80,8
	M	80,1	70,8	84,5	82,2	83,7	81,8	82,7	81,8
15 ani	T	12,8	13,0	12,3	15,4	14,7	14,8	14,3	13,9
	U	12,4	12,0	11,9	15,3	15,0	15,1	14,8	14,8
	R	13,2	14,3	12,7	15,5	14,5	14,5	13,8	13,1
	F	10,7	10,8	10,2	13,2	12,6	12,7	12,4	11,8
	M	14,7	15,1	14,3	17,5	16,7	16,8	16,1	15,9
16 ani	T	4,9	5,5	6,0	5,9	7,6	7,6	8,4	8,7
	U	5,9	6,2	7,0	7,2	9,9	9,9	11,7	12,9
	R	3,8	4,3	4,7	4,2	5,0	5,2	5,1	4,8
	F	3,2	3,7	4,0	3,9	5,1	5,2	5,9	6,1
	M	6,6	7,2	8,0	7,8	9,9	9,9	10,8	11,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

Fig 1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământul primar

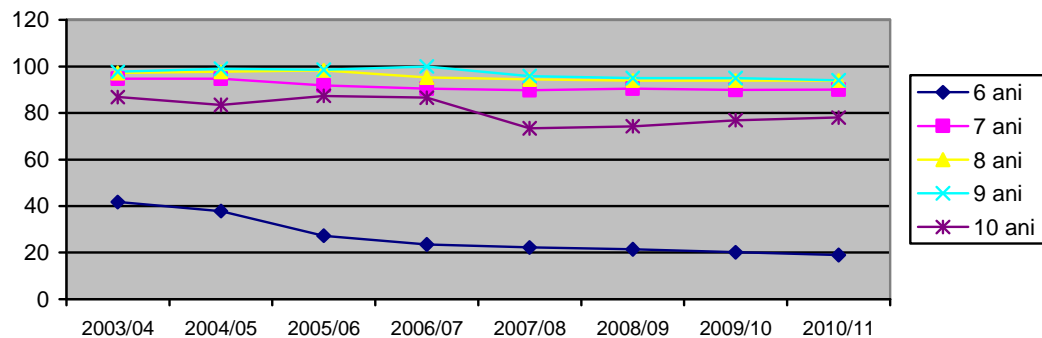
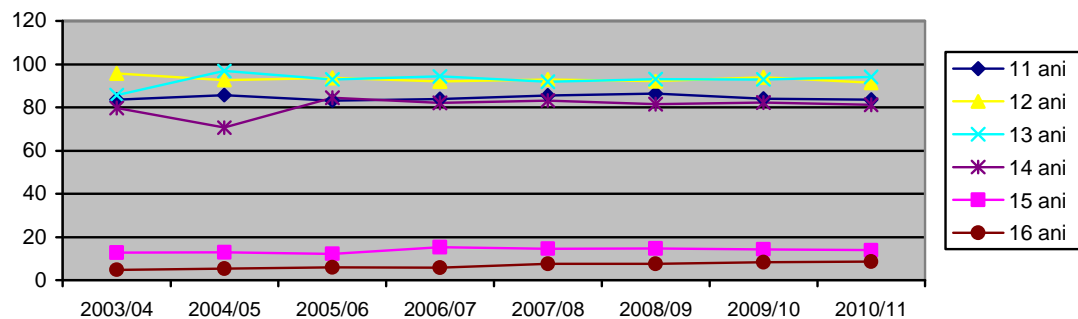

Fig. 2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământul gimnazial

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Eficiența internă a sistemului de educație

4. Rata abandonului școlar

Anul școlar 2009/2010 continuă tendința de reducere a ratei anuale a abandonului școlar, începută în 2007/2008. Cele mai importante scăderi ale abandonului școlar se înregistrează în mediul rural, respectiv la nivelul ciclului gimnazial. Cu toate acestea, mediul rural, gimnaziul, respectiv populația școlară masculină înregistrează, în continuare, valorile cele mai mari ale abandonului școlar.

Până la nivelul anului școlar 2006/2007, rata abandonului școlar (indicator calculat pe baza metodei „intrare-ieșire”), a înregistrat un trend continuu ascendent, atât pe ansamblul învățământului primar și gimnazial, cât și la nivelul fiecăruia dintre cele două cicluri. Anul școlar 2007/2008 marchează pentru prima dată o tendință descendentă în ceea ce privește abandonul, tendință continuată și în următorii doi ani școlari.

Astfel, la nivelul anului 2009/2010, **pe ansamblul învățământului primar și gimnazial, rata abandonului** a înregistrat, pe total populație școlară, o reducere cu 0,2 p.p. față de anul anterior, atingând valoarea de 1,5%: s-a păstrat valoarea anterioară de 1,4% în primar și s-a redus cu 0,2 p.p. în gimnaziu (1,7%).

Pe medii de rezidență, reducerile semnificative ale ratei abandonului s-au înregistrat în mediul rural: cu 0,1 p.p. la nivelul ciclului primar și cu 0,4 p.p. la nivelul gimnaziului – comparativ cu anul școlar anterior. Aceste date sunt, cel mai probabil, efectul de durată al programelor educaționale implementate în școlile rurale, la nivel național sau prin intervenții punctuale, locale.

În urban s-a înregistrat o ușoară reducere a ratei abandonului numai în gimnaziu, în ciclul primar tendința fiind chiar una inversă, de ușoară creștere.

Cu toate acestea, rata abandonului școlar în gimnaziu continuă să fie mai mare în mediul rural, cu o diferență de 0,3 p.p. față de urban.

În ceea ce privește diferențele pe sexe, se observă o rată mai redusă a abandonului la nivelul populației feminine, atât pe ansamblu, cât și pe fiecare nivel de învățământ în parte (diferența este de 0,3 p.p. atât pentru primar, cât și pentru gimnaziu).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata abandonului școlar reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar. Acest indicator permite evaluarea eficienței interne a sistemului de educație. Este, totodată, un indicator important pentru analiza și proiectarea fluxurilor de elevi în cadrul unui nivel de educație. Rata ideală a abandonului trebuie să se apropie de 0; o rată ridicată a abandonului evidențiază serioase probleme privind eficiența internă a sistemului de educație.

Indicatorul rata de părăsire timpurie a sistemului de educație reprezintă proporția populației în vârstă de 18-24 ani cu nivel gimnazial de educație sau care nu și-a completat studiile gimnaziale și care nu urmează nici o formă de educație și formare profesională, din totalul populației în vârstă de 18-24 ani. Indicatorul poate fi considerat și în categoria celor care vizează participarea la formarea profesională continuă (educația permanentă).

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Eficiența internă a sistemului de educație

4. Rata abandonului școlar

1. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2010/ 2011
Total	1,5	1,7	1,8	2,0	1,9	1,7	1,5
Urban	1,3	1,5	1,8	2,2	1,7	1,5	1,5
Rural	1,7	1,8	1,8	1,8	2,2	1,9	1,6
Feminin	1,3	1,4	1,6	1,8	1,7	1,5	1,4
Masculin	1,7	1,9	2,0	2,2	2,2	1,8	1,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

2. Rata abandonului școlar în învățământul primar

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	1,2	1,3	1,5	1,7	1,7	1,4	1,4
Urban	1,0	1,3	1,6	2,0	1,4	1,3	1,4
Rural	1,4	1,4	1,4	1,4	1,9	1,5	1,4
Feminin	1,1	1,2	1,3	1,5	1,5	1,3	1,3
Masculin	1,4	1,5	1,7	1,9	1,9	1,6	1,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

3. Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	1,7	2,0	2,1	2,3	2,2	1,9	1,7
Urban	1,4	1,8	2,0	2,3	1,8	1,6	1,5
Rural	2,1	2,2	2,2	2,3	2,5	2,2	1,8
Feminin	1,5	1,7	1,8	2,1	1,9	1,8	1,5
Masculin	2,0	2,3	2,3	2,5	2,4	2,0	1,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

Fig. 1. Rata abandonului școlar în învățământul primar, pe medii

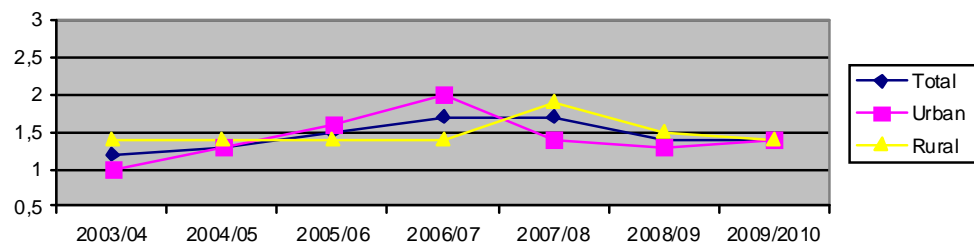
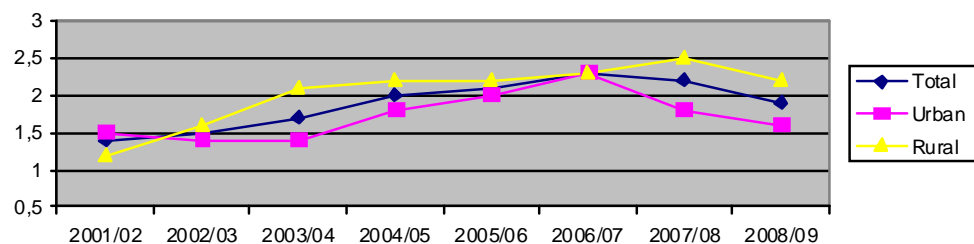

Fig. 2. Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial, pe medii

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial

Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial înregistrează în anul școlar 2009/2010 o ușoară scădere față de anul școlar anterior: aproape 11% dintre elevii de 14 ani nu au absolvit gimnaziul. Diferențele pe medii de rezidență se mențin la valori îngrijorătoare, în defavoarea mediului rural (cu 24 p.p.).

Rata de absolvire a clasei a VIII-a a înregistrat, la nivelul anului 2009/2010, o ușoară scădere cu 2,7 p.p. față de anul școlar anterior. Valoarea de 89,1% rămâne mult scăzută față de maximum atins în anul școlar 2004/2005 (103,7%).

Datele evidențiază așadar că aproape 11% dintre elevii de 14 ani nu au absolvit gimnaziul, cauzele fiind variate: în primul rând, debutul școlar întârziat (analiza indicatorilor anteriori a evidențiat tendința părinților de a amâna vârsta de înscriere a copiilor în clasa I), care conduce la vârste de absolvire a clasei a VIII-a mai mari decât vârsta teoretică de absolvire (14 ani); repetenție; abandon școlar; situație școlară neîncheiată etc.

Pe sexe, în perioada de referință a acestui raport, rata de absolvire a învățământului gimnazial se menține constant mai ridicată în cazul fetelor decât în cazul băieților. Diferențele s-au diminuat ușor de la un an la altul, ajungând în anul școlar 2009/2010 la numai 1,1 p.p. în favoarea fetelor.

Pentru întreaga perioadă analizată, rata de absolvire a învățământului gimnazial a înregistrat valori mai mici în mediul rural, comparativ cu mediul urban. În anul școlar 2009/2010 diferența pe medii de rezidență a fost de 24 p.p. în favoarea mediului urban, în ușoară ameliorare față de anul anterior: 101,9% în mediul urban și numai 77,9% în mediul rural.

Valorile foarte ridicate ale ecartului respectiv constituie un semnal îngrijorător pentru eficiența învățământului din mediul rural.

*Definirea indicatorului/
Note metodologice*

Rata de absolvire reprezintă procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de învățământ. În cazul învățământului primar și gimnazial, vârsta teoretică de absolvire este de 14 ani.

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Rezultate

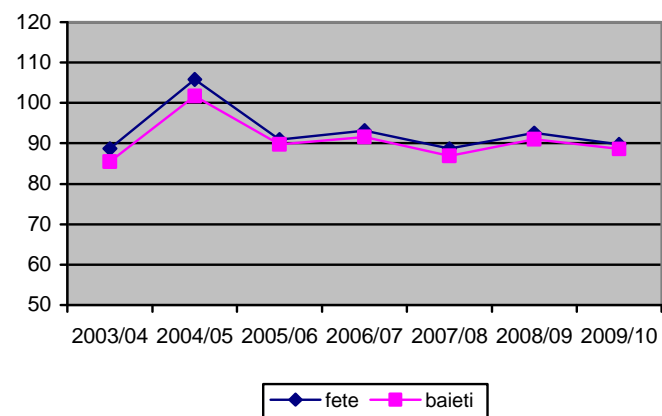
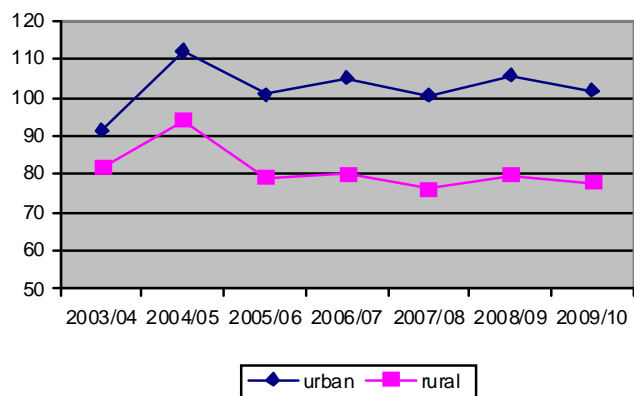
1. Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial

1. Rata de absolvire a învățământului gimnazial

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	87,0	103,7	90,3	92,4	87,8	91,8	89,1
Urban	91,5	112,1	101,0	105,0	100,4	105,6	101,9
Rural	81,5	94,1	79,0	80,1	76,1	79,6	77,9
Feminin	88,7	105,8	90,9	93,2	88,7	92,6	89,7
Masculin	85,5	101,7	89,7	91,6	86,9	91,0	88,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

Fig. 1. Rata de absolvire a învățământului gimnazial, pe medii și pe sexe

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Rezultate la evaluări naționale

2. Evaluarea Națională la sfârșitul clasei a IV-a

Ultima evaluare națională la finalul clasei a IV-a a avut loc în anul 2009. Ponderea cea mai importantă a elevilor aflați la sfârșitul clasei a IV-a care au performat peste 75% din sarcinile de lucru, se înregistrează la științe (55,04%) și respectiv matematică (53,25%), în timp ce la limba maternă ponderea cea mai ridicată o au elevii care au performat între 50-75% din sarcinile primare (39,60%). Rezultatele elevilor din mediul urban sunt superioare celor din mediul rural, la toate disciplinele testate. Nu există însă diferențe semnificative între fete și băieți.

Ponderea cea mai importantă a elevilor aflați la sfârșitul clasei a IV-a, care au performat peste 75% din sarcinile de lucru, se înregistrează la științe (55,04%) și respectiv matematică (53,25%), deși peste 21,491% dintre elevii eșantionați au rezolvat sarcinile primare în proporție de peste 90%, în timp ce la limba maternă ponderea cea mai ridicată o au elevii care au performat între 50-75% din sarcinile primare (39,60%).

La **Științe ale naturii** rezultatele s-au îmbunătățit față de anii trecuți, 5,97% dintre elevii eșantionați au performat mai puțin decât 25% din sarcinile primare primare, 8,90% au performat între 25-49,99%, 30,09% între 50-74,9%, în timp ce 55,04% au reușit să rezolve corect peste 75% dintre itemi.

La **Matematică** 21,491% dintre elevii eșantionați au performat peste 90% dintre sarcinile primare, față de 16,924% la Științe și 4,901% la limba maternă. Dintre elevii eșantionați 7,18% au performat mai puțin decât 25% din sarcinile primare primare, 13,24% au performat între 25 -49,99%, 26,33% între 50-74,99%, în timp ce 53,25% au reușit să rezolve corect peste 75% dintre itemi.

La **Limba maternă** ponderile elevilor care au performat sub 75% din sarcinile de lucru sunt semnificativ mai mari decât la matematică și științe, astfel 13,87% dintre elevii eșantionați au rezolvat sub 25% , 22,13% între 25 – 49,99%, 39,60% 50-74,99% , iar 24,39% peste 75%. Față de anul 2007 se observă creșterea ponderii elevilor care au performat peste 25%.

Rezultate pe medii de rezidență

La Limba maternă, unul din trei elevi din mediul urban a îndeplinit peste 75% din sarcini, în timp ce doar unul din 6 elevi din mediul rural a realizat acest lucru.

La Matematică, doi din trei elevi din mediul urban, față de unul din 3 elevi din mediul rural, au îndeplinit peste 75% din sarcini. La Științe ale naturii, doi din trei elevi din mediul urban au îndeplinit peste 75% din sarcini, în timp ce doar doi din cinci elevi din mediul rural au performat în același mod. Putem spune cu o probabilitate de 95% că scorul mediu pentru anul 2009 se prezintă astfel:

- la Limba maternă între 62,69 și 65,02 pentru elevii din mediul urban și între 44,89 și 47,66 pentru mediul rural;
- la Matematică între 76,34 și 78,38 pentru elevii din mediul urban și între 58,49 și 61,38 pentru mediul rural;
- la Științe ale naturii între 76,85 și 78,75 pentru elevii din mediul urban și între 63,28 și 65,97 pentru mediul rural.

Rezultate pe sexe

Putem spune cu o probabilitate de 95% că scorul mediu pentru Evaluarea națională de la finalul clasei a IV-a în anul 2009 a fost situat:

- la Limba maternă între 56,21 și 58,93 pentru fete și între 50,63 și 53,38 pentru băieți;
- la Matematică între 68,15 și 70,81 pentru fete și între 67,07 și 69,72 pentru băieți;
- la Științe ale naturii între 70,84 și 73,34 pentru fete și între 68,65 și 71,08 pentru băieți.

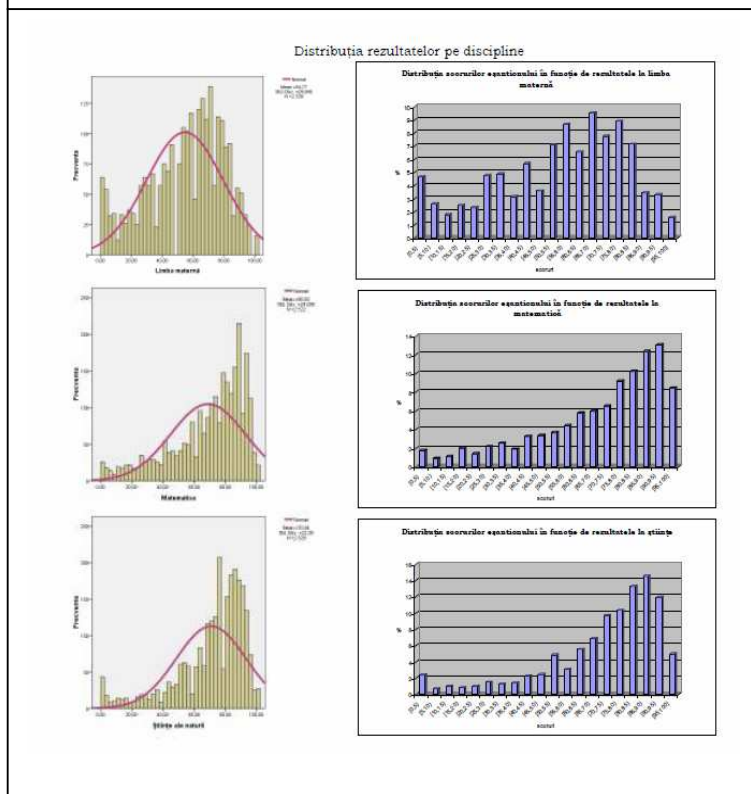
Definirea indicatorului/ Note metodologice

Evaluarea națională a elevilor aflați la finalul clasei a IV-a, administrată în mai 2009, a continuat tradiția evaluărilor la finalul învățământului primar, care s-a realizat în 2005 și în 2007. Elevii eșantionați au fost testați la următoarele discipline: Limba maternă (română și maghiară), Matematică și Științe ale naturii. Au fost testați 2530 elevi la Limba maternă, 2522 la Matematică și 2529 la Științe ale naturii. Pentru Evaluarea națională din anul 2009 au fost eșantionate 136 unități școlare din cele 41 de județe și din municipiul București.

Obiectivul principal al evaluării naționale 2009 este descrierea performanțelor populației școlare a elevilor de clasa a IV-a în raport cu obiectivele de evaluare corespunzătoare domeniilor selectate din cadrul fiecărei discipline. Obiectivele au acoperit elementele esențiale ale standardelor de performanță de la finalul învățământului primar. Testele proiectate au fost focalizate pe evaluarea competențelor.

Învățământul primar și gimnazial
III. Rezultate la evaluări naționale
2. Evaluarea Națională la sfârșitul clasei a IV-a

Fig. 1. Distribuția rezultatelor pe discipline, 2009

Influența particularităților de mediu asupra rezultatelor

Număr de subiecți	rural	1308	1220	1316
	urban	1222	1302	1213
Scor mediu	rural	46,27	59,93	64,62
	urban	63,85	77,36	77,80
Abaterea medie pătratică	rural	25,59	25,72	24,89
	urban	20,69	18,78	16,83
Variabilitate/ coeficientul de omogenitate	rural	55,31	42,92	38,52
	urban	32,40	24,28	21,63
Număr de subiecți care au performat peste 75% din sarcinile de lucru	rural	198	416	563
	urban	419	871	829

Influența particularităților de gen asupra rezultatelor

Influenta particularităților de gen asupra performanțelor

	Particularitățile de gen	Limba maternă	Matematică	Științe
Număr de subiecți	feminin	1255	1246	1224
	masculin	1275	1276	1305
Scor mediu	feminin	57,57	69,48	72,09
	masculin	52,07	68,39	69,87
Abaterea medie pătratică	feminin	24,58	23,92	22,33
	masculin	25,00	24,15	22,41
Variabilitate/ coeficientul de omogenitate	feminin	42,70	34,43	30,98
	masculin	48,01	35,31	32,07

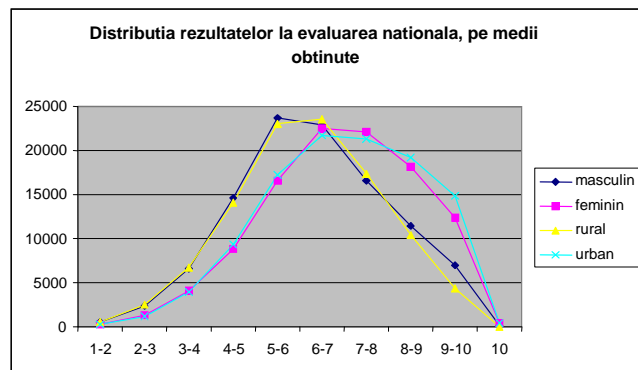
C. Învățământul primar și gimnazial
III. Rezultate la evaluări naționale
Evaluarea Națională la clasa a VIII-a

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Începând cu anul școlar 2009-2010, tezele cu subiect unic au fost înlocuite cu o nouă metodologie de evaluare națională sumativă pentru elevii claselor a VIII-a, organizată cu scopul de a certifica abilitățile și cunoștințele dobândite de aceștia și pentru a asigura un criteriu unic, valabil la nivel național, în vederea accesului în mod nediscriminatoriu la ciclul inferior al liceului. Evaluarea națională înlocuiește anteriorul sistem de evaluare prin teze cu subiect unic la cls. a VII-a și a VIII-a.

Pe ansamblu, rezultatele la evaluarea națională din anul 2010-2011 evidențiază discrepanțe importante pe medii de rezidență, dar și pe sexe. Aproape un sfert dintre elevii din mediul rural obțin medii sub 5. Diferențele pe sexe ale elevilor care obțin medii peste 5 situează fetele în avantaj cu aproape 10 p.p. față de băieți.

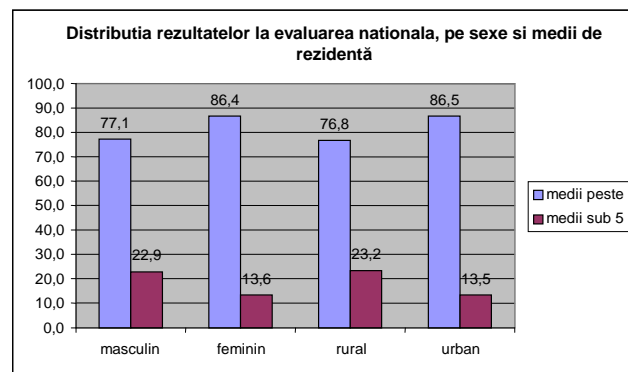
La evaluarea națională de la finalul clasei a VIII-a din anul școlar 2009-2010, peste 40% dintre elevi au obținut medii între 5-7, situând astfel maximul curbei de distribuție a notelor la un nivel relativ scăzut. Doar 9,3% dintre elevi au obținut medii între 9 și 10, în timp ce 18,2% dintre elevii testați nu au reușit să obțină medii peste 5.

Note de 10 a fost obținută doar de 0,2% dintre elevii testați, aceștia fiind preponderent de sex feminin, cu domiciliul în mediul urban. De remarcat este faptul că nici un elev din mediul rural nu a obținut media 10.

Discrepanțele pe medii de rezidență se păstrează în continuare relativ ridicate în defavoarea mediului rural.

Pe genuri, fetele au obținut rezultate semnificativ mai ridicate în raport cu băieții, diferențele situându-se la aproximativ 10 p.p.

Sursa: Centrul Național de Evaluare și Examinare

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Rezultate la evaluări naționale

Evaluarea Națională la clasa a VIII-a

Tabel. Distribuția mediilor obținute de elevii de clasa a VIII-a la evaluarea națională din 2010-2011, pe medii de rezidență și sexe (%)

	Media 1-2	Media 2-3	Media 3-4	Media 4-5	Media 5-6	Media 6-7	Media 7-8	Media 8-9	Media 9-10	Media 10	TOTAL
Masculin	0,6	2,3	6,3	13,8	22,4	21,6	15,7	10,8	6,5	0,1	100,0
Feminin	0,2	1,2	3,8	8,3	15,6	21,1	20,7	17,1	11,6	0,3	100,0
Rural	0,6	2,4	6,6	13,7	22,5	23,0	16,9	10,1	4,3	0,0	100,0
Urban	0,3	1,1	3,6	8,6	15,8	19,8	19,5	17,5	13,6	0,4	100,0
TOTAL	0,4	1,7	5,0	11,0	19,0	21,4	18,2	14,0	9,1	0,2	100,0

Tabel. Ponderea mediilor peste 5 obținute de elevii de clasa a VIII-a la evaluarea națională din 2010-2011, pe medii de rezidență și sexe (%)

	Medii peste 5	Medii sub 5	TOTAL
Masculin	77,1	22,9	100
Feminin	86,4	13,6	100
Rural	76,8	23,2	100
Urban	86,5	13,5	100

Sursa: Centrul național de Evaluare și Examinare

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

În anul școlar 2010/2011, rata de cuprindere școlară în învățământul liceal și profesional a păstrat trendul ascendent înregistrat în anii anteriori, ajungând la 96,5%. În ușoară reducere față de anul anterior, diferența între medii de rezidență se menține la un nivel important, fiind cu 28,4 puncte procentuale în favoarea mediului urban.

Ultimii doi ani școlari au înregistrat valorile cele mai ridicate ale acestui indicator. În anul școlar 2010/2011, **rata de participare la nivelul secundar superior de educație** (Tabel 1) a păstrat valori relativ constante față de anul anterior (96,5%). Diminuarea tendinței ascendente înregistrate în toată perioada de referință (2003-2010) este consecință a ieșirii din sistem, în acest an școlar, a elevilor cuprinși în ruta SAM.

Datele statistice evidențiază diferențe semnificative pe medii de rezidență: participarea la învățământul secundar superior este net mai mare în cazul elevilor din urban, decât a celor din rural. De-a lungul perioadei analizate, această diferență a scăzut de la 33,6 p.p. în 2003/2004 la 28,4 p.p. în 2010/2011, dar păstrează totuși proporții îngrijorătoare. Cauzele sunt determinate în primul rând de inegalitatea de acces, iar efectele asupra inserției sociale și profesionale sunt unele pe termen lung. Pe genuri, situația participării la acest nivel de învățământ este relativ echilibrată, diferențele fiind de câteva puncte procentuale în favoarea fetelor (în perioada 2003-2006), apoi în favoarea băieților (în perioada 2007-2010).

La **nivelul învățământului liceal**, evoluția ratei de cuprindere (Tabel 2) se înscrie într-un trend puternic ascendent, de la aproape 55% în anul școlar 2003-2004 la peste 90% în 2010-2011 (diferența de aproape 36 p.p.). Creșterea mai pronunțată a valorilor indicatorului a început odată cu anul școlar 2006/2007, când a intrat în clasa a XI-a de liceu prima generație de absolvenți de SAM an pregătitor. De asemenea, evoluțiile ulterioare ale ratei de cuprindere la liceu au fost determinate de măsura de preluare a locurilor din cadrul SAM-urilor la liceu.

Analiza evoluției valorilor indicatorului pe sexe relevă o reducere continuă a decalajului, de la o diferență de 12,3 p.p. în favoarea fetelor în 2003/2004 la una de numai 0,8 p.p. în 2010/2011. Cele mai mari reduceri ale diferenței pe sexe sunt înregistrate tot începând cu anul 2009/2010, explicabilă prin numărul mai mare de băieți care urmează liceul, odată cu intrarea în lichidare a rutei tradițional masculine a SAM-urilor. Situația valorilor după domiciliul elevilor indică tot o reducere a diferenței, care rămâne puternic în favoarea mediului urban (majoritatea liceelor funcționând în orașe). Astfel, de la aproape 37 p.p. în 2003/2004, se ajunge la 29,1 p.p. în 2010/2011.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

O rată brută de cuprindere înaltă indică un grad ridicat de participare la educația de nivel secundar superior.

În calcularea indicatorului se iau în considerare și elevii de vârstă mai mică sau mai mare decât vârsta oficială (15-18 ani pentru liceu/liceu și profesional și 15-17 ani pentru profesional).

Imaginea dată de acest indicator trebuie coroborată cu cea furnizată de rata repetenției și de proporția elevilor care au intrat mai târziu la școală.

În ceea ce privește cuprinderea în **învățământul profesional**, măsura de preluare a locurilor din cadrul SAM-urilor la liceu, începând cu anul școlar 2009-2010 a condus la diminuarea ratei de cuprindere până la 7,8% în anul școlar 2010-2011 (an în care a rămas în sistem numai clasa a XI-a SAM). Diferențele pe genuri s-au păstrat relativ constante până în anul 2009/2010, în favoarea băieților.

Analiza ratelor de cuprindere după mediul de rezidență (domiciliul elevilor) evidențiază o poziție de avantaj a elevilor din mediul rural la nivelul SAM-urilor, care se explică prin dezvoltarea structurilor de învățământ profesional la sate, până la desființarea SAM-urilor.

Analiza ratei brute de cuprindere în învățământul secundar superior **pe filiere și profiluri de formare** (Tabel 4) evidențiază următoarele aspecte:

- creșterea continuă a participării la filierele teoretică și vocațională ale liceului, ecartul înregistrat între capetele intervalului fiind de 10 p.p. (30,3% în 2003/2004 și 40,3% în 2010/2011);
- creșterea continuă a participării la filiera tehnologică a liceului, valoarea sa dublându-se în 2010/2011 (50,4%) față de cea din 2003/2004 (24,7%);
- scăderea continuă a ratei în cazul SAM-urilor (de la 20,1% la început la 7,8% la sfârșit), determinată de preluarea locurilor din cadrul SAM-urilor la nivelul liceului.

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

1. Rata brută de cuprindere în învățământul secundar superior (liceu și SAM)*

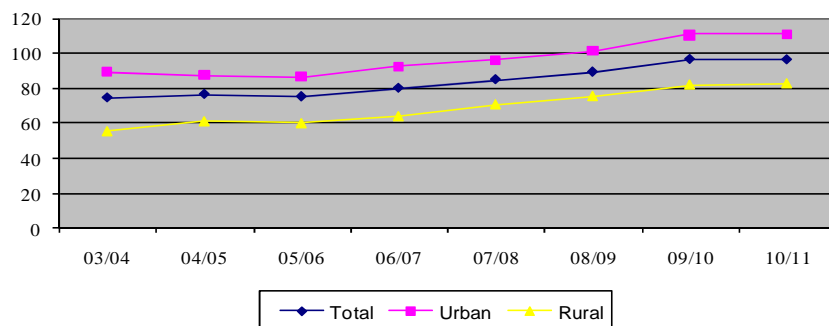
	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
T	74,4	76,4	75,0	80,0	84,9	89,3	96,7	96,5
U	89,0	87,8	86,6	92,5	96,2	101,4	110,6	111,0
R	55,4	61,0	59,9	63,9	70,7	75,4	81,9	82,6
F	76,1	78,0	75,9	80,0	84,4	89,0	96,0	95,6
M	72,8	74,9	74,2	80,0	85,4	89,6	97,4	97,7

Obs.: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Distribuția pe medii de rezidență a fost realizată după domiciliul părinților. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârstă oficială corespunzătoare învățământului secundar superior.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

* Începând cu anul școlar 2009/2010, a fost aplicată măsura de creștere a cifrei de școlarizare în învățământul liceal, ca urmare a preluării locurilor din cadrul SAM-urilor. Astfel, în anul școlar 2009-2010 în sistemul de învățământ existau numai clasele a X-a și a XI-a SAM, iar în anul școlar 2010-2011, doar clasa a XI-a SAM.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal și profesional

2. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
T	54,9	55,5	54,7	60,5	66,4	72,0	85,0	90,8
U	70,3	69,4	68,4	75,1	80,3	86,8	100,3	105,6
R	33,6	36,8	36,7	41,7	49,0	54,8	68,7	76,5
F	60,6	61,8	59,9	64,9	70,1	75,8	87,2	91,4
M	48,3	49,5	49,6	56,3	62,9	68,3	82,9	90,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

3. Rata brută de cuprindere în învățământul profesional (SAM)

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
T	26,6	27,4	27,6	26,8	25,8	25,3	15,8	7,8
U	25,1	18,2	24,6	24,1	22,6	17,5	11,4	7,6
R	28,6	31,5	31,5	30,1	29,6	29,0	17,3	8,1
F	20,5	21,2	21,6	20,7	20,0	19,2	11,9	5,7
M	32,4	33,3	33,3	32,6	31,4	31,0	19,5	9,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

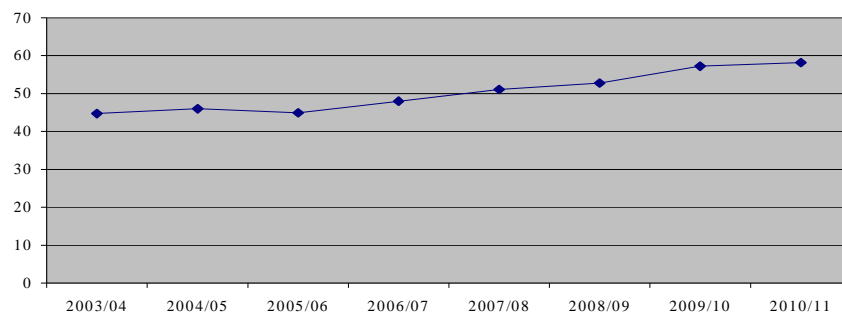
D. Învățământul liceal și profesional
II. Participarea la educație
1. Rata brută de cuprindere școlară

**4. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul secundar superior,
 pe filiere și profiluri de formare**

Nivelul de învățământ	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total învățământ secundar	75,0	76,4	75,0	80,0	84,9	89,3	96,7	96,5
Total învățământ liceal, din care:	54,9	55,5	54,7	60,5	66,4	72,0	85,0	90,8
- Licee teoretice și vocaționale	30,3	30,5	30,1	32,0	33,9	36,5	39,5	40,3
- Licee tehnologice	24,7	25,1	24,6	28,5	32,6	35,5	45,5	50,4
SAM-uri	20,1	20,9	20,3	19,5	18,5	17,4	15,8	7,8
Total licee tehnologice și SAM-uri	44,7	46,0	44,9	48,0	51,1	52,8	61,3	58,2

*Obs.: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârstă oficială corespunzătoare învățământului secundar superior.
 Sursa: Date preluate sau calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.*

**Fig. 2. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul profesional și tehnic
 (licee tehnologice, SAM)**

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului

Durata medie de frecvență a învățământului liceal a crescut până la valoarea de 2,8 ani, iar cea corespunzătoare învățământului profesional s-a redus la 0,1 ani (ca urmare a măsurilor de restructurare a acestei rute de formare). La nivelul liceului, fetele înregistrează o durată de frecvență a acestui nivel de studiu mai mare cu 0,2 ani decât băieții; în învățământul profesional situația se inversează.

În ultimii ani școlari, **durata medie de frecvență a învățământului liceal** a crescut treptat, de la 1,9 ani (valoare calculată la nivelul anului 2003/2004) la 2,8 ani (valoare calculată la nivelul anului 2010/2011) – ceea ce reprezintă aproape două treimi din durata oficială a liceului. Valoarea indicatorului atinge în acest an valoarea maximă, atât pe total, cât și pe sexe. Mărirea duratei de frecvență a învățământului liceal în ultimii ani școlari a fost determinată de creșterea semnificativă a ratei de participare la învățământul liceal.

Diferențele pe sexe se păstrează pe tot intervalul analizat: durata de frecvență a liceului este mai mare în cazul fetelor decât al băieților. Se înregistrează însă un trend general descrescător, de la valoarea de 0,6 în anul școlar 2003-2004 la cea de 0,2 în 2010-2011.

Diferența privind durata medie de frecvență a liceului dintre cele două segmente de populație sunt influențate, de asemenea, de rata mai ridicată de participare a fetelor la acest nivel de educație.

Durata de frecvență a învățământului profesional s-a menținut constantă (0,7 ani) în primii ani ai intervalului de referință. Cea mai puternică scădere a fost înregistrată începând cu anul școlar 2009-2010, pe fondul măsurilor de restructurare a acestei rute de formare (desființarea SAM-urilor). Astfel, în anul școlar 2010/2011 (moment la care sistemul educațional mai cuprindea numai clasa a XI-a SAM), valoarea indicatorului este de numai 0,1 ani.

Pentru acest nivel de învățământ, diferența pe sexe este în favoarea băieților (dat fiind gradul mai înalt de participare a acestora la filiera profesională).

Deosebirea dintre durata de frecvență a învățământului liceal, respectiv profesional, este efectul ratei mai ridicate de cuprindere a tinerilor în învățământul liceal, comparativ cu învățământul profesional și, bineînțeles, al duratei oficiale de școlarizare mai reduse în cazul învățământului profesional (SAM).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Numărul (mediu) de ani de școlarizare pe care îi frecventează un elev de vârstă oficială corespunzătoare nivelului respectiv, presupunând că el va fi cuprins în unitățile de învățământ de acel nivel.

Deoarece lipsesc datele primare necesare (numărul de elevi înscriși după domiciliul părinților) indicatorul nu se poate calcula, în prezent, decât pe genuri, nu și după domiciliul elevilor (urban/rural).

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

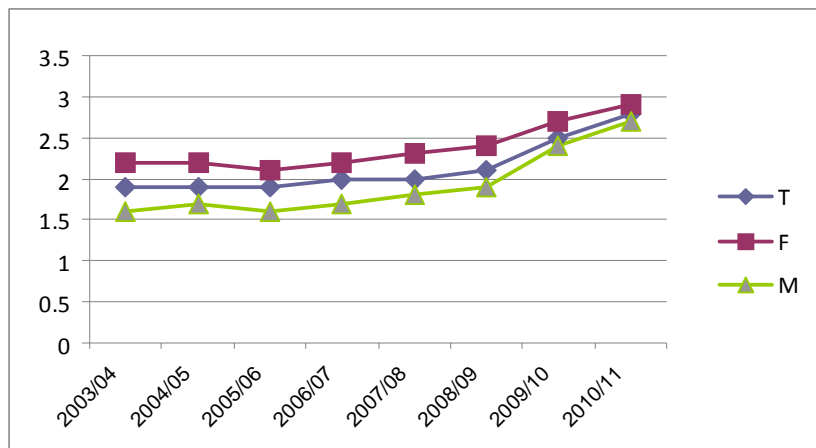
2. Durata medie de frecvență a învățământului

1. Durata medie de frecvență a învățământului liceal

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,1	2,5	2,8
Feminin	2,2	2,2	2,1	2,2	2,3	2,4	2,7	2,9
Masculin	1,6	1,7	1,6	1,7	1,8	1,9	2,4	2,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011

Fig. 1. Durata medie de frecvență a învățământului liceal

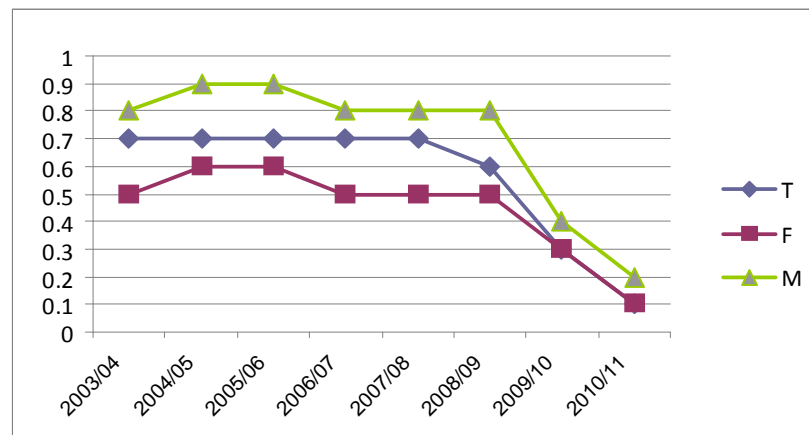

2. Durata medie de frecvență a învățământului profesional

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,3	0,1
Feminin	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,3	0,1
Masculin	0,8	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,4	0,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

Fig. 2. Durata medie de frecvență a învățământului profesional

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere pe vârste

Măsura de creștere a cifrei de școlarizare în învățământul liceal ca urmare a preluării locurilor din cadrul SAM-urilor a determinat modificări ale ratelor specifice de cuprindere. În anul școlar 2010/2011, rata de cuprindere a elevilor de 15 ani a crescut cu 3,2 p.p. în învățământul liceal față de anul anterior și a înregistrat o diminuare cu aproape tot atât la nivelul învățământului profesional. În mod constant, datele evidențiază o cuprindere mai mare a fetelor în învățământul liceal și o cuprindere mai mare a băieților în cel profesional.

Analiza ratelor specifice de cuprindere la **nivelul învățământului liceal** în perioada 2003-2010 evidențiază evoluții oscilante (Tabel 1). Comparând valorile anului școlar 2010/2011 cu 2003/2004, se evidențiază faptul că ratele de cuprindere au crescut accentuat la vârstele de 15 și 16 ani, cu aproape 30 p.p. Creșteri mari (27,9 p.p.) s-au înregistrat și la populația școlară cu vârsta de 21 de ani și peste. Diferențele pentru celelalte grupe de vârstă au valori mai mici.

Pentru vârsta de 15 ani, creșterea accentuată este cel mai probabil rezultatul a două măsuri de politică educațională: prelungirea învățământului obligatoriu la 10 ani începând cu 2003/2004 și intrarea în lichidare a SAM-urilor începând din 2009/2010; aceasta din urmă a determinat reorientarea traseului școlar al elevilor dinspre SAM către liceu.

Pentru populația de 21 ani și peste, creșterea semnificativă a ratei de cuprindere în liceu a fost determinată de ruta progresivă de formare prin învățământul profesional și tehnic, precum și de existența formelor alternative (învățământ seral, învățământ fără frecvență). Pentru unele situații, o altă explicație o reprezintă și fenomenul repetenției.

În ceea ce privește situația pe genuri, ratele specifice de cuprindere în liceu sunt mai mari în cazul fetelor, comparativ cu băieții; diferențele pe genuri tind însă să se reducă de la un an la altul. Numai la grupele de peste vârsta oficială corespunzătoare absolvirii liceului (peste 18 ani) ratele de participare sunt mai mari în cazul băieților.

La **nivelul învățământului profesional** (Tabel 2), ratele specifice de participare pentru vârstele de 14, 15 și 16 ani nu mai sunt relevante, ca urmare a intrării în lichidare a SAM-urilor.

Pe ansamblu, analiza valorilor indicatorului pe genuri relevă o mai mare cuprindere a băieților în învățământul profesional.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Valorile indicatorului rata specifică de cuprindere pe vârste sunt relevante din perspectiva politicilor educaționale de stimulare a participării la educație, în special a tinerilor din mediul rural. În prezent nu sunt disponibile informațiile necesare pentru calcularea indicatorului după mediul de rezidență al elevilor (numărul de elevi înscriși, pe vârste și medii de rezidență, după domiciliul elevilor).

Fig.1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ liceal

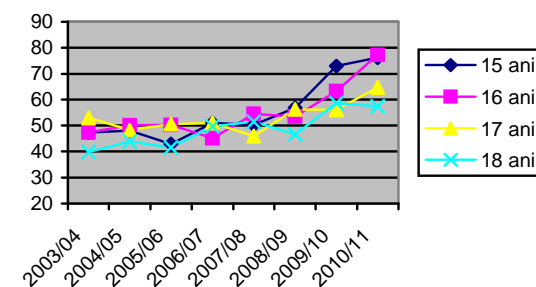
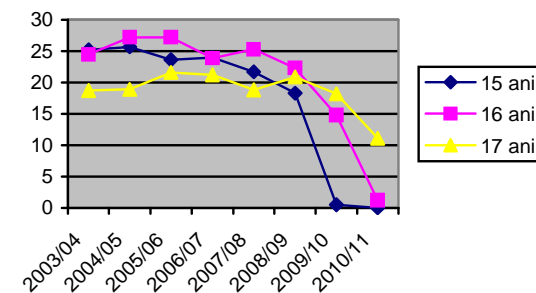

Fig. 2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ profesional (SAM)

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere pe vârste

1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ liceal

		2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
14 ani	T	9,9	9,3	7,4	6,3	5,9	7,0	9,7	10,4
	F	11,7	11,1	8,9	7,6	7,1	8,4	10,5	11,4
	M	8,1	7,5	5,9	5,1	4,8	5,7	8,9	9,4
15 ani	T	47,4	48,1	43,0	51,1	50,3	56,9	73,0	76,2
	F	55,2	55,8	49,8	58,7	57,2	63,9	75,7	78,2
	M	40,0	40,6	36,5	44,0	43,8	50,3	70,4	74,3
16 ani	T	47,4	50,1	50,3	45,1	54,5	53,5	63,2	77,3
	F	54,8	58,0	58,2	51,7	62,0	60,2	68,1	78,7
	M	40,2	42,5	42,6	38,7	47,4	47,0	58,6	75,9
17 ani	T	53,0	48,3	50,6	51,1	46,0	56,3	56,0	64,7
	F	61,0	55,3	58,1	58,2	52,0	63,4	62,1	69,4
	M	45,4	41,5	43,5	44,3	40,2	49,6	50,2	60,1
18 ani	T	39,8	43,9	41,5	49,7	51,5	46,7	58,7	57,4
	F	44,1	49,1	45,8	53,7	55,2	49,6	61,5	59,6
	M	35,7	38,9	37,4	45,9	47,9	44,0	56,0	55,4
19 ani	T	8,8	8,9	10,7	10,6	15,1	14,2	14,3	18,2
	F	7,8	7,9	9,8	9,4	13,4	12,4	12,5	15,1
	M	9,7	9,8	11,7	11,7	16,7	15,9	16,0	21,1
20 ani	T	4,8	5,4	5,5	6,8	6,7	6,0	5,4	4,8
	F	3,8	4,3	4,3	5,6	5,6	5,4	4,5	3,9
	M	5,8	6,3	6,6	7,9	7,7	6,5	6,2	5,7
21 ani și peste	T	10,0	11,5	15,4	21,0	30,6	33,8	38,1	37,9
	F	7,4	8,5	10,9	15,8	25,1	29,6	34,4	34,1
	M	12,4	14,3	19,6	26,0	35,8	37,7	41,7	41,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ profesional (SAM) *

		2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010*)	2010/ 2011*)
14 ani	T	5,5	4,2	3,5	2,4	2,5	1,7	0,0	0,0
	F	4,7	3,5	3,1	2,1	2,0	1,4	0,0	0,0
	M	6,4	4,9	3,8	2,7	3,0	2,1	0,0	0,0
15 ani	T	25,2	25,7	23,6	24,0	21,7	18,3	0,5	0,0
	F	20,6	20,5	19,6	19,5	17,4	13,5	0,4	0,0
	M	29,5	30,7	27,5	28,3	25,9	22,9	0,6	0,0
16 ani	T	24,5	27,2	27,2	23,9	25,3	22,3	14,8	1,2
	F	18,9	21,6	21,1	19,0	19,9	17,1	11,0	0,9
	M	29,9	32,6	33,1	28,7	30,5	27,2	18,5	1,5
17 ani	T	18,7	18,9	21,6	21,2	18,8	20,9	18,2	11,1
	F	13,4	13,7	16,6	15,7	14,3	16,0	13,5	7,8
	M	23,7	23,9	26,3	26,4	23,1	25,7	22,6	14,2
18 ani	T	4,5	5,4	5,6	6,1	5,7	4,7	6,2	4,0
	F	3,0	3,9	5,5	4,2	4,0	3,3	4,3	2,5
	M	6,0	6,8	5,7	7,9	7,3	6,0	7,9	4,5
19 ani	T	1,2	1,1	1,4	1,3	1,5	1,6	1,5	1,4
	F	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,0	0,9
	M	1,5	1,5	1,8	1,7	1,9	2,0	1,9	1,8
20 ani	T	0,3	0,3	0,3	0,5	0,5	0,6	0,7	0,4
	F	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,5	0,5	0,4
	M	0,3	0,4	0,4	0,6	0,6	0,8	0,9	0,3
21 ani	T	0,1	0,2	0,3	0,5	1,1	2,1	2,7	2,8
	F	0,1	0,1	0,2	0,3	0,9	1,9	2,5	2,5
	M	0,2	0,2	0,4	0,6	1,3	2,2	2,9	3,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

* Începând cu anul școlar 2009/2010, a fost aplicată măsura de creștere a cifrei de școlarizare în învățământul liceal, ca urmare a preluării locurilor din cadrul SAM-urilor. Astfel, în anul școlar 2009-2010 în sistemul de învățământ existau numai clasele a X-a și a XI-a SAM, iar în anul școlar 2010-2011, doar clasa a XI-a SAM.

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

4. Rata de tranziție

Rata de tranziție de la învățământul gimnazial la învățământul liceal a înregistrat, de-a lungul intervalului analizat, o tendință ascendentă, ajungând la valoarea de 93% la nivelul anului școlar 2010/2011, în creștere ușoară față de anul anterior.

Rata de tranziție de la clasa a VIII-a la învățământul secundar superior reprezintă un indicator foarte relevant din perspectiva participării la educația de nivel post-gimnazial / post-obligatoriu (în perspectiva trecerii la învățământul obligatoriu de 9 ani).

Până în anul școlar 2009/2010, tendința a fost aceea de creștere treptată a ratei de tranziție la liceu, concomitent cu scăderea ratei de tranziție către învățământul profesional.

Odată cu măsura de creștere a cifrei de școlarizare în învățământul liceal ca urmare a preluării locurilor din cadrul SAM-urilor, situația tranziției în învățământul secundar superior s-a schimbat:

- a crescut semnificativ valoarea ratei de cuprindere la liceu, care a ajuns până la valoarea de aproximativ 93% în ultimii doi ani școlari (de la 54,4% în anul școlar 2003/2004);
- începând cu anul școlar 2009/2010 nu se mai poate vorbi de tranziția la învățământul profesional.

Analiza ratei de tranziție pe sexe de-a lungul ultimilor opt ani școlari evidențiază unele aspecte specifice. Astfel, ratele de tranziție au fost semnificativ mai ridicate în cazul fetelor la nivelul liceului și mai ridicate în cazul băieților la nivelul învățământului profesional.

La liceu, în 2003/2004 rata de tranziție era mai ridicată cu aproape 16 p.p. în cazul fetelor față de băieți; în ultimii doi ani diferența a fost de numai 0,4 p.p. Reducerea diferenței între valorile indicatorului pe genuri s-a produs brusc, de la 15,5 p.p în anul școlar 2008-2009 la numai 0,4 p.p. în anul următor, cel al intrării în lichidare a SAM-urilor.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata de tranziție în învățământul secundar exprimă numărul de elevi admiși în primul an de studii al învățământului secundar superior într-un anumit an școlar, ca raport procentual față de numărul de elevi înscriși în anul terminal al învățământului secundar inferior (clasa a VIII-a) din anul școlar anterior.

Acest indicator permite măsurarea gradului de acces / nivelului de tranziție de la învățământul gimnazial la învățământul secundar superior.

Considerat din perspectiva învățământului gimnazial, acesta reprezintă un indicator referitor la ieșirile din sistem; privit din perspectiva nivelului de învățământ secundar superior, acesta este un indicator de acces.

O rată înaltă de tranziție indică un nivel ridicat de acces sau tranziție de la un nivel la altul de învățământ și, totodată, o capacitate mare de cuprindere a elevilor în învățământul secundar de care dispune sistemul de educație. La polul opus, ratele scăzute de tranziție la învățământul secundar superior pot fi determinate de cauze diverse: deficiențe ale sistemului de examinare; capacitatea de admitere necorespunzătoare în aceste filiere de formare, cererea redusă de educație pentru acest nivel.

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

4. Rata de tranziție

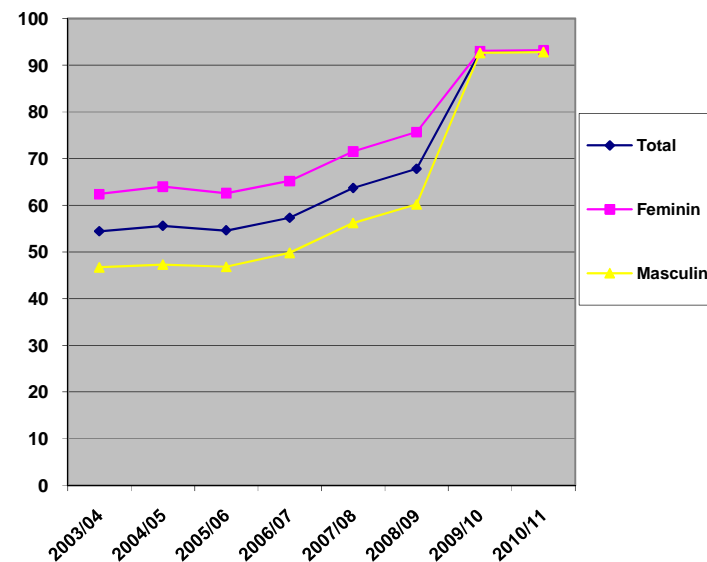
1. Rata de tranziție în învățământul liceal și profesional

		2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010*	2010/ 2011*
Învățământ liceal	T	54,4	55,6	54,6	57,3	63,7	67,8	92,8	93,0
	F	62,4	64,0	62,6	65,2	71,5	75,7	93,0	93,2
	M	46,7	47,3	46,8	49,8	56,2	60,2	92,6	92,8
Învățământ profesional (SAM)	T	37,1	36,9	36,2	33,1	31,5	26,1	-	-
	F	29,5	28,7	29,1	26,2	24,5	19,0	-	-
	M	44,6	45,1	43,1	39,7	38,2	32,9	-	-
Învățământ profesional și liceal	T	91,5	92,5	90,8	90,4	95,2	93,9	-	-
	F	91,8	92,6	91,7	91,4	96,1	94,7	-	-
	M	91,2	92,4	89,9	89,5	94,4	93,2	-	-

* În contextul aplicării măsurii de creștere a cifrei de școlarizare în învățământul liceal, ca urmare a preluării locurilor din cadrul SAM-urilor, în anul școlar 2009/2010 nu au fost făcute înscrieri în clasa a IX-a SAM.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

Fig. 1. Rata de tranziție în învățământul liceal

D. Învățământul liceal și profesional

II. Eficiența internă a sistemului de educație

5. Rata abandonului

În învățământul liceal, rata abandonului școlar își menține tendința descendentă înregistrată pe parcursul ultimilor ani școlari, ajungând în anul 2009/2010 la 2,2% - cea mai redusă valoare din ultimii zece ani. În învățământul profesional, indicatorul se menține la un nivel foarte ridicat, similar cu cel înregistrat în anii anteriori – peste 8%.

La nivel general, **rata abandonului școlar în învățământul liceal** se situează la un nivel redus. În perioada 2003-2010 indicatorul a avut o evoluție oscilantă.

Astfel, valoarea indicatorului a crescut treptat, atingând un maxim de 3,3% în anul școlar 2006/2007. După acest moment, perioada 2007–2010 este caracterizată de o tendință continuu descrescătoare.

În anul școlar 2009/2010, rata abandonului la liceu a avut cea mai mică valoare din tot intervalul analizat de rapoartele privind starea sistemului de învățământ: 2,2%.

Analiza pe genuri evidențiază anumite diferențe ale abandonului școlar la liceu. Astfel, în mod constant, rata de abandon este mai mare în cazul băieților, comparativ cu fetele. După un maxim al diferenței de 1,6 p.p. înregistrat tot în anul școlar 2006/2007, diferențele tind să se micșoreze în ultimii trei ani școlari, până la 0,7 p.p. Cel mai probabil, tendința ameliorativă este unul dintre efectele desființării SAM-urilor.

Ca și în cazul liceului, **rata abandonului în învățământul profesional** a crescut constant până în anul școlar 2006/2007. După acest moment, nivelul indicatorului s-a menținut relativ constant, atingând în anul școlar 2009/2010 valoarea de 8,6 (în ușoară creștere față de anul anterior).

Spre deosebire de învățământul liceal, în învățământul profesional diferențele pe genuri sunt mai reduse, iar abandonul este mai ridicat în cazul fetelor, comparativ cu băieții. Valoarea diferenței a fost de 1,8 p.p. în anul școlar 2009/2010.

Se poate concluziona faptul că băieții sunt mai expuși abandonului școlar în învățământul liceal.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul de elevi înscriși la începutul anului școlar. Acesta permite evaluarea eficienței interne a sistemului de educație, fiind totodată important pentru analizarea și proiectarea fluxurilor de elevi în cadrul unui anumit nivel de educație.

Având în vedere că o rată ideală a abandonului școlar trebuie să se apropie de 0, valori de peste 7,9 (băieți), ba chiar de 9,7 în cazul fetelor (și de 8,6 pe total), cum sunt cele de la nivelul anului 2009-2010, evidențiază serioase probleme privind eficiența internă corespunzătoare acestui segment al sistemului de educație.

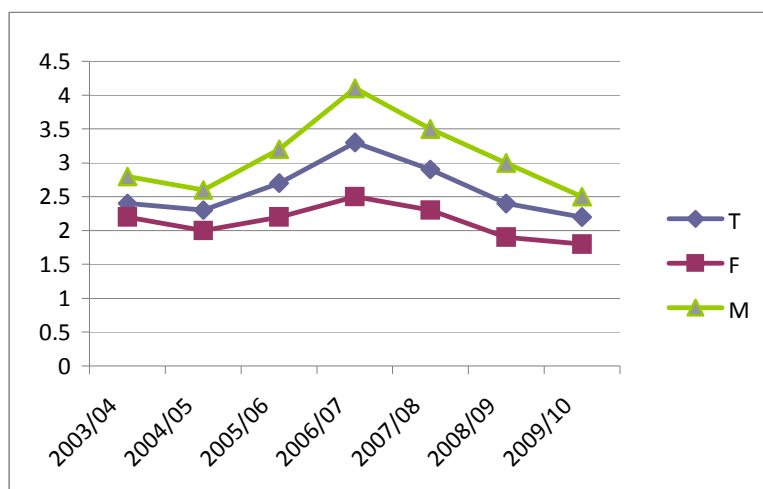
D. Învățământul liceal și profesional
II. Eficiența internă a sistemului de educație
5. Rata abandonului

1. Abandonul școlar în învățământul liceal

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
T	2,4	2,3	2,7	3,3	2,9	2,4	2,2
F	2,2	2,0	2,2	2,5	2,3	1,9	1,8
M	2,8	2,6	3,2	4,1	3,5	3,0	2,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

Fig. 1. Abandonul școlar în învățământul liceal

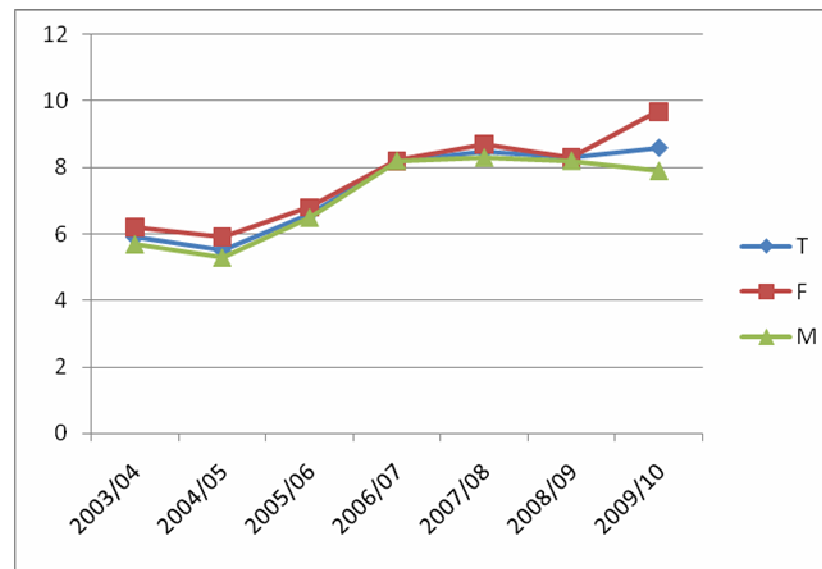

2. Abandonul școlar în învățământul profesional

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
T	5,9	5,5	6,6	8,2	8,5	8,3	8,6
F	6,2	5,9	6,8	8,2	8,7	8,3	9,7
M	5,7	5,3	6,5	8,2	8,3	8,2	7,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

Fig. 2. Abandonul școlar în învățământul profesional

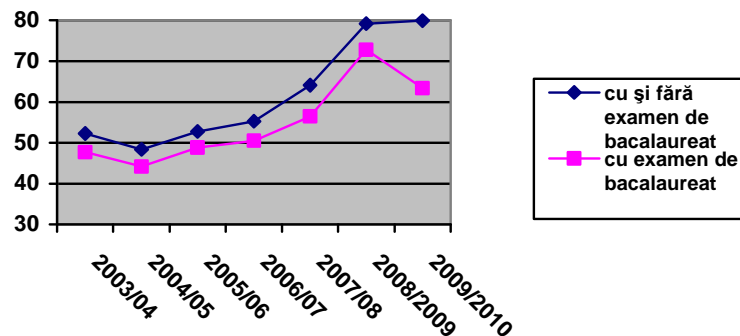
D. Învățământul liceal și profesional

III. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului liceal

După o perioadă de evoluție constant ascendentă în ultimii ani, la nivelul anului școlar 2009/2010, ponderea tinerilor care finalizează liceul cu examen de bacalaureat, înregistrează o scădere semnificativă de aproape 10 p.p. față de anul anterior. Diferențele pe genuri sunt în continuare semnificative, ponderea fetelor cu bacalaureat fiind cu aproape 14 p.p. mai ridicată decât cea a băieților.

La finalul anului școlar 2009-2010, **rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără examen de bacalaureat**, (calculată prin raportare la populația în vârstă teoretică de absolvire - 18 ani) se păstrează relativ constantă față de anul anterior, păstrând evoluția ascendentă pe parcursul intervalului analizat. La nivelul anului școlar 2009/2010, indicatorul atinge nivelul cel mai înalt din ultimii ani – 79,9%, cu doar 0,4 p.p. mai mult față de anul precedent.

Diferența pe genuri între valorile indicatorului se manifestă în avantajul fetelor pe parcursul întregului interval de referință; totodată, se constată faptul că aceasta se reduce față de începutul perioadei, ajungând de la 10,6 p.p. în 2003/2004 la 5,2 p.p. în 2009/2010.

Trendul ascendent înregistrat în ultimii ani de **rata de absolvire a învățământului liceal cu examen de bacalaureat** înregistrează în anul școlar 2009-2010 un moment de discontinuitate semnificativă, ajungând la 63,4%, față de 72,8% în anul școlar precedent.

Diferențele pe genuri ale absolvenților de liceu cu diplomă de bacalaureat înregistrează în anul școlar 2009-2010 cea mai importantă diferență în favoarea fetelor, ajungând la de la 13,5 p.p. față de la 10,7 în anul anterior.

Diferența între rata de absolvire a celor cu sau fără examen de bacalaureat și rata celor care finalizează liceul cu diplomă de bacalaureat înregistrează o creștere importantă în acest an școlar, de peste două ori față de anul școlar anterior, atingând astfel cea mai înaltă valoare din întreaga perioadă analizată: 20,6 p.p.

În concluzie, finalul anului școlar 2009-2010 reprezintă un moment important de ruptură a evoluției constant ascendente a ratei de absolvire a învățământului liceal cu diplomă de bacalaureat, punând în centrul atenției dezbaterilor publice natura și rostul examenului de bacalaureat în parcursul școlar al tinerilor.

D. Învățământul liceal și profesional

III. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului liceal

1. Rata de absolvire a învățământului liceal

	cu și fără examen de bacalaureat							cu examen de bacalaureat						
	2003/ 2004	2004 / 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	52,3	48,4	52,8	55,3	64,1	79,2	79,9	47,7	44,2	48,8	50,5	56,5	72,8	63,4
Feminin	57,7	54,4	58,4	60,3	67,7	83,3	82,6	53,7	50,8	55,1	56,3	61,5	78,3	70,3
Masculin	47,1	42,6	47,5	50,5	60,7	75,3	77,4	41,9	37,8	42,7	44,9	51,8	67,6	56,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2011.

Fig. 2. Rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără diploma de bacalaureat, pe sexe

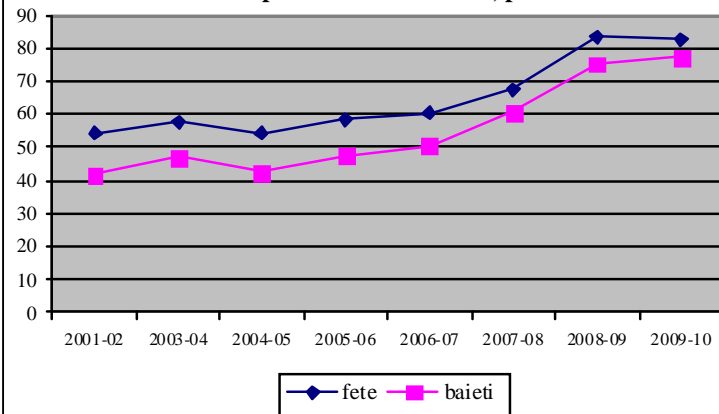
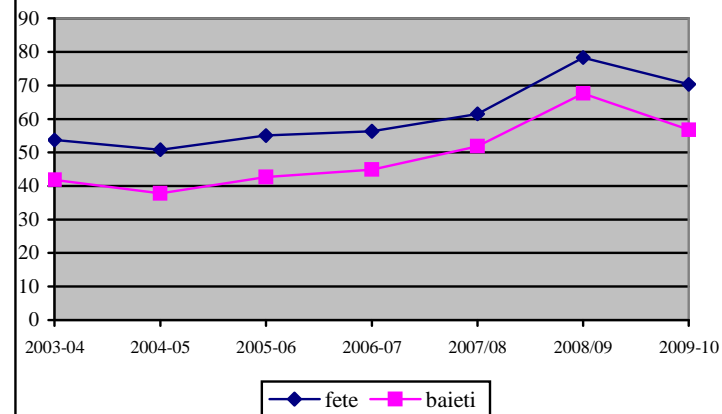

Fig. 3. Rata de absolvire a învățământului liceal, cu diploma de bacalaureat, pe sexe

D. Învățământul liceal și profesional

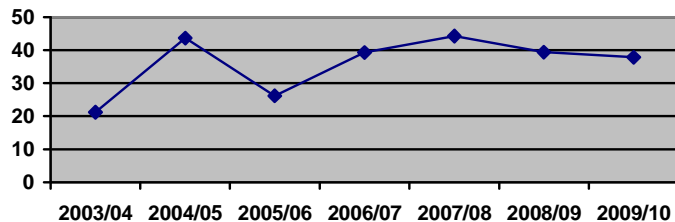
III. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului profesional

În anul 2009/2010, nu se înregistrează schimbări semnificative ale ratei de absolvire a învățământului profesional, cu excepția unei ușoare reduceri a ratei de absolvire în cazul fetelor. Se păstrează, de asemenea, valori ridicate ale ratei de absolvire a învățământului secundar (liceal și profesional cumulat).

În anul școlar 2009-2010, rata de absolvire a învățământului profesional confirmă tendința de scădere care a debutat anul anterior, ajungând la 37,8%, față de 39,4% în anul anterior.

Fig. 1 Evoluția ratei de absolvire a învățământului profesional

Faptul că rata de absolvire a învățământului profesional este în scădere este contrabalansat de tendința de creștere a ratei de absolvire a învățământului secundar superior (învățământ liceal și cel profesional cumulate) care a debutat în anul școlar anterior. Acest fapt trebuie coroborat cu tendința de reducere constantă înregistrată de rata abandonului școlar pentru filiera liceală.

Dacă în anul școlar 2005/2006, discrepanțele pe sexe în favoarea băieților înregistrau una dintre cele mai scăzute valori (10,7 p.p.), în 2009/2010 datele evidențiază o revenire la situația primilor ani ai perioadei analizate. Astfel, ecartul dintre fete și băieți, în ceea ce privește rata de absolvire a învățământului profesional atinge în 2009/2010 aproape 20 p.p. în favoarea populației masculine. Diferențele se păstrează și în cazul ratei de absolvire a învățământului liceal și profesional (cumulat).

Observăm așadar o evoluție diferită a ratei de absolvire a învățământului profesional, prin comparație cu rata generală de absolvire a ciclului secundar superior. Devine treptat evident faptul că există o diferență accentuată între filiera liceală și cea profesională, atât în ceea ce privește ratele de abandon, cât și ratele de absolvire. Diferențele constatate indică o evoluție net superioară a învățământului liceal, comparativ cu cel profesional.

*Definirea
indicatorului/
Note
metodologice*

*În cazul
învățământului
profesional, vârsta
teoretică de
absolvire este de
17 ani.
Rata de absolvire
pentru
învățământul liceal
și profesional,
calculată
împreună, a avut
ca referință vârsta
de 18 ani.*

D. Învățământul liceal și profesional

III. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului profesional

1. Rata de absolvire a învățământului profesional

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	21,2	43,6	26,2	39,3	44,3	39,4	37,8
Feminin	15,7	33,5	20,7	30,3	34,7	30,6	27,8
Masculin	26,4	53,2	31,4	48,0	53,4	47,8	47,5

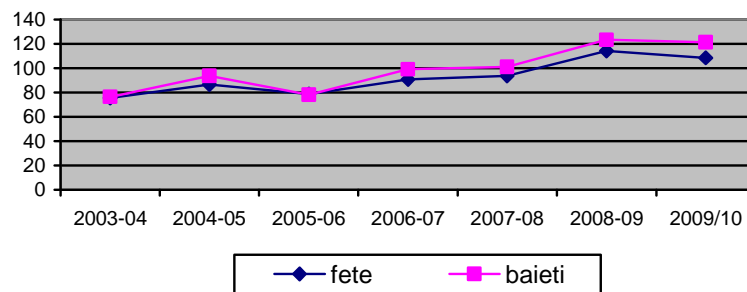
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2010. Cu începere din anul școlar 2005/2006, INS nu oferă informații cu privire la rezultatele elevilor la examenul final.

2. Rata de absolvire a învățământului liceal și profesional

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	75,9	90,0	78,2	94,8	97,4	118,7	115,0
Feminin	75,4	86,3	78,5	90,7	93,6	114,1	108,4
Masculin	76,4	93,6	78,0	98,9	101,1	123,1	121,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2011.

Fig. 2 Rata de absolvire a învățământului liceal și profesional, cu și fără diploma de absolvire

D. Învățământul liceal și profesional

III. Rezultate

2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat

În anul școlar 2009/2010 rata de promovare a examenului de bacalaureat a elevilor înscriși în clasa finală în același an școlar a înregistrat valoarea de 51,9%. Analiza pe genuri a valorilor indicatorilor relevă în continuare o situație mai bună a populației școlare feminine.

Participare

În perioada de raportare, gradul de **participare a absolvenților de liceu (din anul curent) la examenul de bacalaureat** se situează constant la un nivel ridicat - aproape 98%. Rata de participare este mai ridicată în rândul populației feminine, fără ca diferența față de cea masculină să depășească aproximativ 1 p.p. (cu excepția anului 2004/2005, când atinge valoarea maximă – aproape 3 p.p.).

Dacă raportăm **numărul elevilor care se înscriu la bacalaureat la totalul celor înscriși în ultima clasă de liceu a aceluiași an școlar**, ratele de participare sunt semnificativ mai scăzute pe întreaga perioadă analizată. Nivelul cel mai redus al indicatorului din ultimii ani se înregistrează în anul școlar 2009/2010 – 63,9% – cu 1 p.p. mai puțin decât în anul anterior, respectiv cu 27,3 p.p. față de anul 2004/2005. În ceea ce privește diferența pe genuri, se observă o poziționare mult mai bună a populației feminine; astfel, diferența cea mai mică a fost de 4,7 p.p. (2005/2006), cea mai mare de 13,4 p.p. (2006/2007), în 2009/2010 valoarea respectivă fiind de 10,2 p.p.

Nivelul înregistrat de acest indicator în anul 2009/2010 arată faptul că unul din trei elevi înscriși în ultima clasă de liceu (36,1%) nu a ajuns să se prezinte la examenul de bacalaureat.

Rezultate

Rata de promovare a examenului de bacalaureat din numărul total al celor prezenți înregistrează în anul școlar 2009-2010 cea mai scăzută valoare din întreaga perioadă analizată, ajungând la 76,3%, mai scăzută cu aprox. 17p.p. față de anul anterior. Această rată înregistrează cea mai drastică scădere din întregul interval analizat.

În anul școlar 2009/2010 se înregistrează totodată cea mai mare diferență între fete și băieți, ecartul atingând în acest an 12,2 p.p. în favoarea fetelor, față de 3,5 p.p. în anul școlar precedent.

Rata de promovare a examenului de bacalaureat calculată ca raport procentual **din numărul elevilor înscriși în ultima clasă de liceu (în același an școlar)** înregistrează valori mult mai mici decât în cazul indicatorului precedent. În anul școlar 2009-2010, doar 51,8% dintre elevii înscriși în ultima clasă de liceu reușesc să promoveze examenul de bacalaureat. Această rată este semnificativ mai mică (cu peste 10 p.p.) față de anul anterior.

Avantajul fetelor se manifestă și în acest caz, valoarea diferenței fiind de aprox. 8 p.p. în anul școlar 2009-2010.

În ultimul an al perioadei de referință, aproape jumătate dintre elevii înscriși în ultima clasă de liceu nu promovează examenul de bacalaureat (48,2%).

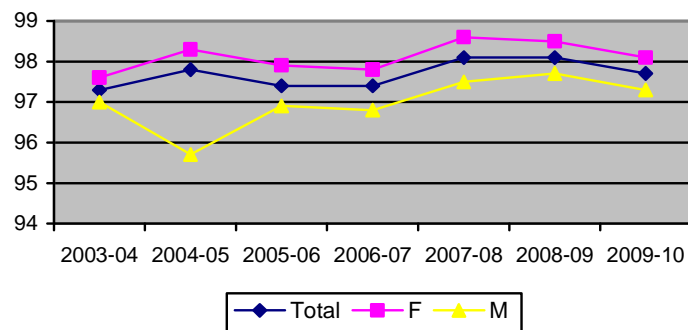
D. Învățământul liceal și profesional

III. Rezultate

2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat

1. Rata de participare la examenul de bacalaureat a absolvenților de liceu

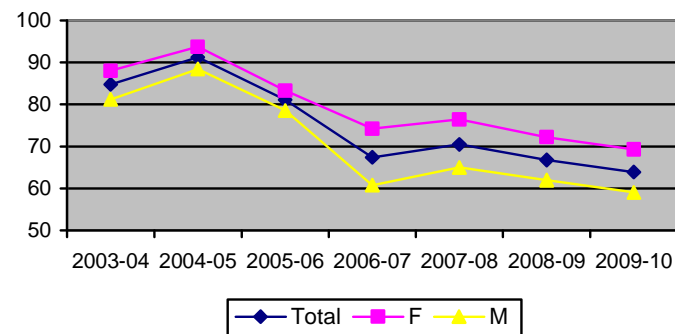
	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	97,3	97,8	97,4	97,4	98,1	98,1	97,7
Feminin	97,6	98,3	97,9	97,8	98,6	98,5	98,1
Masculin	97,0	95,7	96,9	96,8	97,5	97,7	97,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2011.

2. Rata de participare la examenul de bacalaureat a elevilor înscriși în ultima clasă de liceu, în același an școlar

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	84,8	91,2	81,1	67,4	70,5	66,8	63,9
Feminin	88,0	93,7	83,3	74,2	76,4	72,2	69,3
Masculin	81,2	88,4	78,6	60,8	65,0	62,0	59,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2010.

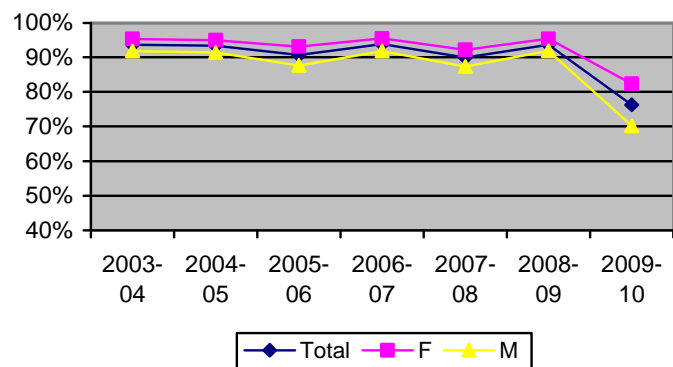
D. Învățământul liceal și profesional

III. Rezultate

2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat

3. Rata de promovare a examenului de bacalaureat din numărul elevilor prezenți

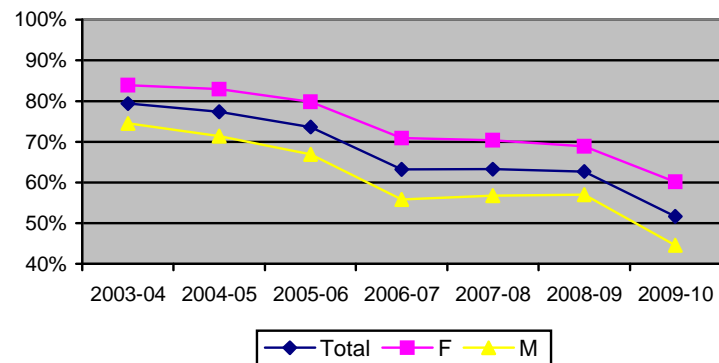
	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	93,7	93,4	90,7	93,8	89,9	93,7	76,3
Feminin	95,3	95,0	93,1	95,5	92,2	95,4	82,4
Masculin	91,8	91,4	87,7	91,8	87,4	91,9	70,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2010.

4. Rata de promovare a examenului de bacalaureat a elevilor înscriși în clasa finală a liceului, în același an școlar

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	79,4	85,2	73,6	63,2	63,3	62,7	51,87
Feminin	83,9	89,0	79,8	70,9	70,4	68,9	60,15
Masculin	74,5	80,8	66,9	55,8	56,8	57,0	44,61

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2010.

D. Învățământul liceal și profesional

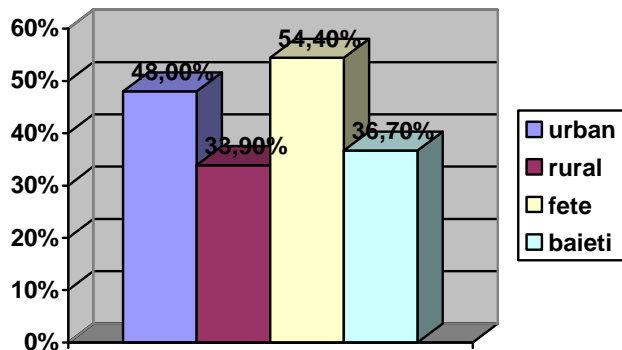
III. Rezultate

3. Rata de promovabilitate a examenului de bacalaureat 2011 – sesiunea I

Rata de promovabilitate a examenului de bacalaureat 2010-2011, sesiunea 1

	Candidați înscriși	Candidați prezenți	%	Candidați neprezenți	%	Candidați eliminați din examen	%	Candidați respinși total	%	Candidați reușiți	Promovabilitate %
urban	177781	171095	96,2	6686	3,8	656	0,4	88288	51,6	82151	48,0%
rural	34982	33008	94,4	1974	5,6	239	0,7	21589	65,4	11180	33,9%
fete	106758	103816	97,2	2942	2,8	346	0,3	46955	45,2	56515	54,4%
băieți	106005	100287	94,6	5718	5,4	549	0,5	62922	62,7	36816	36,7%
total	212763	204103	95,9	8660	4,1	895	0,4	109877	53,8	93331	45,7%

Sursa: Centrul național de Evaluare și Examinare

Datele analizate reprezintă rezultatele parțiale ale sesiunii I a bacalaureatului 2011. Conform datelor furnizate de Centrul de Evaluare și Examinare, rata de promovare a examenului de bacalaureat în sesiunea I a fost 45,7% din totalul celor înscriși, situând rezultatele absolvenților de liceu din acest an pe ultimul loc în raport cu cele din anii precedenți.

Rata de promovare este semnificativ mai ridicată în cazul fetelor, comparativ cu băieții, diferența fiind de aproximativ 18 p.p. în favoarea fetelor. Diferențele sunt de asemenea notabile în raport cu mediul de rezidență, absolvenții care au urmat studiile în instituții din mediul rural înregistrând o rată de promovare cu aproximativ 20 p.p. mai mică decât cei din mediul urban.

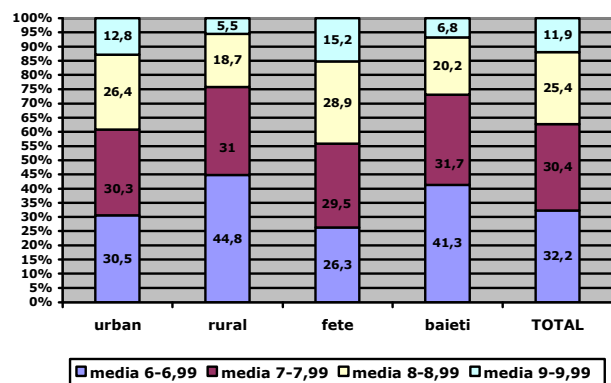
D. Învățământul liceal și profesional

III. Rezultate

4. Distribuția rezultatelor la examenul de bacalaureat 2011 – sesiunea I

Tabel 1. Distribuția mediilor obținute la examenul de bacalaureat 2011 – sesiunea I, pe sexe și medii de rezidență

	Candidați respinși cu media 5-5,98	%	Candidați cu media 6-6,99	%	Candidați cu media 7-7,99	%	Candidați cu media 8-8,99	%	Candidați cu media 9-9,99	%	Candidați cu media 10	%
urban	10107	11,4	25061	30,5	24889	30,3	21654	26,4	10482	12,8	65	0,08
rural	2448	11,3	5012	44,8	3467	31,0	2088	18,7	611	5,5	2	0,02
fete	5304	11,3	14866	26,3	16677	29,5	16313	28,9	8604	15,2	55	0,10
băieți	7251	11,5	15207	41,3	11679	31,7	7429	20,2	2489	6,8	12	0,03
total	12555	11,4	30073	32,2	28356	30,4	23742	25,4	11093	11,9	67	0,07

Distribuția mediilor obținute de absolvenții declarați admiși la sesiunea I a examenului de bacalaureat 2011 evidențiază per total o distribuție relativ uniformă, aproximativ o treime dintre absolvenți situându-se în intervalul 6-6,99 și o pondere relativ asemănătoare poziționându-se în eșalonul de mijloc, cu medii între 7-7,99. Doar 13 % dintre absolvenți reușesc să obțină medii peste 9.

Mediile obținute sunt semnificativ mai ridicate în cazul fetelor, comparativ cu băieții. Pe medii de rezidență, rezultatele obținute de elevii care au studiat în școli din mediul urban se situează în ponderi mai ridicate la niveluri superioare ale mediei, comparativ cu cei din mediul rural.

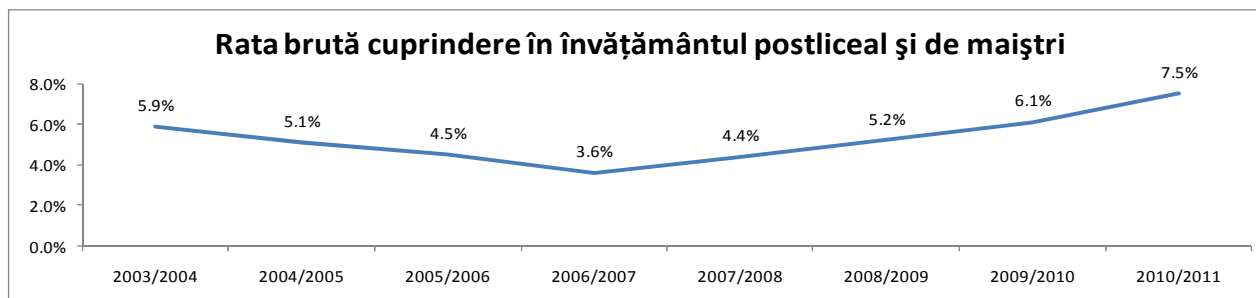
E. Învățământul postliceal și de maștri

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere

În 2010/2011 rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maștri continuă tendința ascendentă a ultimilor ani.

Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maștri, după ce a înregistrat o reducere considerabilă în perioada 2003-2006, își continuă sensul crescător și în anul școlar 2010/2011, atingând nivelul de 7,5%. Ratele de cuprindere relevă diferențe semnificative pe sexe, constant în favoarea fetelor. Astfel, 11,5% dintre femei și doar 4,1% dintre bărbații cu vârste cuprinse între 19 – 21 de ani erau cuprinși în acest nivel de educație (Tabel 1). Merită de asemenea menționat faptul că majoritatea persoanelor cuprinse în această formă de învățământ au vârsta de cel puțin 21 de ani, ceea ce indică o întârziere a tranziției de la forma de învățământ anterioară la învățământul postliceal.

1. Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maștri

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	5,9	5,1	4,5	3,6	4,4	5,2	6,1	7,5
Feminin	7,5	6,7	6,0	5,4	6,5	7,6	9,0	11,5
Masculin	4,4	3,7	3,0	2,0	2,3	2,9	3,3	4,1

Obs. În calcularea indicatorului, raportarea s-a făcut la populația de 19-21 ani.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

**Definirea
indicatorului/
Note metodologice**

Rata brută de cuprindere școlară reprezintă numărul total al elevilor cuprinși în învățământul postliceal și de maștri indiferent de vârstă, ca raport procentual din totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului postliceal și de maștri (19-21 ani).

E. Învățământul postliceal și de maiștri

II. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului postliceal și de maiștri

3. Rata specifică de cuprindere, pe vârste

În anul 2010/2011 indicatorul privind durata medie de frecvență a învățământului postliceal a rămas relativ constantă. Ratele specifice de cuprindere pe fiecare vârstă în parte sunt în general scăzute, însă indică faptul că după vârsta de 21 de ani această formă de învățământ pare să devină din ce în ce mai atractivă.

În perioada 2003-2010 durata medie de frecvență a învățământului postliceal a fost relativ constantă. Anul 2010/2011 nu face excepție, înregistrând o staționare a valorii indicatorului față de anul precedent - 0,2 ani (Tabel 1).

Ratele specifice de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri sunt din ce în ce mai mari pe măsură ce vârsta elevilor crește (Tabel 4). Remarcăm faptul că în perioada de referință a raportului ratele specifice de cuprindere au crescut semnificativ, precum și faptul că în general ratele specifice de cuprindere cresc o dată cu vârsta elevilor. Indicatorul relevă faptul că accesul la învățământ postliceal se face în general după vârsta de 20 de ani, cel mai probabil ca urmare a unei perioade de activitate pe piața muncii și a conștientizării nevoii de formare profesională și specializare. De asemenea putem formula ipoteza că învățământul postliceal tinde să devină o alternativă din ce în ce mai atractivă pentru învățământul superior.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul durata medie de frecvență a învățământului postliceal și de maiștri exprimă numărul (mediu) de ani de școlarizare pe care îi frecventează o persoană de vârstă oficială corespunzătoare acestui nivel de învățământ (18-21 ani), presupunând că aceasta va fi cuprinsă în unitățile școlare corespunzătoare acestor niveluri.

Indicatorul rata specifică de cuprindere școlară pe vârste exprimă procentajul elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, în nivelul postliceal și de maiștri, din totalul populației de aceeași vârstă. Indicatorul reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte de vârstă specifică.

E. Învățământul postliceal și de maiștri

III. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului

3. Rata specifică de cuprindere, pe vârste

1. Durata medie de frecvență a învățământului postliceal și de maiștri

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
T	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
F	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
M	0,1	0,1	0,1	0,1	0,07	0,1	0,1	0,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2011.

2. Rata specifică de cuprindere, pe vârste, în învățământul postliceal și de maiștri

		2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
18 ani	T	0,7	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,4
	F	1,0	0,6	0,4	0,5	0,6	0,5	0,4	0,6
	M	0,5	0,3	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2
19 ani	T	2,6	2,1	1,6	1,1	1,1	1,7	1,6	2,3
	F	3,1	2,8	2,1	1,7	1,7	2,7	2,6	3,7
	M	2,1	1,5	1,1	0,6	0,5	0,7	0,7	1,0
20 ani	T	3,2	2,1	2,4	1,7	1,6	1,9	2,2	2,2
	F	4,3	3,8	3,3	2,7	2,5	3,2	3,7	3,5
	M	2,3	1,9	1,5	0,8	0,8	0,7	0,9	0,9
21 ani și peste	T	10,6	10,5	9,5	7,9	10,6	11,4	14,0	16,4
	F	13,3	13,5	12,7	11,5	15,7	16,0	20,0	23,5
	M	8,0	7,7	6,5	4,5	5,7	6,9	8,2	9,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2011.

Fig. 1. Rata specifică de cuprindere pe vârste, în învățământul superior

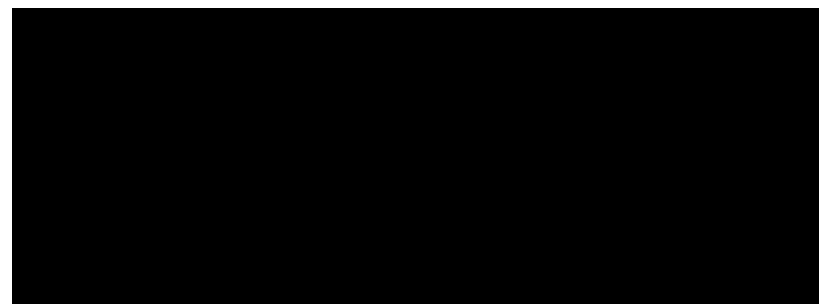
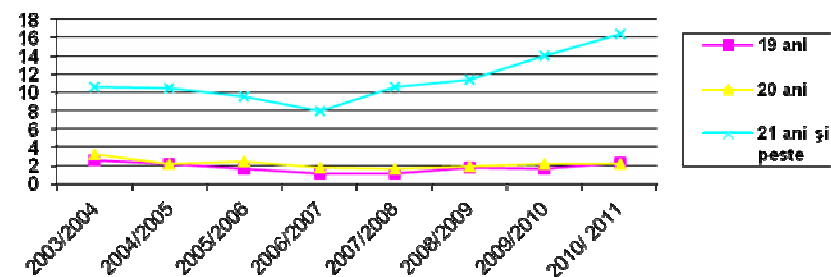

Fig. 2. Rata specifică de cuprindere pe vârste, în învățământul postliceal și de maiștri

E. Învățământul postliceal și de maiștri

III. Participarea la educație

4. Abandonul școlar

Rata abandonului școlar în învățământul postliceal scade cu 0,4 p.p. în 2009/2010 față de anul școlar anterior, ajungând la valoarea de 5,5%, una dintre cele mai mici valori înregistrate în perioada de referință a raportului. Se evidențiază și o stabilizare a diferenței dintre valorile indicatorului pe genuri – 0,5 p.p., în defavoarea populației masculine.

În anul școlar 2009/2010 abandonul școlar la nivelul învățământului postliceal înregistrează o tendință descendentă. Chiar dacă nu reușește să se apropie de valoarea minimă înregistrată până în prezent în anul școlar 2007/2008, rata abandonului școlar indică o creștere a constanței participării la acest nivel de educație. Însoțită de o creștere semnificativă a ratei brute de cuprindere, indicatorul pare să arate o creștere a relevanței acestui nivel de educație pentru beneficiari.

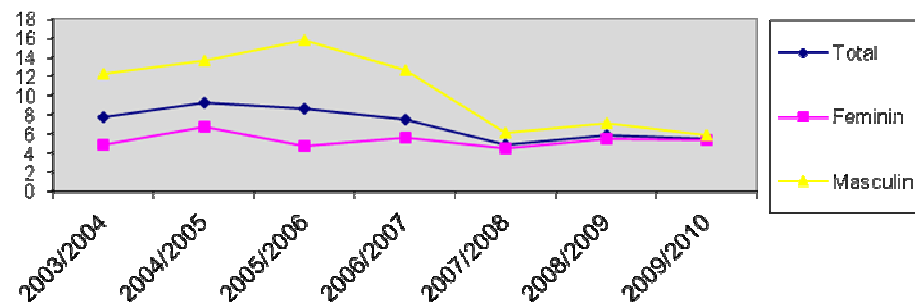
Ca și în restul perioadei de raportare, rata abandonului înregistrează valori mai ridicate în cazul populației masculine decât al celei feminine. Cu toate acestea, în anul școlar 2009/2010 se pare că aceste diferențe sunt ne semnificative statistic. Rata abandonului în rândul bărbaților înregistrează o scădere semnificativă față de anul școlar anterior și atinge cel mai scăzut nivel din perioada de referință a raportului: 5,9%. Scăderea este cu atât mai relevantă cu cât ea marchează o reducere cu 10% a valorii abandonului școlar pentru acest nivel de educație, în cazul bărbaților, față de vârful maxim înregistrat în anul 2005/2006.

1. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	7,7	9,2	8,6	7,5	4,8	5,9	5,5
Feminin	4,8	6,7	4,7	5,6	4,4	5,5	5,4
Masculin	12,3	13,6	15,8	12,6	6,1	7,1	5,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002 - 2010.

Fig. 1. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri

E. Învățământul postliceal și de maștri

III. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului postliceal și de maștri

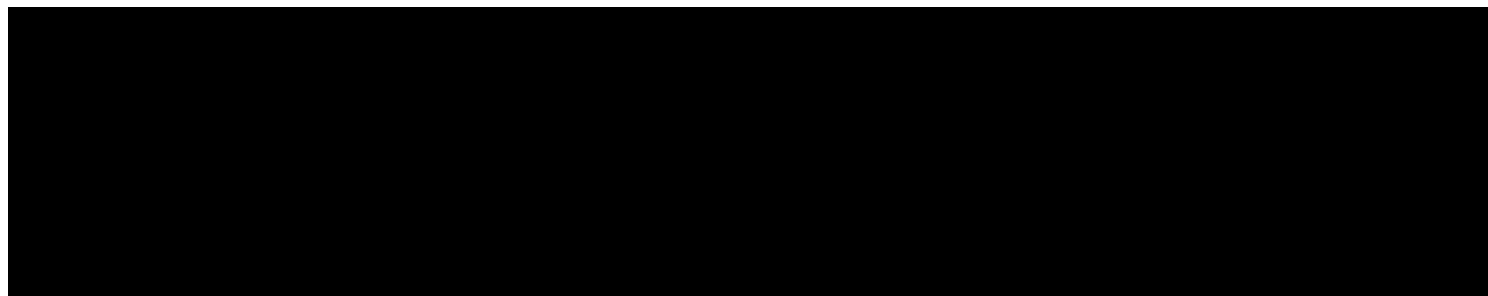
*Definirea
indicatorului/
Note metodologice*

Rata de absolvire a învățământului postliceal a crescut ușor în anul școlar 2009/2010, ceea ce indică o creștere a interesului elevilor pentru finalizarea acestui nivel de educație.

*Procentul absolvenților
învățământului
postliceal și de maștri
din totalul populației
în vârstă teoretică de
absolvire (21 de ani).*

Rata de absolvire a învățământului postliceal și de maștri cu și fără examen de absolvire își încheie tendința descendentă din ultimii ani analizați și atinge valoarea de 5,7%, raportată la populația în vârstă de 21 de ani. Această rată relativ redusă de absolvire se datorează faptului că, potrivit datelor prezentate în acest raport, majoritatea persoanelor care frecventează această formă de învățământ o fac începând cu vârsta de 21 de ani și absolvă mai târziu decât vârsta teoretică folosită în calcule.

Rata de absolvire a învățământului postliceal și de maștri

	cu și fără diplomă de absolvire							cu diplomă de absolvire					
	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006*)	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	7,6	6,0	4,7	3,9	3,5	5,0	5,7	7,4	5,9	-	-	-	-
Feminin	10,0	7,9	6,3	5,2	5,4	6,7	7,7	9,5	7,7	-	-	-	-
Masculin	5,3	4,2	3,1	2,6	1,8	3,5	3,7	5,5	4,1	-	-	-	-

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2010.

*)Incepând cu anul școlar 2005/2006, INS nu oferă date privind rezultatele la examenul de finalizare a învățământului postliceal.